

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

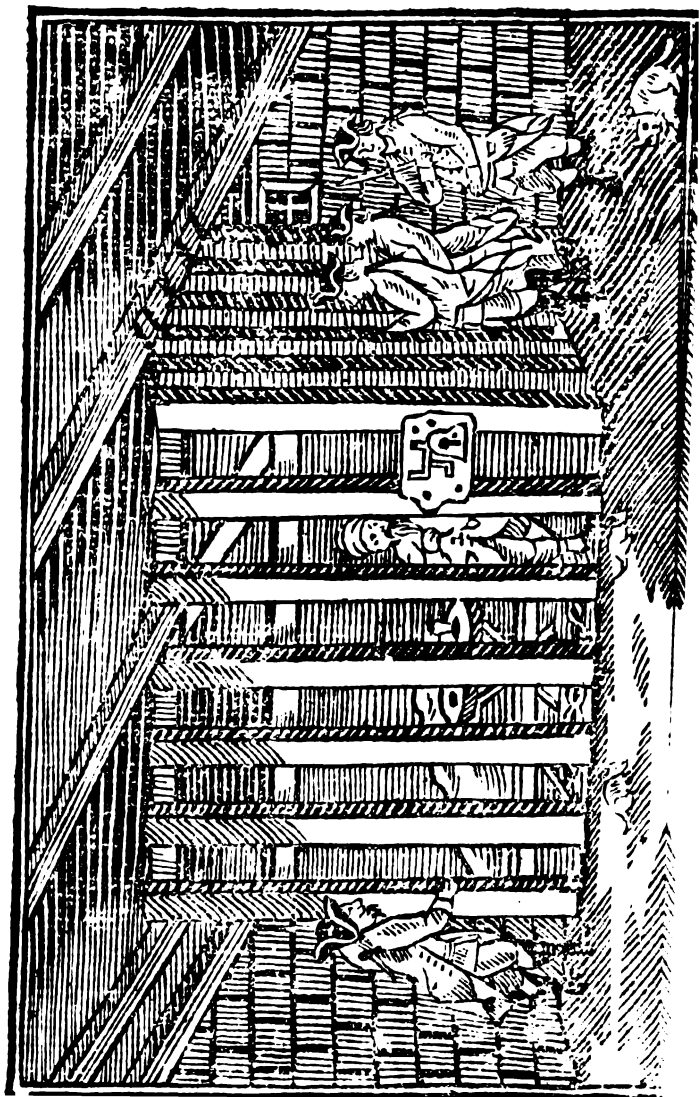
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Den berngtede

Kongelig Svensk Tieneste staaende
Engelske Kaper-Kapitains

og

Fribytters

John Morcross's

Liv og Levnet,

Kæmper og Trækker,

samt

Efterretning

om

hans her i Citadellet Friderichshavn
paafulgte forunderlige

Fængsels-Straf

i det til ham

opbygte Fuglebuur,

samlet af

hans egenhændige Opfkrift og andre derom
bekiendte Efterretninger.

Kjøbenhavn 1786.

Hos Johann Gottlob Kothe paa Børsen i No. 3.

Trykt hos W. Horrebow.

Forerindring.

Den Mangel vi allerede længe have
havt paa Exemplarer af det første
Oplag af Norcross's Liv og Levnet,
som endog paa Auctioner er steget til en
overmaade høi Priis, er Aarsag til den-
ne nye Udgave.

Norcross var i sin Tid ved sin fære
og stive Carakter, saavel som ved sit be-

Foterindring.

synderlige Fængsel bleven mærkbarlig. Hans Historie fortiente at vides. Man seer deraf hvorvidt et falskt Begreb om Ære kan forlede Mennesket, og i hvilken Afgrund af Elendighed Bægelsindighed, understøttet af en stiv og ubøielig Hovmod, kan styrte det.

Her at anføre Exempler derpaa af denne Mand's Levnet skulde være at betage Læseren den Fornøielse selv at finde dem ved Bogens Læsning.

Norcross var een af disse Umennesker, som synes at være skabte til det menneskelige Rions Straf. Intet var ham helligt. At styrte Millioner Mennesker i den dybeste Sorg; at rane Prindsfer; at myrde Fyrster; at anstikke heele Flaader i Brand; med et Ord virkelig at fuldføre det, som kan paaføre den hele menneskelige Natur Gysen, ved blot at tænke

Forerindring.

tænke derpaa, var ham ei allene et kiert og velbehageligt Foretagende; men endog det, hvori han søgte at gjøre sig udsædelig.

Til Lykke for det menneskelige Kion fremviser Historien kun faa Exempler paa slige Uhyrer. Lige hine glubende og vilde Dyr, er der intet andet Middel til at tæmme dem eller bevare sig fra deres rasende Grumhed, end enten at dræbe eller indspærre dem. Ved Norcross valgtes det sidste. Han blev først indsat i et skikkeligt Fængsel; men da han brod ud, og han, da man greb ham i Gierningen, udstodte saadanne rasende og forhaanende Trudsel, som om de bleve iverksatte, letteligen kunde foraarsage store Ulykker; saa indsluttede man ham i et Buur, og derved ikke allene opfyldte hans eget trodsige Forlangende; men endog tilfredsstillede hans brændende Attraae iblant alle

* 3 i hans

Forerindring.

i hans Tid værende Fanger at være den
Mærkværdigste.

Han opnaaede ogsaa i dette Fald sit
Ønske. Alle strømmede ud til Castellet
for at see denne underlige Fange, og vare
tillige nysgierrige for at vide de sande
Aarsager til hans besynderlige Fængsels-
straf.

For at opfylde disse Ønsker forsoi-
ede Hr. Caspar Peter Kothe, en Mand
som har leveret os mange Biographier,
sig ud til ham, og bad ham selv at skrive sit
Liv og Levnet, hvorudi han ogsaa foiede
ham, og da han dertil havde forskaffet
ham Blæk, Pen og Papiir, leverede han
ham det i det Engelske Sprog. Hr.
Kothe oversatte det da paa Dansk, og
udgav det særskilt, tilligemed sine egne
Efterretninger om ham, deels tagne af
saadanne Mænds Udsigender, som havde
havt

Forerindring.

havt daglig Dmgang med ham, deels samlet af Forhorets Documenter.

Af denne Udgave er nærværende udsprungen, Norcross's egen Fortæling er lagt til Grund; og Hr. Rothes Bemærkninger og Efterregninger overalt paa sine Steder indførte i Historien selv.

For at give Læseren et rigtigt Begreb om Norcross's egen Tænkemaade har man hist og her anført hans Anmærkninger med hans egne Ord, og indsluttet dem med de saakaldede Gaase-Dine. "

De øvrige Anmærkninger, som hist og her findes indstrøede, lige saavel som de saa paa adskillige Stæder indrykkede historiske Dplysninger, ansaae man ikke for overflødige, og troede at de skulle være Læseren behagelige.

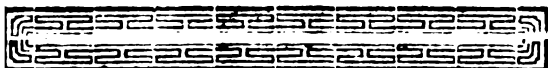

Forerindring.

Efter at have aflagt dette Regnskab for denne Compilation, haaber man desto sikrere at kunne lade Læseren selv tage fat paa Bogen og fælde sin Dom.

Indhold.

In d h o l d.

	Side.
P orcross's Forældre og Fødsel . . .	15
Hans Opdragelse og hans Forældres Skiebne	6
Blicher som Barn bestiaalen	7
En besynderlig Omstændighed, som mødte ham med hans Fader . . .	8
Hans første Eretieneste	9
For at faae Penge til sit Udstyr giver sig i Lære hos en Uhrmager . . .	10:11
Kommer med Admiral Schouel til Portugal	12
En forvoven Handling, som nær havde faaet et slet Udfald . . .	13
Hans fordeelagtige Bestilling i Lissabon . . .	16
Blicher paa Hiemreisen optagen af de Franste, fængsles, vil undvige, men robes	16:20
Kommer hiem igien og faaer Hvre som Kadet paa et Orlogs Skib, der gaaer til Ostindien . . .	21
Bober sig ubesindig ind i Landet, og maae sværte sig som en Mohr . . .	24:28
Kommer hiem paa et andet Skib, og antastes af Uhrmageren hans Læremester . . .	28
Gaar en Reise til Algier, og for hans ubetænktsomme Forhold, udiages af Tienesten	29
Reiser til sin Fødeegn og hans Betænkninger derober . . .	30
* 5	Dron.

Indhold.

	Side.
Dronning Anna's Død, og hans Opførelse herved legger Grunden til hans Ulykke	33
Reiser til Frankrige til Pretendentens Moder Kommer omsider tilbage til England og for sin Mands Skyld er nær ved at døe en Kæmpe Død	34 35:39
Paa hvilken underlig Raade han reddes ved en engelsk Dames Barmhertighed fra Fængsel og Død	40
Reiser igien til Frankrige og ved den der residerende engelske Dronnings Hielp faaer Recomendations, Skrivelse til Sverrig	43
Kommer til Gottenborg, hans Rød og Erang der, og paa hvad Raade han hialp sig igiennem	44'45
Hans første Tjeneste i Sverrig, som Lieuten- nant paa et Kaperfisk; en rask, ædelmo- dig Handling forstaffer ham Anseelse	48
Hvad Fortred hans Virksomhed og Ukyndighed i det Svenske Sprog paadrog ham	49
Beslutter at forlade Sverrig; men formiedelst den ovenfor anførte Handling antages af Commendeur Gadenhielm som Kapitain Lieutenant paa en Kaperfregat	51
Kong Karls Tilbagekomst fra Tyrkiet, Rigets Tilstand, Folgerne af det nye Kaper- Reglement	53
Moreross fister fortreffelig i det rorte Vand, bliver Capitain og gjør mange Priser, især Engelske og Hollandste	54
Bliver riig, og staaer stor Fare for at blive gift imod sin Willie	59
Han faaer adskillige gode Tilbud til Gifter- maal; men afslaaer dem	60
Bortsnapper den Postmaakte, som førte Bre- vene imellem England og Holland og lader Brevsækken plyndre	62

Hvad

Indhold.

	Side.
Hvad Ulokke dette havde nær paaført ham; men slap dog godt derfra ved Baron Børgh's Yndest	63
Hvorledes han opførte sig da Tordenstiold angreb Gottenborg	65:72
Nye Forslag om Giftermaal, hans romanske Kierlighed til Hertugen af Ormonds Datter	73:75
Et Træk af Kong Karl den 12tes Yndest for ham	76
Baron Børgh's Forklaring over Kaper-Regle- menter, som var meget forskiellig fra Kongens	77
Giftes med Frøken Broke, den samme Pige, som han nogen Tid tilforn nær var bleven gift med	77
Hans første Tog efter Brølluppet paa en lille Jagt, gaaer til Skaane, hvor Kongen og Baron Børgh var. Den tages af en dansk Fregat, medens han er i Land	79
Baron Børgh's politiske Anlæg til at redde Everrig og giøre Danmark og dets Allierede ulykkelige	81:83
Han giør Norcross det Forslag at bortsnappe den danske Kronprinds	84
Det antages af ham, og hvorledes han søger at iverksætte det	85:91
Kommer efter mislinget Udfald tilbage til Skaane, og derfra igien til Gottenborg	92
Løber paa nye ud at plyndre paa Esen og arresteres i Donkerken	94
Slipper løs igien ved den engelske Dronnings Forban; men maae formedelst Storm atter løbe ind der, hvorpaa hans Skib erklæres for en god Prise	95
Kiøber sig et nyt Skib, og giør paa Hiem- veien adskillige Priser	95
Løber tidlig i Esen; men frander paa det jødste Kif	96

Indhold.

	Side.
De jødske Bønders og Korsbrandens Cieres Bevaagenhed og Edelmødighed imod ham	97'99
Kommer til Kiøbenhavn, har ingen Pas, troer dog at slippe over til Sverrig; men gribes af Tordenstiold og fængsles paa gammel Holm	100
Sporledes han fører Oberprofosen, Skipper Friis, bag Lyset, og ved Madame Kra- gelunds Hielp, kommer lykkeligen til Sverrig igien	101'104
Hvor vel og herlig han blev imodtaget i Sver- rig, uagtet den ynkelige Tilstand Landet befandt sig i	105
Et nyt udædligt Anslag imod Danmark, over- lagt imellem ham og Baron Gørk	107
Løber paa nye ud at kapre, reiser til Frankerige	111
Erfarer der Carl den Solvtes Død, og Baron Gørk's Arrest, samt at der var giort Be- slag paa hans og Commendeur Gaden- hielms Ridler	112
Hvad Forstrækkelse dette satte ham i; men fatter dog den Beslutning at reise til- bage til Sverrig	113
Han legges nu i Bolt og Jern i Gottenborg	114
Men bryder ud og kommer igien til Frankerige. arresteres der; men slipper ud ved Her- tugen af Ormonds Forban	115
Kommer ved Hertugens af Holstens Refo- mendation i Ruffisk Krigstjeneste som Søekapitain	117
Lager igien af Ruffisk Tjeneste, Aarsagen dertil og kommer igien til Frankerige	118'120
Hans Ophold der og en Affkildring paa Jaco- biterne	121'122
Reiser igien til Sverrig, hvor man vilde bræ- ge ham til Toget paa Madagascar	122

Indhold.

	Side.
Finder Skipper Kriis der, og fører ham ind til Kongen af Sverrig, som optages ilde	123
Henvender sig til den danske Gesand, General Arnold, aabenbarer et Anslag, som sætter ham i Forundring, og faaer sikke Reide at kunne reise til Danmark	124
Kommer til Danmark, og vender sig til Kammerherre Gabel	127
Faaer Audience hos Kong Friderich den 4de, som hører hans Forslag med Afstke, befaler ham paa Diebtet at rømme hans Riger og Lande	136
Faaer Reisepenge og giber et skriftligt Forpligt aldrig mere at sette sine Fodder inden Kongens Landemærker	139
Reiser igien til Frank., hans Kata paa Reisen	140
Den Engelste Raade lader sig nu see i Ostersøen og Norcross er dristig nok til igien at reise til Danmark	144
Han trænger sig ind i Forgemakket paa Friderichsbergs Slot, og vil have Kongen i Tale; men arresteres paa Hovedvagten	149
Føres derfra til Castellet, og nyder maadelig og slet Tractement	150
Bryder paa en forunderlig Raade ud af Castellet, svømmer til Hveen og kommer til Skaane	152, 157
Hans affhyelige Opførsel der i Tolder Wærns og fleres Overværelse lægger Grund til hans paafølgende evige Fængsel	158, 160
Tolder Wærns eedelige skriftlige Forklaring derover	161
Fængsles i Helsingborg paa Kongen af Danmarks Anmodning, og bryder atter ud af Fængselet	166
Kommer til Stockholm, søger russisk Tjeneste, faaer Pas og Reisepenge; men begtver sig til Holsteen	169
	En

Indhold.

	Sde.
En besynderlig Hændelse, som mødte ham i Kiel	170
Lager til Hamborg og gribes der ved Lieutenant Creech's Snildhed	171
Afskildring af Lieutenant Creech's Karakter	172:176
Morcross føres til Gylfstad og derfra i Lænker til Kiøbenhavn	178
Indbringes igien i Castelet	184
Kammerherre Sabels Skrivelse til den over Morcross satte Commission	185
Korhørets Slutning, og hans Dom	189
Et nyt Kneb og snedigt Indfald af Morcross til paa nye at slippe ud af Fængslet, mislykkes	190:192
Hans forbovne Mund styrter ham paa nye i en større Ulykke og fører ham ind i Fugleburet	192
Fugleburets Indretning og Størrelse	193
Hans Levemaade der, og Opførsel imod Dagten	195 197
Hans Kones Ankomst hertil	198
Efterretning om hans Søn, og den Raade Kongen beviste ham	199
Faderens Anmærkninger over Sønnen	201
Kong Christian den 6tes Mildhed imod ham, hvorledes optages	205
Kommer ud af Buret	207
Hans Misfornøielse med hans nye Værelser og hans Hierteforg over de bortløbne Muus	208
Beskrivelse over hans nye Fængsel	209
Hans Opførsel, Lidsfordrid, Klædebragt, Levemaade, og hvad Videnskaber han besad	210 f.
Anstiller et nyt Kneb til at bryde ud	214
Efterretning om hans Legems Bestaffenhed og Skabning	219
Hans sidste Endeligt, Død og Begravelse	220

Sohn Norcross, som her i Danmark, ved sine formastelige, ublue og ugudelige Anslag, Rænker og Trækter har giort saa stor Opsigt, og ved sit Fugleburs Fængsel er bleven saa meget merkvaerdig ikke allene for os Danske; men endog for det hele Europa, var af Fødsel en Engländer. Han nedstammede baude paa Fædrene og Mødrene Side fra tvende gamle adelige Huse i Landcashire. Hans Fader var Georg Norcross, Major i Kong Jacob den adens Tieneste, og hans Moder var en Righeyer. Deres Indkomster vare kun meget maadelige, det Jordegods hans Fader eiede var saa lidet, at det ikke efter hans Stand kunde ernære ham. Hans Morfader besad ei heller mere end hvad han netop kunde leve af, og da begge disse Huse vare tillige hengivne til den catholske Religion; saa kunde de ei heller fra Regieringen af vunte nogen Forandring i deres Lykkes Omstændigheder. Major Norcross, som havde fattet inderlig

A Kier.

Kierlighed til Sir Righvers Datter, kunde derfor i lang Tid ikke erholde hans Tilladelse til Ægteskab med hende; omendskjønt han baade yndede Majoren og havde Agtelse for hans Fortienester. Men omsider da han saae, at baade hans og hans Datters Elskov tog dagligen til, saa gav han af Medlidenhed sit Minde til deres Bryllup.

Strax efter denne deres Foreening indfaldt en Begivenhed, som forarsagede dette uvgiste Ægtepar en stor Hiertsorg. Kong Jakob af England havde af Hengivenhed for den catholske Religion mistet sin Krone, og Statholderen af Holland, Priuds Wilhelm af Oranien, blev ved Parlamentets Hielp Konge i hans Sted. Jakob havde taget sin Tilflugt til Ludavia den Fjortende, og denne Monark gav ham Understøtning til igien at erobre sit Rige, og forskaffede ham en Flaade og Tropper og lod ham oversføre til Irland, hvor de fleste catholske Indbyggere fandtes, og de fasteste og største Stæder endnu vare ham underdanige. Her strømmede nu alle hans troe Undersaatter af Skotland og England, som for den største Deel vare Catholiker, hen, for at komme ham til Hielp. Bor Norcross'es Fader, Major Norcross hørte til dette Partie; han var en ivrig Jakobit. At følge sin Konge og opofre

Liv og Blod for ham, ansaae han for en Pligt, som Æren krævede. Hverken Sødhederne af hans nylig indgangne Ægtesforbindelse, eller hans yndige, (Norcross siger selv, at hans Moder saae ud som en Engel) deilige Ægtefælles Bønner og Taarer kunde hindre ham derfra; han rev sig løs fra alt, og efterat have taget en kjerlig Afskeed, gik han ombord paa et Skib og tog over til Kong Jakobs Armee i Irland.

Den bedrøvede Lady Norcross maatte ikke allene blive tilbage, men blev endog trøstesløs, da hun, som Historien beretter, vaagnede op af den Dvale, hvori hendes Mandes Afskeedstale havde kastet hende, og fandt at hun var allene og han bortreist. Hendes Omstændigheder vare desto tungere, efterdi hun befandt sig frugtsommelig. Hun bar den berøgtede John Norcross under sit Hjerte; og, siger vor Helt, „saaledes beagndte jeg, endog „førend jeg saae Dagens Lys, mit Liv med „Trængsel.“

At forblive saaledes i Eensomhed, adskilt fra sin Mand, var hende ganske uudstaaelig; hun besluttede da at følge efter ham til Irland. Til den Ende reiste hun til Liverpool, hvor hun traf et Skib, som skulde gaae derhen. Hun gik ombord derpaa, og tænkte alt paa den Fornøielse, hvorledes hun vilde over-

rafte hendes elskelige Mand, ved sin uformodentlige Ankomst; men Binden vilde ikke føie hendes brændende Ønsker. Skibet blev liggende ganske stille. Hendes Time kom at hun skulde føde; Fødselsmerterne overfaldt hende; Pine bespændte hendes Siel og Bryst. Hun lod sig derfor bære i Land, hvor hun afsides fra Skibsfolkene, bag ved en opheiet Dønge af Sand, Steen og Lana, blev under aaben Himmel forløst med vor Helt.

Er der da ingen Huse i Nærheden af Havnen ved Liverpool, eller beboes disse Strandbredde af ubarmhertige, uchristelige eller tyranniske Mennesker? Vil nok Læseren spørge; — og jeg svarer ham med Norcross's egne Ord.

„Den Tid var der ingen anden Leilighed;
 „ de borgerlige Krige havde opbidset alle Ge-
 „ mytter; Faderen frygtede for Sønnen, og
 „ Sønnen for Faderen; Mistanke og Fiend-
 „ skab regierede alle Hierter; enhver Mand's
 „ Huus var hans Castel; Ingen torde lukke
 „ sin Dør op; thi enhver var bange for sin
 „ nærmeste Naboe; min Moders uhyrdige
 „ Tilstand kunde ikke bevæge nogen til at tage
 „ hende i Huus.

„Saa gaaer det, naar Religionen for-
 „ aarsager Ueenighed iblant et Lands Indvaa-
 „ nere:

„ nere: disse Krige ere sandelig de grummeſte;
 „ de endes ikke gierne førend begge Partiernes
 „ ere blevne ſaa ſvækkede, ut de ei mere kunde
 „ ſkade hinanden. Da vaagne de op, og ſee
 „ deres Liſt og Skalkagtighed, ſom have giort
 „ deres Sag til Guds, og ophidſet Brødre og
 „ Venner imod hverandre, for at befordre de-
 „ res Egennytte og Ære; men ville dog synes,
 „ allene at arbejde for Guds og Kirkens.“

De medlidne og brave Seefolk bare nu
 Omſorg for, ſaaſnart ſom hun var kommen ſig
 lidt, at bære hende og hendes nyfødte Foſter
 ombord igien, og gav hende al den Pleie, ſom
 ſtod i deres Magt. Nu begyndte Vinden at
 blæſe, og Skibet gik til Seils. Men under-
 veis ſik de ſaa ſtærk en Storm, at Skibet blev
 beſkadiget, og for at redde Livet, maatte de
 ſætte Skibet paa Land. Stormen var dem
 dertil behjelpelig, og Skibet ſtedte paa Kyſten
 af Den Man.

Majorinden kom nu i Land med ſin Søn,
 og da denne ſe ſe juſt fører et Svebſkesbarn i ſit
 Vaaben, ſaa opvakte det ſtor Medlidenhed
 hos Indbyggerne for hende og Barnet; og de
 pleiede baade hende og det vel; ja adſkillige
 af de Gamle der paa Den toge den unge Nor-
 croſs paa deres Arme og kaldte ham deres
 Konge.

Derfra drog hun med sin Sen til Ir-land, hvor hun ventede at faae alle sine Duffer opfyldte. Men hendes søde Haab blev skuffet. Hun fandt alting i den yderste Forvirrelse. Det Kongelige Parti var bleven slagen og adspredt. Kong Jakob var flygtet over til Frankrige, hvor han fandt Beskyttelse under Ludvig den 14des Vinger. Lady Norcross maatte altsaa søge Veien hjem igien til Lancashire; men hendes Mand, som var nu opskreven iblant Rebellerens Tal, fordi han havde fært Vaaben og Avindskjold imod sit Fædreland, kom aldrig fra den Time af hjem igien.

Nu forblev den unge Norcross under sin Moders Opsigt, som drog megen Omisorg for ham; og lod ham intet fattes. Han siger selv: „Jeg mindes meget vel, at jeg blev saa
„ krasen opdragen, som om min Fader havde
„ besiddet store Midler, dog ikke ufornuftigen
„ elsket; man tillod mig ikke at være arkesløs,
„ miae unge Aar bleve anvendte til at lære.“

Strax fra sin Ungdom af yttrede han en stor Begierlighed til Søefarten; men hans Moder fandt ingen Behag deri. Hun ansaae det for en Ungdoms Grille, og vilde derimod opofre ham til boglige Kunster. Til den Ende betroede hun ham til Dr. Chesinghal, Præst til Barling i Essex, da han omtrent var 12 Aar

Nar gammel. Ovenmeldte Mand var af en retskaffen Charakter, han betingede ham i Kofst i London hos en Viinhandler, hvor han efter hans Mening, foruden Studeringer, endnu skulde nyde den Politur, som Omgang med flebne Folk bedre kan forskaffe Ungdommen end alle Bøger og Læremestere.

Her forblev Norcross i nogen Tid; men hvad hans Fremgang i Studeringer angik, da blev den gode Doctors Forventning ikke opfyldt. I dette Huus var alt for mange Adspredelser. Alting gik uordentlig til; og Viinhandleren spillede tilsidst en Bedragers Rolle, og tog Flugten. Til Lærepenge paa Reisen medtog han et lidet jernbundet Skrin, som tilherte den unge Norcross, og indeholdte en Skat i Guld- og Solvmynter, som hans Moder havde foræret ham.

Man kan let tænke hvorledes han blev tilmode, da han savnede sit Skrin. Hans Sorg derover var ubeskrivelig. Ellers mødte ham her i dette Huus en meget behagelig Hensdelse. Iblant mange andre, som jevnlig søgte Huset, kom der eengang en ganske fremmed Mand, som den unge Norcross strax fattede en ubeskrivelig Kierlighed til, fra det første Øieblik han saae ham. Den Fremmede for- drede sig en Flaske Viin, og da han havde

druklet den, og vilde til at gaae, fulgte Norcross ham til Deren. Da de vare allene, sagde han: min Herre, jeg er ret inderlig bedrøvet over Deres hastige Bortgang, vilde De ikke tillade at jeg maatte følges med Dem. Manden loe ad denne Tale. — Men han lod sig ikke affrække, han blev ved at bede og spørge om det ikke kunde lade sig giere, at han kunde blive antagen til hans Tiener.

Manden lovede ham derpaa, at han den følgende Dag vilde komme igien. — Resten af Dagen og den følgende Nat var Norcross ubeskrivelig lang og riedsommelig; da Dagen kom, opfyldte den Fremmede rigtig sit Leste. Saasnart som han var kommen ind i Huset, kaldte han ham i et affides liggende Kammer, og aabenbarede sig for ham at han var hans Fader. Han leb strax hen at omfavne ham, og hans Glæde over denne Opdagelse var ubeskrivelig. Han udtrykker sig selv derom saaledes: „ Et Menneske har heel saa af sliige Dieblikke „ i sit Liv; ved sliige Hændelser føler Hiertet „ en Glæde, som Munden ikke kan udtrykke; „ man manges af Glæde.“

Han havde hidindtil stedse tænkt, at hans Fader var ded for lang Tid siden. Khatet var gaaen at de Kongelige havde faaet fat paa ham, og at han tilligemed saa mange andre Jakobiter,

var

var bleven hængt. Dog varede denne Glæde
 ikkuns kort; thi kort Tid derefter døde hans
 Fader, som han beretter, af Gift.

Nu kunde den unge Norcross ei læn-
 ger tvinge sin Tilbeielighed. Han vilde til
 Søes. Hertil fandtes ogsaa nu god Leilighed,
 thi der loae just paa den Tid nogle Skibe Fær-
 dige, som skulde krydse i den spanske Søe.

Dette ønskelige Tilfælde kunde han
 umueligen lade gaae forbi. Han udbad sig
 derfor Tilladelse af Capitain Samson Beurn,
 som førte Skibet Fierbrand, at giere dette
 Tog med ham.

Capitainen tilstod ham sin Begiering;
 og hans unge Hierte blev derved opfyldt med de
 sødeste Forestillinger. Han steg nu i Tanker-
 ne fra et Væstrin til et andet indtil Stora-
 miral af England. Thi, det maae læseren
 lægge Mærke til, det var ikke Lyst til at stalle
 om paa Seen, siger han, som bragte mig til
 at bestemme mig til denne Haandtering; men
 en ædel Higen efter Ære, hvorved jeg, som
 saa mange andre, tænkte at svine mig igien-
 nem mine forvirrede Omstændigheds Snor paa Veieret.

Denne foregionne Grund er rigtig nok
 roesværdig; men det som gier den utroelig er
 Norcross's Forhold; thi emendfiønt man i
 Sverrig tilbød ham virkelig Kongelig Tieneste

som Orlogs-Capitain, saa vilde han dog ikke tage derimod; men valgte heller Kaperhaandværket, hvor han egenraadigen kunde flække om paa Havet, og løbe hvor han vilde.

Det være som det vil, saa er det dog en Sandhed, at han af Naturen havde Lyst til Søen, og at derfor Capitain Beurns Tilfagn maae have forarsaget ham megen Glæde. Men den blev dog strax meget forstyrret ved en Besværlighed, som mødte ham. Han havde ingen Penge, og han skulde dog tiene uden Sold. Hans Bert havde, som sagt, taget hans Skat med sig, og til hans Moders Slagtninge torde han ikke vende sig, da disse vilde, ligesom hans Moder, ikke have ham til Søes.

Denne Omstændighed var visselig ikke saa let at forandre; men han hittede dog paa Raad. Hans Fader havde, da han talte med ham, fortalt ham, at der var i London en Borger og Uhrmager ved Navn Tobsand, som havde oppebaaret meget Got af ham, til hvilken han kunde vende sig, om han kom til at fattes Penge; og da hans Fader levede de sidste Aar af hans Levetid, saa havde Uhrmageren ingen Kjendskab til Norcross's Moder.

Vel mødte ham naaet altså dog her ved en Omstændighed, som var ham meger modbydelig, nemlig, denne, at han som en Adelsmand

mand skulde fornødt sig til at rigge Penge af en en Borger, som var saa meget ringere end han. Men da han ingen andensteds vidste at faae Hielp, og hans brændende Begierlighed efter at komme til Søes overvandt alle hans andre Lidenskaber, saa bequæmede han sig omfider til at gaae hen til Uhrmageren.

Han imodtog ham meget høflig og opfyldte hans Begiering, samt gav ham tillige et Brev med til hans Commissionair i Lissabon. Nu var alting herligt og Norcross fik sit Løi ombord; men da han kom hen for at tage Afskæed med Uhrmageren, havde Sagen saaledes forandret sig, at den faldt den adelige Norcross meget modbydelig. Dette var intet mindre end at underskrive et Beviis for Pengene, hvis væsentlige Indhold, foruden dette, ikke var andet, end at Adelsmanden herved offentlig forpligtede sig til at blive en Borger i London. Eller paa anden Dansk; at være Mester Lovnsands Læredreng.

„Dog,“ siger Norcross, „underskrev jeg den; thi jeg var næsten vis paa, at jeg inden saa Aar skulde blive Capitain, og at jeg, naar jeg blev Borger i London, kunde vel endog blive Lord-Major eller Ober-Præsident og Admiral tillige. Saadanne Tanker vare vel latterlige; men jeg, som havde

„dem,

„dem, var ung, uerfaren, fuld af Glæde
 „over at kunne komme til Skibs, hvad kunde
 „jeg ikke forestille mig?“

Men den gode Norcross bedrog sig, da han var kommen hjem, maatte han ikke allene betale Pengene; men han maatte endog taale at Mester Townsand gjorde Paastand paa hans Person, og kaldte ham for hans Læredreng. Dog den Slam varede ikke ret længe; thi saasnart Foraaret kom gik han strax til Skibs igien.

Imedens hans Ophold i London varede, havde han faaet Adgang til Admiral Schouel, som havde fattet Godhed for ham; og paa Grund deraf ventede han med god Forhaabning en hastig Forfremmelse i sin Lykke i Fremtiden; og gik derfor meget glad paa Skibet Larro, som skulde gjøre en Reise til Portugal.

Da de vare ankomne der, fik han af Capitainen Tilladelse til at gaae hvor han vilde. Han kom nu i Lissabon i Bekjendtskab med en adelig Genueser, som tog ham med sig ombord paa sit Skib. Han beværte ham meget høflig, og iblant andet viste ham et velgiort Kort over den Middellandske See. Da Genueseren fornam at han forstod sig paa Korte, saa spurgte han ham om han vilde gjøre
 en

en Tour med til Venua? Hertil svarede Norcross Ja, dog paa de Vilkaar, at det skulde være ham tilladt, at tage tilbage igien med det første Skib, som gik til Lissabon, hvilket ogsaa blev bevilget, og Reisen gik for sig, uden at noget Menneſke vidste det ringeste deraf.

Saaſnart de Natten derpaa havde lettet Anker, og vare løbne ud i Søen, mødte dem ſtrax et Fregatſkib. I Begyndelſen meente de, at det var et ſpanſk Skib; dog ſil de ſnart at ſce, at det var en Søerøver fra Salee. Den nærmede ſig for at centre; men den genuelſke Capitain lod ſtrax giere klart Skib, og nu begrundte Kualerne at flyve fra begge Sider. Omendſkiønt Reversſkibet var ſtørſt, ſaa ſlap dog Venuelſeren ved ſin tapre Modſtand og Matroſernes Arbeide, ſamt en ſvielig Vind vel derafra, og kom ind under den portugiliſke Bal, hvor der iaag en Skipper, ſom tog Norcross inden Borde, og førte ham ſikker med ſig tilbage til Lissabon.

Nu vendte han ſig til forbemeldte Hr. Admiral Schouel, ſom var ham ſaa gunſtig, at han ſatte ham til Opſynsmand over alle de Prifer, ſom bleve opbragte til Lissabon.

I dette Embede og i denne Stad opholde han ſig en fem Aars Tid, og da den ſpanſke Succellions-Krig havde foraaſaget, at alle franſke

franske Vare bleve anseete som contrebande, saa var dette Embede en betydelig Post, og indbragte ham store Fordeele. Norcross var af Naturen ikke paaholden. Han levede her pragtig, slædte sig herlig, og havde Udgang til de fornemteste Huse i Portugal. Dette forskaffede ham mange Bekendtere, og, efter hans egne Ord, mange Venner. Her lærte han det portugisiske Sprog, som han talte meget got. Han kunde ogsaa her have gjort sin Lykke ved Giftermaal; thi en deilig portugisisk Donna, hvis Fader var en riig og æret Mand, forelskede sig i ham; men han blev følesløs derved.

Hans Hu stod til Esen, og nu tænkte han paa Hiemreisen til England, hvor han meente videre at giøre sin Lykke. Til den Ende gik han ombord paa et Skib, som skulde gaae til hans Fædreland. Underveis stødte de paa et fransk Skib, som efter en skarp Fægtning opbragte dem til St. Malo i Frankrige, hvor de bleve gjorde til Krigsfanger. Dette var i Aaret 1705. Han nød her al optænkelig Høflighed. Saasnart de vare komne i Land forsamlede sig en stor Mængde smukke og velklædte Foll omkring ham, som tilbode ham deres Tieneste; thi man maae vide, at omendskjønt Skibet tilforn havde tilhørt

de

de Franske, og var borttaget af Engælnderne, saa blev dog Norcross, da han ingen Commando havde havt; men blot været der ombord som Rejsende, betragtet som en frie Mand; og derfor raadede de ham, at blive hos dem; og ikke følge de andre. — Men han afflog disse Edelmødiges Tilbud, og forsikrede dem, at han i ingen Maade vilde forlade sine Medjængne, hvorpaa Een af de Tilstædeværende skal, efter Norcross's Beretning, have raabt med Forundring: der ere dog kun sa, som tænker saa ædelmodig som en Engælnder!

Dette havde nu været en stor Sandhed, hvis hans Omstændigheder havde været saaledes, som man indbilde sig. Men Erfaringen lærte strax, at det ikke stod i hans Magt, at modtage Tilbudet; thi neppe var han kommen ind i Castellet, førend en vis Mester Talsbat, som havde havt megen Omgang med ham i Lissabon, og kiendte ham meget nøie, fortalte de Franske hvad Embede han der havde havt, og fra dette Dieblik af var han ligesaa lovlig en Krigsfange som den Capitain, der havde ført Skibet, og alle hans Eiendomme underkastet Confiscation.

Alt hvad han nu i fem Aar havde samlet, og som for et ungt Menneske skal have været betydeligt, blev nu de høflige og tapre Franske.

Franskmænd. Hætrer over, og han eiede ikke mere end den Klædning, han bar paa sin Krop, hvilken dog skal have været saa prægtig at ingen Prinds skulde skamme sig ved den.

Fra Castellet bleve de bragte til Stadens Fængsel, et elendigt, fælt og stinkende Hul. Der blev han i den lille Vagt, indtil de om Aftenen i smaae Færtsøier bleve førte til Dinam, et fast Sted, hvor Luften er frisk og sund. Her bleve de bragte ind i et stort Castel, hvor der vare over 3000 Fanger.

Der kunde Norcross den første Nat hverken ligge eller sidde; men blev stedse staaende indtil om Morgenen, da han strax forsoiede sig ud paa Pladsen, hvor der var en stor Mængde Folk forsamlede for at see de Fangne.

Han har altid havt den Lykke at det smukke Køn got kunde lide ham, her var da ikke mindre end tvende artige Fruentimmere, som paa engang tilbød ham deres Huus; men han afslod det med en engelsk Koldsindighed.

Den prægtige Klædning han havde paa, og 3 Erusader, som han tog op af sin Lomme og gav een af de Hosstaaende, kom dem til at fatte alt for høie Tanker om ham, de troede, at deres Huus var ham maaskee alt for ringe; og paa Grund deraf bragte de ham hen til Slogmesteren der paa Stedet.

Denne

Denne Mand boede smukt, og havde en Hob deilige Børn, hos hvilke Norcross strax ved en lille Foræring gjorde sig meget elsket, og tillige erhvervede sig Skolemesterens Yndest. Han fik nu Frihed at gaae hvor han vilde omkring i Byen, og han førte ham rundt omkring til sine Slægtninge og Bekjendte.

Men nu begyndte hans Penge at gaae op, og her i Landet havde han ingen Credit. Dette forarsagede ham megen Bekymring, men ved dristig at trække en Vexel paa een af hans Slægtninge i Engeland blev han hjulpen.

Da han havde erhholdet Pengene og nød saa taalcligt og næsten frit Fængsel, saa skulde man tænke, at han nu havde givet sig tilfreds og taalmodig oppebriet sin Løsnings Time; men dette var ham umueligt. At leve saa roelig og stille var ham en Plue. Han pønsede derfor paa Midlet til at undrige. I sær sæstede han Die paa en gammel Sergeant, hvis Fortroelighed han søgte at vinde ved nogle Foræringer, og ved at snakke ham efter Munden, rose hans Tapperhed, og dadle de unge Officers Forhold, under hvis Commando han maatte staae, og som dog endnu neppe havde seet en vred Mand eller en død Hund under Dine-
ne. Ved denne Omgang troede han at have vundet hans Fortroelighed, og at kunne aaben-
bare

bare ham sin Hemmelighed, som bestod dert, at han, tilligemed Skolemesteren, skulde være ham behjælpelig til at slippe ud af Fæstningen. Eer-geanten, som var en gammel Krigsmand og huul Broder, sagde Ja til alting; men neppe havde han forladt ham, førend han aabenbarede det for Guvernøren, og Virkningen deraf var, at han tilligemed en anden Adelsmand blev sat i Byens Fængsel, hvor Murene vare saa tykke, at alt Haab om at komme ud med egen Magt var forgieves.

Adelsmanden var saa lykkelig at han slap snart ud; men han maatte bie, dog var Arrestforvareren meget høflig imod ham; og han fik et net-reensligt Kammer i Capellet, hvis Mure, da det var i den øverste Deel af Taar-net, ikke vare saa tykke som de underste; og Binduerne brede, og kun forsynede med ganske tynde Jernstænger. Hos ham var endnu ind-quarteret en anden fransk Adelsmand, dog havde hver sin Seng. Beværetningen i Mad og Drikke var ogsaa meget god, og her fattedes da intet uden Friheden.

Men denne var Norcross's Afbud. Han betragtede Murens Tyndhed med Glæde, og da han underhaanden fik fat paa en Jernstang, saa forsøgte han paa at komme ud, uden at gaae igiennem den rette Dør. Han skulde maaskee

maaffee have opnaaet sit **Niemærke**, hvis den franske Adelsmand ikke havde været der; men han aabenbarede det strax, hvorfor Hr. **Norcross** blev transporteret ned i den underste Etage, hvor **Murene** ikke saa let skulde føre ham i Fristelse.

Her var han ikke allene. Iblant de **Fangne** var en **Capitain de la Hay**, som havde hjemme paa **Den Garnsen**, tilligemed hans **Constabel**, **Baadsmænd**, **Skibsløge**, **Trompet** og nogle **Matroser**. Altsaa et **Selskab** langt fra ikke behaageligt.

Imidlertid havde disse tvende **Forsøg** gjort ham bekendt, som en stor **Bovehals**, og dette forarsagede at **Gouvernøren** og adskillige af de **Fornemste** i **Byen** besøgte ham, og gjorde ham saadanne **Forslag**, om han vilde blive der i **Landet**, som ikke vare at foragte. Men han afflog dem reent ud, paa den Grund, siger han, „at jeg altid har elsket og skal elske mit **Fædreland** frem for noget andet Land i **Verden**.“ Denne **Standhaftighed** satte de **Tilsædnevarende** i **Forundring**; ja **Gouvernøren** viste sig saa **ædelmodig**, at han lovede at sende ham tilbage til det af ham saa høit elskte **Engesland** med den første **Transport**, hvilket Løfte han ogsaa holdt som en ærlig **Cavallier**.

Saa snart han var kommen hjem igien, blev han ikke lange i Roelighed. Han tog strax Reien til Vestindien med Paketbaaden, i Haab der at finde Leilighed til at komme i Tjeneste paa een af de der værende Krydsere. Men da det Skib, som han vilde tiene paa, var alt gaaet i Søen, saa forgik ham Taalmodigheden, og han vendte med Paketbaaden hjem igien.

Da han var kommen tilbage til London, holdt han sig i sæt til Hr. Perrey, som var Oberst over Stads-Regimentet og tillige første Skriver ved det afrikanske Handels-Compagnie. Han vilde skaffe ham en Capitains Plads paa et Skib, der skulde hente Slaver der, og bringe dem til Vestindien. Paa dette Tilbud var Norcrosss saa dristig at svare: At hans Maade var hellere at hjælpe arme uheldige Folk ud af deres Elendighed, end at gjøre dem elendige.

Et saadant Svar røber et ædelt Hierte. Glæde at Norcrosss, i Fremtiden i det ringeste, ikke viste det i Gierningen. Thi hvad Forskiel er der vel imellem den Uheldige det menneskelige Kion lider, ved at kiøbe Slaver i Afrika og sælge dem i Vestindien, og ved den, at røve Kiøbmands og andre Menneffers Gods, som førte deres Vare til de med Everrig krigsførende

førende Maater, efter det haarde Caper-Reglement, som Carl 12. udgav i de sidste Aar af hans uhykkelige Krig, og dog gav han dette Haandværk Fortrinet frem for en anden mere adel Krigshaandtering, ja dette endog imod hans egne Landsmænd, de af ham saa høit elskede Engellskmænd.

Dog alligevel opvakte dette ædelmodige Svar Hr. Verrey til at tage sig mere af ham. Han var kiendt med Hr. Jonathan Andrews, som var Forstander for det forenede ostindiske Handels-Selskab, og hos ham recommenderede han ham, hvilket havde den Virkning, at han i Aaret 1707 indsatte ham som Cadet paa det ostindiske Orlogsskib Godalfin, som førtes af John Appri, og skulde reise til Bombay.

Paa Udreisen mødte dem intet besynderligt; men da de vare ankomne til Ostindien, bleve de angrebne af de tappre Kapere fra Angary, som krydsede imellem Bombay og Carbar.

Disse kielke Foll angrebe dem med den største Tapperhed. Men Engellænderne bleve dem intet skyldige; og da Strømmen drev stærk hen imod dem, og Capitain Appri befrygtede at komme dem saa nær, at de kunde tilbyde sig at entre, saa lastede han Anker, og

fra den Side, der vendte imod dem, hilffede dem saaledes med sine Canoner og en Haal af Musketter, at de maatte holde sig tilbage; imidlertid drev det engelske Skibs Vaad om Natten bort med Stommen hen til de fiendelige Kaperes Ankerouge. Disse bemærkede sig den tilligemed det Mandskab, som var i den. Deraf erfarede de det engelske Skibs Svaghed paa Mandskab, og dette forarsagede at de om Morgenen tidlig begyndte Angrebet igien med fordoblet Hestighed. Men den engelske Capitain vidste saa got at bruge sine Canoner, at al deres Tapperhed var forgieves. Da Kaperne saae dette, vare de saa ædelmodige, at de sendte den fangne Vaad tilligemed det Mandskab, som havde været i den, med et stort Fredsflag og nogle af deres Folk, under stor Høitidelighed, tilbage, hvorefter det engelske Skib løstede Ankeret af Grundten og ankom lykkelig til Bombay.

Her indlogerede Morcross sig paa Cafesehuset, hvor der var fuldt af Fremmede fra alle Lande og af alle Nationer. Iblant disse onkom der ogsaa tre af de Folk fra Kaperen, som havde bragt den engelske Vaad tilbage. Een iblant disse fandt han en særdeles Nødest for. Han indlod sig strax i Samtale med ham paa Portugisisk, som denne meget vel forstod,

stod, og inden et Dieblif vare de de fortroeligste Benner. Han gjorde ham adskillige Spørgsmaale om hans Fædrenelands Beskaffenhed; og den Fremmede fandt saa stor Behag i denne hans Nysgierrighed, at han tilbød sig at vilde vise ham derhen, og lade ham see alt hvad der var værdt at tage i Oiesyn, samt satte ham sin Værelse i Pant paa, at han, uden mindste Fare, skulde nyde denne Forneielse, og at han tillige vilde bringe ham tilbage igien i god Sikkerhed til Herberget.

Man skulde neppe troe, at et Menneſke som Norcross, der alt havde forsøgt saa meget i Verden, og havde været i saa mange Lande, skulde kunne falde paa at ville friste slikt et Eventyr, og at han, som tilforn havde havt sin Frihed saa kjer, og vovet saa meget for den, vilde nu betroe sit Liv og sin Frihed til en fremmed Mand, hvis Embede og Stand han ikke kiendte, og som i saadant et Land, hvor despotiske Fyrster egenraadigen herske, ikke engang, om han end var nok saa fornem, kunde holde sit Løfte, i fald Fyrsten usformodentligen fik et andet Indfald. Ei at tale om at slikt et Foretagende stred lige tværtimod en ærelier Officcers og Adelsmands Pligt, og at han, hvor lykkelig det end faldt ud, var dog straffaldig, efterdi han

havde forladt den Havn, hvor Skibet laae, uden sin Capitains Billie.

Men sligt kom ikke i hans Tanker. Han havde kun sin Nysgjerrighed for Dien, og inden man vidste et Ord deraf, fulgte han med den Fremmede ud af Bombay. Han fortæller selv dette næsten utroelige Eventyr med følgende Ord:

„Vi fulgtes op i Landet, som ret var
 „ et jordisk Paradis. Til min store Fornøielse
 „ salate han mig til Hovedstaden, hvor en af de
 „ største Prindsen, som regiere under den store
 „ Mogul, residerede.

„Min Beiviser fortalte denne Regent,
 „ hvorledes det var tilgaaet med vor Fægtning;
 „ og denne Herre spurte mig: hvorledes jeg
 „ med saa frit et Mod torde betro mig til min
 „ Fiende? Mit Svar var: At jeg var ingens
 „ Fiende; men hvad jeg gjorde, det skede til
 „ Ære for mit Fædreneland; i det øvrige for-
 „ lod jeg mig paa min Fædsageres Troe og Love,
 „ efterdi jeg ansaae ham for en ærekier Mand.

„Denne Prinds fandt stor Behag i at
 „ tale med mig, og sandelig, jeg fandt hannem
 „ langt vittigere, end jeg nogen Tid havde kun-
 „ net forestille mig.

„Jeg tænkte han vilde have stukket mig
 „ igiennem med sine sunklende Dine; men aller-
 „ meest

„meest da han saae mig saa nogen, som jeg
„var født til Verden.

„Maaden er der at gaae meget i Bad;
„det behagede altsaa Prindsen at befale, at
„jeg i hans Vaashyn skulde klæde mig af, og
„bade mig. Jeg efterkom denne hans Befal-
„ning med megen Forneielse, eftersom jeg saa
„Varnsbeen af var vant til at bade mig. Jeg
„kunde og tydelig see, at det forneiede Prind-
„sen, hans Børn, og Betientere meget at
„see mig i Badet. Saasnart som jeg var
„færdig, blev jeg salvet med en listig Balsom;
„Prindsen lod mig bringe een af hans Søns
„Klædninger, som var af min Størrelse,
„hvilken jeg maatte tage paa.

„Denne store Godhed foruroeligede mig
„meget; jeg frygtede for det, som virkelig si-
„den fulgte derpaa. Han tilbød mig at blive
„udi hans Stad. Eders Ansigt, saade han,
„Stemme, Skabning og udvortes Anseelse
„befalder mig bedre end nogen af de Europæers,
„som jeg hidindtil haver seet. Bliver derfor
„hos mig, I skal intet fattes. Jeg svarede,
„at jeg ikke var min egen Herre, men stod i
„en Herres Tjeneste, hvilken jeg ikke kunde
„forlade, uden i visse Maader at giere mig
„skyldig i Utroeskab og Utaknemmelighed. Jeg
„maatte derfor uomgiengelig reise tilbage til
„Slibet.

„Prindsten spurgte, om jeg ikke ligesaa
 „ vel kunde betroee mig til hans Skjts, som
 „ til min Veivisers? Jeg svarede, at jeg aldrig
 „ havde gjort noget Menneſke ont, uden i An-
 „ ledning af en ærlig Krig, derfor torde jeg be-
 „ troe mig til enhver brav Mand, som gav
 „ mig sin Ære i Pant, at jeg ſkulde nyde
 „ Sikkerhed. Hans Svar var: Jeg ſætter
 „ min Ære i Pant, at J ſkal være ſikker.
 „ Herpaa blev min Ledſagere afſkediget med en
 „ anſeelig Belønning for hans havde Umaage;
 „ men jeg blev beegnet paa ſamme Fod ſom
 „ Prindsens egne Børn.

„Enhver foreſtille ſig, hvor uroelig jeg
 „ maatte blive, da jeg af alle Ting kunde
 „ mærke, at han havde i Sinde at beholde
 „ mig hos ſig ſaa længe han levede.

„Til min Lykke fandtes ved Hoffet en al-
 „ drende Frue, ſom ved en Hændelse var ble-
 „ ven ført did; hun talte juſt got portugifiſk,
 „ og ſyntes tillige at have fattet et ſærdeles
 „ Venſkab for mig; Grunden til ſamme var
 „ nden Tvivl den Medynk hun bar for mig, at
 „ jeg ſaaledes i mine blomſtrende Ungdoms Aar
 „ ſkulde uſkyldigen miſte min Frihed. Hvo
 „ veed ikke, at Fruentimmeret er lettere at be-
 „ væge end vi. De ſole ſaa vel deres eget,
 „ ſom andres Onde.

„Det

„Det bløde quindelige Hierte kan faa
 „ vanskelig imodstaae Sindsbevægelse og Li-
 „ denskaber; det overvældes lettelig; det maae
 „ elske eller hade. De maae enten være glade
 „ eller bedrøvede; Middelveien synes at være
 „ tilluft for dem; saaledes har Naturen dau-
 „ net dem og derved blive de elskværdige.

„Jeg kommer til den omtalte aldrende
 „ Frue; hun trinte en Dag ind til mig, og
 „ hviskede mig i Øret disse Ord: Min dyre-
 „ bare europæiske Prinds! I kommer aldrig
 „ til at see England mere! Denne Tidende
 „ satte mit Sind i Uroelighed; jeg gruede,
 „ naar jeg betænkte, at jeg skulde leve og døe
 „ iblant et Folk, der var saa forskiellig fra de,
 „ hvoriblant jeg var født og opdragen. Min
 „ Veninde mærkede denne min Uroelighed;
 „ Medynk drev hende til at være mig behjælpe-
 „ lig at undkomme Faren. Skræksom hørte
 „ jeg af hende, at man endog vilde give mig
 „ Forgift ind, dersom jeg i nogen Maade tor-
 „ de sætte mig imod hvad man forlangte af mig;
 „ hun gav mig derfor det Raad, at jeg skulde
 „ sværte mit Ansigt og mine Hænder som en
 „ Mohr, hvortil hun selv var mig behjælpelig.
 „ Hun skaffede mig et lidet mohrisk Fartoi,
 „ hvori jeg ene satte mig, og saaledes undkom
 „ af denne Fælde.“

Da

Da han ankom til Bombay, blev han imodtaget som han havde fortient. Capitainen satte ham ud af Tjenesten, som en Mand, der havde overtraadt sin Pligt, og uden hans Tilladelse vovet sig saa langt ind i Landet. Han maatte altsaa see sig om et andet Skib, og han var saa lykkelig at blive antaget som Cadet af Capitain Lasley, som førte Skibet Abigton, der laae færdig til at gaae tilbage til Europa.

Underveis tog de ind paa Madras, Gottaabs Forbiery og St. Helena. Paa hver Plads Skibet kom, tilbode Folkene sig at ville giøre hans Lykke. Paa St. Helena i sær kunde han have blevet boesiddende, da en fornemme rig Mand tilbød ham sin Datter; men det gif ham her, som Caseren vel alt har mærket, at det har gaaet ham paa mange andre Steder, og som det endnu vil gaae ham paa mange flere; han var kold og folebløs.

Endelig naaede Skibet London. Men aldrig saasnart var det kommen paa Themsen send Mester Lovnsand ogsaa giorde Paastand paa sin indfødte Læredreng, John Norcross, og for at vise at hans Paastand var Alvor, giorde Beslag paa den adelige Cadets Maanedspenge. Dette var en stor Fortred for vor Adelsmand, han vilde vel i Førstningen nægte ham sin Ret; men Uhrmageren fremlagde Contracten,

tracten, og den gode Norcross maatte nu af-
finde sig med ham i Villighed, og lade ham
trække hans hele Besoldning.

Denne uventede Bagnæl satte ham i
den største Forlegenhed. Han opholdte sig i
London, det dyreste Levested i Riget, havde
ingen Tjeneste og ingen Penge. Denne Nød,
som han var i, fordoblede hans naturlige Dri-
stighed. Han overløb Admiralitetet saa længe
med sine Ansøgninger, at han blev antaget til
at tjene paa hendes Majestæts Skib l'Union,
ført af Capitain Bincaint. Derefter begav
han sig fra et Skib til et andet, for at faae en
større Erfarenhed, indtil et Antal Skibe bleve
udrustede, som skulde gaae til Tyrkiet.

Escadre-Chefen, Commandeur Airc
tilbød ham en Tjeneste paa Skibet Windsor,
som han førte; han forestillede ham, at han
bedre end andre kunde befordre hans Lykke, da
han befalede over den hele Escadre; men Noc-
cross afflog Tilbudet og gik ombord paa Skib-
bet Southampton, fordi han bedre kunde li-
de Capitain Burymans, som førte dette Skib.

Dog blev denne Capitain ham ikke gun-
stig. Da de vare komne til Tyrkiet gjorde
Norcross sig bekiendt med den franske Consul,
som anmodede ham om at gjøre en Reise til
Tunis, hvilken han dog afflog; men Bekiendt-
skabet

Skabet var dog skeet, og Frankerige var paa den Tid i Krig med England. Dette kunde Capitainen ikke taale, han meldte det da for Bedkommende; og da det lakkede-mod Enden af Krigen, blev adskillige Officerer astantede, og blant dem blev Hr. Norcross's far af Liensken, paa den Grund, at han havde omgaaets med Fædrenelandets Fiender.

Saa snart han derfor ankom til England fordrede han sin skriftlige Afsked, hvilken han ogsaa erholdt; og nu reiste han i Selskab med en Ven til Staden-Leverpool.

Hersfra vandrede han hen til sit Fødested, som han endnu ikke havde seet, og hans Siel blev her opfyldt med en Glæde, som ingen kunde bedre udtrykke end han selv, og derfor vil jeg her anføre hans egne Ord:

„Sandelig, siger han, jeg kan ei sige
 „ hvor glad jeg var, ved at see mit Fødested.
 „ Det er dog noget sølsomt, at den Vlet Jord,
 „ hvorpaa vi først have traadt, er os kiere
 „ end al den øvrige Deel af den hele Verdens;
 „ jeg veed vel, at denne Kierlighed forekommer
 „ mange latterlig. De finde derudi intet an-
 „ det end en Virkning af de daarlige Menings-
 „ aer, vi som Børn have fattet. Nok er det,
 „ at elske sit Fædreneland er steds en Dyd,
 „ hos kloge og gode Mennesker. Det er vel
 „ ei

„ ei heller nogen Ende, heller at vilke leve paa
 „ det Sted og iblant de Folk, hvor man er
 „ fød, end blant de man ikke kiender. Himlen
 „ veed hvor inderlig jeg ønsker at kunne engang
 „ opnaae denne Lykke.

„ Saa kom det ubehagelige Dieblil, da
 „ jeg maatte forlade dette kiære Sted. Jeg
 „ skammer mig ei ved at sige, at denne Skils-
 „ misse persede Taarene ud af mine Øine, og
 „ fyldte mit Hierte med tunge Tanker.“

Det er besynderligt at en Mand, som
 kunde lade sin Pen tale saa ædelt, kunde dog
 handle saa tværtimod, og ved sin Opførsel ma-
 ge det saa, at det tungeste Fængsel i et frem-
 med Land, var ham dog langt lykkeligere end
 Hiemkomsten til hans Fædreland, hvor en
 skammelig Død ventede paa ham.

I hans Fødeegn brugte han ellers, ved
 sit Ophold der, en langt fornuftigere og var-
 ligere Opførsel end han andre Steder havde
 brugt; den Dngang han havde havt med saa
 mange andre og adskillige Slags Folk, kom
 ham her ret vel tilpas, og var ham til stor
 Fordeel. Han befandt at Indbyggerne i Lan-
 cashire, saavelsom i det hele engelske Rige var
 deelt i to Partier. Det ene blev kaldet Ja-
 cobiter og det andet Kongens. Han om-
 giktes dem begge saaledes, at han vandt beg-
 ges

ges Yndest. Hvorover alle kunde lide ham; ja endog Parlamentslemmerne vare paa hans Side. Store og fornemme Folk vare hans Venner, og de ansaae ham som den, der var i Stand til at giøre store Ting.

Den Erfarenhed han havde forhvervet sig i Søvæsenet, den Flid, Hurtighed og Snildhed han udviste, skaffede ham alles Yndest. Man troede at han var værdig til at kunne føre eet af de største Rangs Skibe i Flaaden; ja han siger selv, at man tilbød ham en Brigaders Plads ved Gården til Hest, under Ansørsel af Hertugen af Argille. Andre Mægtige vilde give ham Sted i Underhusets og der vare nogle af den Mening, at han var ret beqvem til at følge Lord Ross i det Gesandtskab han skulde aflægge i Frankerige.

Morcross var ret vel fornøiet over de gode Tanker man havde om ham; men i sine egne troede han dog, at han just ikke var saa synderlig skicket til noget, uden til Søvæsenet. „Thi, siger han, jeg havde forglemt det, som jeg i min Ungdom havde lært.“

Han tilstaaer ogsaa, at omendskiont han ei synderlig elskede Videnskaberne, saa skammede han sig dog ved sin Uvidenhed, og dette saa meget mere paa en Tid, da man troede han skicket til alt, og han selv var uvis om han

han ikke skulde naae en Betiening, hvori af hans Kundskab om Svøvesenet ikke skulde gjøre ham den ringeste Nytte. For da i paakommende Tilfælde at være beredt til alt, besluttede han ydermere at dyrke sit Gænge, og til den Ende reiste han til Universitætet Oxford, for der at lade sig undervise paa nih.

Medens han opholdt sig der indfaldt Dronning Annas Død 1714. Georg af det hanoverske Huus, var ved en Parlements Act i Forveien beskicket og udnævnt til at være hendes Estermand i Rejeringen; og for at betage Jacobiterne al Leilighed til at tage over til Frankrige og lade Dronning Maria og hendes Sen, som nu lod sig kalde Ridderen af St. Georg, vide dette Dødsfald, inden Georg kom over til England, havde man strengeligen forbudt alle og enhver at reise ud af Landets

Norcross's Uergierighed blev ved dette Forbud sat i en stor Fristelse, og jo vanskeligeste og farligere det var for alle andre at overtræde det; jo mere oppustedes hans Ivet til at iværksætte det. Hvilken Ære, tænkte han, var det ikke, om du var den første, som aabnede Dronningen denne vigtige Tidende. Han spurgte nogle af sine Venner til Raads, og omvendskiont disse svarede, at det var billigt mere at serge for sin egen Belsærd end for andres,

saar hielp det dog stet intet, han blev ved sin Mening; og den Tanke at han ved at iværksætte det, som ingen anden torde vove, skulde forskaffe ham en udsødelig Ære og den største Fordeel, oppustede endnu mere hans Begierlighed til at udføre sit første Forsæt; ihvorvel han siden selv tilstaaer, at dette Foretagende var den første Grund til hans Udelæggelse.

Hans Reise gik ellers lykkelig for sig, og han havde den Ære at giere Dronningen sin Opvartning i St. Germain; men heri bestod det ogsaa alt. Regenten i Frankerige var ganske koldsendig; og Dronningen selv befandt sig i meget mislige Omstændigheder, saa denne hendes troe Tjener ikke fik anden Belønning end en allernaadigst Talsigelse.

Da han nu saae kiendelige Prøver af Dronningens Uformuenhed, og det franske Hofs Eiegenldighed, saa troede han, at han ikke havde noget at bestille der; og altsaa uforsøvet begav sig hjem igien til England.

Imidlertid havde Dronning Marias Søn, Prinds Jacob, eller den saa kaldede Ridder af St. Georg, ikke tabt al Haab til at komme i Besiddelse af sin Faders Rige, omendkiont Georg alt var gntaget til Konge af det hele Parlament og nu befandt sig i London. Han lod overalt udsprede Manifestier, hvori han

han beraabte sig paa sine Kettigheder; og mange flokkede sig sammen paa alle Kanter i Riget for at antage hans Partie. Man saaes smaae Armeer hist og her bevæbnede, baade Infanterie og Cavallerie, med Jacobiter til Anførere, som søgte at fratage Georg Kronen. Ridderen selv begav sig med et Partie til Skotland. Alle hans Tilhængere strømmede Skarvis hen til ham. Norcross derimod istodet for at gribe til Kaarden, og som en adelig Jacobit, at vove Liv og Blod for sin Konge, og derved skaffe ham og Religionen deres Ret i Fædrelandet, lod sig noie med at bruge Raade og uanstændige Talemaader, som ingenlunde kunde gavne, men derimod vist skade baade ham selv og hans Partie.

Dette gik endog saa vidt, at han ikke engang kunde tæmme sin Mund paa saadanne Steder, hvor baade sund Fornuft og den allerminste Estertanke burde befale ham det. I sær gav han den ret Tøllen en Dag, da han var hos Ridder Walpoole, i hvis Huus paa samme Tid var forsamlet en stor Mængde af Rigets Pairs, Parlamentslemmer og andre anseelige Mænd, hvoriblant Ridder William Duns, Erkebiskopen af York, og flere. Her lod han Munden saaledes løbe at de Tilstedeværende faldt i Forundring; og at enhver

kunde høre at han var en Jacobit, og altsaa en Fiende af den regierende Konge. Slig en ufornuftig Opsørsel kunde ikke andet end styrte ham i Ulykke.

Herjugen af Argile havde med de kongelige Tropper sat sig imod Rebellerne, slaget dem, bragt deres Anførere i Fængsel, og forfulgte nu de hist og her Adspredte allevegne, samt lod alle dem fængsle, som han fandt at være af Prinds Jacobs, eller som man nu i Engeland kaldte ham, af Pretendentens Partie.

Strax derpaa 1715 reiste Norcross til sin Fødeegn Lancashire. De kongelige Tropper var overalt adspredt i denne Provinds, for at opsnappe Rebellerne; og da han underveis var kommen i Selskab med 3 Herrer, som vare af Kongens Partie, var hans Samtale med dem saa formastelig og ublue, at Hr. Lucas, som var en kongelig Embedsmand, og Over-Dppebørselsbetient over Landskatten, troede at hans Ære og Pligt udfordrede, at han burde angive ham for General Lumleis, hvis Rytter Regiment laae der, fordeelte Troppis, for at holde et vaaget Øie over Rebellerne, og oppasse dem. Han udmærkede ham tillige saavidt, at det var ham umueligt at undkomme. Da Norcross saae Rytterne komme, meente han dog at slippe fra dem ved sin Hests Hurtig-

tighed. Han gav den Sporen; men den styrte under ham. Nu blev han omringet af Rytterne, som tog ham op, og omvendt fik han heller havde ønsket at gaae til Fods, dog satte ham paa en Hest, og bandt hans Fødder sammen under Hestens Bug. I dette Optog ankom han til Staden Barnet, hvor Pebelens forhaanende Skrig og Gebærder geleidede ham som et Vidunder med Spot og Slam til Fængselet. De havde just forsamlet sig for at see trende Capitainer af Rebellerens Partie at blive førte ud til Galgen, hvor de bleve hængte, og derefter slæbte omkring i Gaderne, og siden parterede, fordi de vare bleve overbeviste om den Forseelse, man beskyldte dem for.

Endelig da han i lang Tid havde været en Patter for Pebelen, førte man ham omsider til Fængselet, som var et af de stærkeste i hele Berden. Nu følte han først ret for Alver sin forsmædelige Tilstand, og at den engelske Frihed meget let kan forvolde, at man maae bære det haardeste Trældoms Nag. Hans Betragtninger derover ere saa mærkelige og sande, at man her vil anføre dem med hans egne Ord.

„Mine Landsmænd,“ siger han, „rose sig af deres Love og Frihed; og det er en Sandhed at intet Folk i Verden er saa lykkelig som Britterne, saa længe de opføre sig saaledes,

„ som forsigtige Folk bør at gjøre; men over-
 „ træde de ogsaa engang disse nyttige og gode
 „ Love, saa er der ingen, i hvad Land det end
 „ er, saa elendig som dette Folk.“

I Fængselet satte man ham strax ind i et Bærelse, som kom overeens med hans formastelige Opførsel, og han fandt der et stort Selskab af Statsfanger, som bleve sendte derhen fra alle Kanter i Riget. Dette satte en stor Skræk i ham. Han befrygtede at han her skulde ende sit Liv paa en skammelig Maade. Hver Dag bleve nogle af hans Medfangne udeliveredede til Beddelens Haand. Nogle af de medfangne Adelsmænd sendte Dagen efter hans Ankomst Bud efter Aviserne. Da de havde læst dem, overlod de Norcross dem; men hvor forskrækket blev han ikke, da han i Hr. Masons flyvende Post læste følgende Artikel: „Det er mærkeligt, at just da man
 „ udførte de tre Capitainer, Car, Doral
 „ og Gordon fra Slutteriet til Galgen, blev
 „ en anden, hvis Navn skal være Thomas
 „ Norcus bragt ind igien for samme Forseelse.“

Denne Efterretning var ham et Torden-
 slag: thi omendskiont man havde sat et urigtigt Navn derind, saa troede han dog, at han var den samme Person; og at de, uagtet denne Feiltagelse, skulde, for den ham deri tillagte For-

For-

Forseelse, dog sende ham paa samme Wei til den anden Verden.

For endnu mere at forsøge hans Forskælselse blev han efter en kort Tid forflettet fra dette Fængsel, hvor han havde Selskab af mange tilforn ærede Statsfanger, og hen til et andet, som blev kaldet det fordømte Hul, hvor han fandt den uheldige Capitain Dikal, som siden efter et Par Dages Forløb mistede sit Hoved ved Skarprettens Haand.

Selskabet var her meget forskielligt fra det forrige. Det bestod af de meest ryggesleste Menneker, hvis Ord og Opførsel gav tydelig tilkiende, at de for en ringe Ting vare i Stand til at aflægge Eed paa hvad det skulde være. Disse kunde altsaa meget let skille ham ved hans Liv, og hans Fiender kunde ved deres Hielp paabyrde ham hvad Forseelse de vilde. Men hans Angest fordoblede, da han Dagen derpaa blev lagt i Vænker, og henkast i et endnu affkueligere Hul, hvor der hverken var Lust eller Lys, ei engang en Brix at sidde eller ligge paa.

Her svævede en skammelig Død ham dagligen for Dine; og dette saa meget mere, da der fra dette Fængsel dagligen bleve nogle henrettede. Som han da sad, pinet af de uheldeligste Forestillinger, og overveiede sin

ulykkelige Tilstand, saa traadde et Fruentimmer ind i Hullet til ham, som var ham ganske ubekjendt. Hun forsikrede at Mednytt allene havde drevet hende til at indfinde sig hos ham; og at hun vidste et Middel til at skaffe ham sin Frihed. Man kan let forestille sig hans Glæde. Han havde paa Dieblirket kastet sig ned for hendes Fødder, hvis hans Lænker ikke havde forhindret ham deraf. Men da dette var ham forbuden, saa glemte han ikke med de meest forbindtlige Ord at udtrykke hende sin Taknemmelighed. Efter en kort Samtale mærkede han rigtig nok, at hendes Hensigt ikke just var saa aldeles uegennyttig. Hun lod hift og her infalde nogle Ord, som tilkiendegav at Kierlighed havde en stor Deel i dette hendes Foretagende. Vel sølede han ikke den mindste Gnist af dette Slags Gienkierlighed hos sig; men han lod sig dog mærke med, at naar han kom i Frihed igien skulde det ikke fortrinde hende at hun havde reddet ham.

Endelig sagde hun, at hun var bekjendt med en fornem Dame, som skulde befrie ham. Denne vilde hun overtale til at besøge ham, for derved at opvækkes til desto større Mednytt.

Dagen derpaa kom ovenbemeldte Frue, og Bietningen af hendes Besøgelse var denne, at Norcrosss Ratten derpaa blev lukket ud af Hullet og kom i Frihed. Han

Han forfæidede sig strax hen i den Kones Huus, som først havde besøgt ham. Hun havde desuden en Mandsperson i Huset, som hun udgav for sin Mand. Hans Navn var Samuel Brøndlov, en Barbeer og Pærnkmaager af Profession. Med ham havde hun, efter hendes Sigende, en Søn og en Datter. Denne sidste var giftesærdig, og at saae Norcross til sin Svigersøn havde egentlig været den bevægende Aarsag til denne Umage, hun havde gjort sig for at saae ham ud af Fængslet.

I hvad Løfte han end maatte have gjort hende, medens han sad i Hullet, saa; snoede han sig dog behændig ud af denne Snare; men da Konen mærkede, at hans Begring var ubevægelig; saa kaldte hun ham overalt for sin Svigersøn, og udraabte hans Troeløshed allevegne. Den Stand Norcross var af, og den Dristighed, hvormed han benægtede hendes Udsigende, forarsagede at Konen ikke kunde tvinge ham; men at hun ikke havde glemt sin Paastand, og at han ikke i denne Sag maae have været saa retfærdig, som han foregav, kan man slutte deraf, at Konen siden for samme Sag indgav Klage over ham til Kong Earl den 12te, da han var kommen i svensk Tjeneste, og at Kongen virkelig lod ham falde for sig, for at strælægge sig hendes Be-

Ifkyldning. Her benægtede han det ligesaa
 dristig som i Engeland, og Konen maatte da
 give sig tilfreds. Han kunde vel endog her
 have faaet hende straffet, som den der havde
 formastet sig at bringe saadan en løgnagtig Be-
 skyldning for en Konges Throne; „men, siger
 „ han, jeg har aldrig fundet Behag i at see
 „ Folk straffede, og allermindst dem, der ha-
 „ ve gjort mig Tjeneste.“

Aldrig saasnart var han rigtig kommen i
 fuldkommen Frihed, fereud han tænkte paa
 at udføre en Strek, som ganske vist skulde ha-
 ve bragt ham til Galgen, hvis den Mand,
 som han aabenbarede sit Anslag for, og, som
 han kalder nedrig, dum og feig, ikke havde
 været en ærefier, klog og edelmodig Mand.

Han sendte Bud til Konstan, saale-
 des heed Arrestforvareren i Fængselet, som om
 han just ikke offentlig var en Jacobiter, dog
 i Hjertet elskede Kong Jacob, og troede at
 hans Dronning og Søn skuede Uret, og gior-
 de ham det Forslag, at han skulde aabne Fæng-
 selets Dør og lade alle disse ulukkelige Fanger
 slippe ud, som vare satte fast, fordi man meente
 de holdte med Kong Jacob. Han forestille
 ham dette farlige Anslag fra alle Sider, fra
 den falske Vres og Fordelens; men Arrest-
 forvareren vilde ikke tage Deel deri, forblev en
 ærlig

ærlig Mand, og var saa ædelmodig, at han ikke aabenbarede dette Forflag.

Da dette ikke vilde lykkes ham, saa var der i hans Tanker intet mere for ham at fortsætte i hans Kiære Fædreland. Han reiste da over til Frankrige i Selskab med Major Marsfield. Ved deres Ankomst til Calais blev de meget heftigen imodtaget af Guverneren, og nu tog de Veien til St. Germain, hvor Dronningen af Engelland Maria, Kong Jacobs Enke, opholdt sig.

Her var intet at vente. Dronningen manglede selv det meest fornødne; hendes Kaar vare endog saa tunge, at hun ikke kunde skjule sine slette Omstændigheder for en Undersaat, og een for hende Fremmed, der ikke kunde være hende til nogen Hielp. Han forlangede derfor intet af hende, uden en god Recommendation til Kongen af Sverrig, hvilken han ogsaa fik, og derpaa reiste lige til Gottenborg.

Krigen i Norden førtes nu med den største Heflighed til Lands og Bands. Carl den 12te, som efter Slaget ved Pultava, var bleven angrebet af mange Fiender, og nu var kommen hjem fra hans lange Ophold i Tyrkiet, forsvarte sig tappert til Lands og Bands. Norcross meente da her at prøve sin Lykke, og han troede at dertil ikke kunde findes bedre Leilighed

END

end under den tappre Kong Carl den 12tes Anførsel.

Med sin Afreise havde han faaet et Brev med til en vis svensk Adelsmand, og denne forskaffede ham da et smukt Værelse i et offentlig Herberge, hvor der tilligemed ham boede en stor Hob uslykkelige Menneſker, som alle vare undfnyede fra Skotland. Disse vare alle forsynede med Penge; men han havde ingen, al hans Rigdom bestod i hans Klæder.

Iblant andre Personer i Sverrig havde han ogsaa faaet Anviisning paa Hr. Commandeur Gadenhielm, og til ham gif han allerførst. Da han var kommen der, traf han ham just i Selskab med Artillerie-Oberstlieutenanten Menzon, som stod i svensk Tjeneste. Han spurgte ham til hvad Stand han var bleven opdragen; og da han forud vidste Kong Carls Tænksomhed, og han tillige troede at disse tvende Officerer skulde strax, bevægede af hans Svar, mage det saa, at han skulde blive indladt for Kongens Dine; saa svarede han kortelig: Til Soldat. Hr. Commandeuren indlod sig den Gang ikke videre med ham, og han gif bort.

Intet Menneſke vidste i hvad Tilstand han befandt sig. Hans prægtige Klæder forvædte, at man troede han var riig. Dette for-

foraarsagede at Slotterne ofte bød ham til Bords hos sig; men da Norcross var kræsen, og de tydelig kunde see, at deres Mad ikke smagede ham, saa bestyrkede dette dem endnu mere i deres vrange Indbildning; de troede nu at han ikke allene maatte være en riig, men endog en fornemme Mand. De bad ham derfor siden at følges med dem hen til deres Oberst. Denne bad ham til Middagsmaaltid i et Cafehuus, hvor alting var nydelig tillavet, og rød Wiin over Bordet. Her tog han siden efter altid hen; og da han foregav at være en Berel ventendes, saa spiste og drak han ret brav paa Borg. Siden efter blev han tre til fire Gange buden til Giest hos Generalmajor Hamilton, og da bemeldte General boede hos Commendanten Smol, saa spiste disse Herrer sædvanligen ved et Bord, tilligemed Oberst Senglin, som var i Kost hos den første.

Efter Maaltidet tog engang Generalmajoren ham ud med sig, og ved den Leilighed vilde endelig at Norcross skulde have den heire Haand. Dette vilde han ingenslunde tilstædes, og denne Hefligheds Beviisning foraarsagede, at han reent ud tilstod for ham, at han saa at sige var slet intet, og ikke andet end en ulyselig

lig

lig Mand, som ved at give sine heftige Sinds-
lidelser Tøilen, havde styrtet sig selv i Ulykke.

Hr. Hamilton svarede derpaa: „jeg er
„ ganske vel underrettet om Eders Tilstand.
„ Dronningtn af Engelland har berettet mig,
„ at I er en ung Adelsmand, som besidder
„ saa got og ærligt et Hierte, som nogen Mand
„ i Verden. Jeg veed at I er een af hendes
„ troe Undersaatter, og har opofret eder til
„ Søevæsenet.“

Nu gif Norcross atter til Commandeur
Gadenhielm og bad ham at tale Got for sig
hos Kongen. Men han svarede ham: at han
ikke vilde have noget med ham at giøre; thi
Folk, som en Tid talte saa og en anden Tid
saa, vare ham affknelige.

Han kunde ikke begribe hvad der var
Aarsag til denne Forandring hos Comman-
deuren, og besluttede derfor at gaae derhen
igien om nogle Dage. Da han kom der igien,
var Commandeuren af samme Sind som til-
forn. Han sagde reent ud, at han slet intet
vilde have med ham at giøre; ja det gif saa
vidt, at han bad ham gaae Fanden i Bold. Nu
kunde han endelig begribe, at Aarsagen til
hans Brede maatte være kommen deraf, at
han ikke strax i Førstningen havde sagt ham aa-
ben-

benhiertig hvad han var, og hvordan hans Omstændigheder vare, og at Generalmajor Hamilton maatte have fortalt Commandeuren hvad han havde aabenbaret ham. Han kunde da let mærke, at hos denne Mand havde han intet mere at haabe; og derfor vendte han sig atter til Generalmajor Hamilton, og bad ham at tale for sig til Kongen.

Hr. Hamilton var ikke allene en gammel og erfaren Officeer, som kiendte meget nøie Krigstienesten i Sverrig; men han var tillige en ærlig Mand, som ikke vilde give nogen et Raad, som man siden skulde have Anrsag til at fortryde at have fulgt. Han svarede ham derfor med omtrent følgende Ord:

„Min Herre, I er en ung Adelsmand,
 „ og har ailsforsøgt Eder meget i Verden; I har
 „ Indsigt og Erfaring i Sævæsenet, I er ung,
 „ havde jeg disse Egenskaber, jeg blev vist ikke
 „ her, og jeg vil raade Eder, ikke at blive
 „ her, med mindre I i sin Tid vil komme til
 „ at fortryde det.“

Denne Tale satte Norcross i den ydersste Bekymring. Han kiendte Generalens ædle Hjerter, og var overbevist om hans Klogskab og Erfaring; og selgelig, at det var best at han forlod Sverrig; og dog kunde dette ei heller skee, efterdi ham fattedes Penge, og han

han var skyldig baade paa Caffehuset, og i hans Herberge. At saadanne Omstændigheder i et fremmed Land nok kan nedtrykke Sindet, behøver ingen at tvivle om. Dog blev han snart hjulpen udaf denne Nød.

En Capet Capitain ved Navn Fearman tog ham med sig som sin Lieutenant. Skibet stal strax i Søen, for at krydse imellens Skarerne ved Marstrand langs Viigsiden.

Mandskabet var en Samling af alle Nationer; og de fleste ryggesløse Mennesker, som ofte bleve ophidsede til Klammerie indbyrdes. Medens de laae og krydsede kom En af de Enevæske ved Navn Vinkerflakke i Strid med Jyrværkeren John Morris, en Nordbriter. Til sidst blev de saa hidsigte at de fik hinanden ved Haaret. Og i det de brødes sammen kandrede de ud over Kelingen, og faldt i Søen. Her var nu alt deres Fiendskab forbi, og enhver af dem søgte kun at redde sit Liv. Alt Mandskabet paa Skibet sad og saae derpaa, hvorledes disse arme Mennesker kæmpedes med de soære Bølger, der truede dem med Døden. Norcross, som ogsaa stod og saae til, blev rørt af Medynk; han vidste, at han var en god Evemmer; og inden man forsaae sig, kastede han sig ud i Havet. Han var ogsaa saa lykkelig at han fæstede begges Liv. Det vare

mange

mange Vidner til denne berømmelige Handling. Capitain Hammer, som førte en Orlogs Fregat; og adskillige andre troeværdige Mænd saae derpaa; og da denne modige ædle Handling snart rygtedes til Gottenborg, saa satte den ham i stor Anseelse.

Imidlertid fortsatte de Krydsningen langs med Skierne, og løb omsider ind til Marstrand; men da Capitainen havde sin Kiereste der, og Norcross mærkede at han havde større Enst til at blive hos hende, end at være ombord, saa bad han ham om Forlov imidlertid at jage lidt ud i Søen. Dette tilstod han ham. Men de andre Skibsfolk vilde ikke. Secondlieutenant Collin, en svensk Mand, sagde i sit Modersmaal til dem, at de ikke skulde lyde hans Commando; men i dets Sted strax løbe ind i en anden Havn. Dette blev ham berettet af et ungt Menneske, som forstod Engelsk. Og han formærkede strax, at det var ikke uden alt for sandt. Thi han kunde ikke bevæge dem, ihvor mange gode Ord han end gav, til at følge hans Befaling.

Denne Tildragelse gjorde ham meget misfornøiet, og han indsaae nu hvor vanskeligt det var, at være Officer over fremmede Folk, hvis Sprog han ikke forstod, og allersælst i saadanne farlige Fahrvande, der vare

opfyldte med Skier, og ham aldeles ubekjendte. Han besluttede derfor at forlade Sverrig og tage til Holland; og da han desuden kom i Misforstaaelse med Hr. Southel, en Kiøbmand i Gottenborg, som ikke var fornøiet med deres sidste Sæetog, saa bestmmede han strax at sætte det i Værk; og dette saa meget mere, som han nu havde fortient saa meget, som han behøvede til sin Reises Fortsættelse.

For at giøre en Begyndelse til at iverksætte dette, gik han hen til Capitain Hedenberg, som eiede den Kaper han havde faret med, for at forlange et skriftligt Beviis af ham om hans Forhold, og derefter at fordre et Reisepas.

Underveis mødte han Commandeur Gadenhielm. Han sagde nu smilende til ham, at siden han havde viist at han var Sæemand og ikke Soldat, saa vilde han antage sig ham; og spurgte tillige om hvad der var Marsag til at han i sin første Samtale saaledes havde forstilt sig. Norcross svarede derpaa hvad Sandhed var: nemlig intet andet end hans Fattigdom, og at han derved havde havt Haab til at vove sit Liv for Kongens Dine, om han havde været saa lykkelig at finde hans Majestæts Yndest. Denne Tilstaaelse tilveiebragte ham Commandeurens Fortroelighed, og han befa-

befalede strax Capitain Thomas Kline, som just fulgtes med ham, at han skulde tage ham ombord som Capitain-Lieutenant paa den Kasper han ferte, og som tilhørte Commandeuren.

Da de vare komne ud i Søen bemægtigede de sig strax uden Vanskelighed en Galiot, som gik under hollandsk Flag, omendkjønt Skipperen paastod, at den var fragtet for en svensk Kjøbmands Regning. Capitain Kline befalede ham nu at bringe Prisen til Gottenborg, og selv løb han ind til Marstrand for at faae Skibet repareret. Med Prisen var Gadenhielm ret vel fornøiet; men at Kline laae ledig i Marstrand behagede ham ikke. Norcross blev derfor strax sendt derhen for at eftersee Skaden. Han befandt at Masten var brudt sønder, og at Skibet desuden havde et stort Hul. Han berettede da dette strax til Commandeuren, og udbad sig tillige en ny Stormast.

Hadde Gadenhielm været en rimelig Mand, saa burde han nu givet sig tilfreds; men da hans Fordeel leed skaar ved denne Beretning; saa blev han dog ved at være vred paa Kline, fordi han ikke paa Hjemreisen havde bragt en Prise hjem med sig, som kunde have betalt Skadens Omkostninger. Han tilbød altsaa Norcross at føre dette Skib som Capitan;

tain; men han svarte ham reent ud: „at han
 „ hellere aldrig vilde blive Capitain, end at
 „ den, som han havde tient under, skulde
 „ sættes fra sin Tieneste.“ Dette Svar be-
 hagede Commandeuren overmaade vel, og han
 sagde ganske mildt: at han ikke havde ventet
 saa ædel en Tænkemaade hos ham. Herved
 gjør Norcross denne rigtige Anmærkning:
 „ Saaledes elkes og belønnes gierne Dyden,
 „ naar Keilighed gives, at samme ret kan vise
 „ sig med al sin Skionhed.“

Til Belønning for dette ædle Svar til-
 bød han ham nu et eget Skib at føre som Ca-
 per-Capitain, og gav ham Lov at udsøge sig
 hvilket han vilde af næsten 50 Skibe, som han
 havde liggende i Hullen ved Gottenborg. Nor-
 cross tog imod dette Tilbud, han udvalgte sig
 et, som laae sunken under Vandet, forme-
 delst et Hul der var deri. Alle forundrede sig
 over dette Valg; men han loe deraf; thi han
 vidste, at det var det bedste Skib iblant dem alle.

Man maae falde i Forundring over dette
 store Antal Skibe, som denne Commandeur
 var Eiere af, og man skulde næsten troe, at
 denne Beretning var Usandhed; men naar
 man betragter, at dette var 1716, saa bliver
 Beretningen ganske sandsynlig.

Da Kong Carl 12. var kommen hjem igien til Sverrig fandt han sig angreben af mange Fiender, og Rigets Tilstand i den fletteste Forfatning. Dette forvoldte at han var meget misfornøiet med sit Senat, som i hans Fraværelse havde bestyret Rigets Sager, hvilket han og lod dem offentlig tilkiendegive; og nu skienkede han Frieherren af Görk sin hele Fortroelighed. Denne Mand var fra Franken, havde været Premier-Minister hos Hertugen af Holsten, besad stor Forstand, og var ret skikket til at gjøre nye og store, men forvovne og sælsomme Forslag. Den svenske Flaade havde i den hele Krig lidt stort Tab; men i sær 1715. Den svenske Nations Handel blev overmaade svækket ved den danske Flaades Overmagt. De fra fremmede Nationer for Landet nødvendige Produkter fattedes i Landet, og Penge, hvorfor det skulde lides, var der ingen af. For nu at raade Bod paa Landets Tarv, og tillige at svække Fiendernes Magt, raadede Baron Görk til det nye haarde Caper-Reglement, som denne Konge udgav, og hvorved alle de Vare, uden Forskiel, som bleve førte til eller fra de med Sverrig krigførende Magter, bleve anseete som contrebande; og Skib og Gods confiske-rede. Dette forarsagede at alle bemidlede Mænd udrustede Skibe til at kapre; og især i

Gottenborg, som ligger Holland og Engeland nærmest, hvilke Nationer førte den største Handel paa Østersøen; og hvorved det ikke kunde mangle paa en stor Binding; ja dette Forslag gik endog saa vidt, at Gørk havde Speculation paa at tage Søerøverne i Madagascar i svensk Tjeneste.

Til denne Forretning var det at Gadenhielm vilde bruge ham. Det var just ikke de danske Skibe han vilde have fat paa, det var de Engelske og Hollandske, og hvem skulde han bedre kunde bruge dertil end Norcross, som var en indfødt Engælænder, og meget godt kiendte Fahrmandet imellem Engeland og Holland. Og hertil lod denne ædle Siel, denne høimodige, stolte Adelsmand, denne engelske Patriot, der sælde Laarer, da han skulde forlade den Vlet Jord, han var født paa, som skammede sig ved at laane Penge af en Borger, som reddede andres Liv ved at vove sit eget, hertil lod han sig bruge. At røve hans Landsmands Gods og Liv, som ikke svæde nogen Fiendtlighed imod det Land han tjente, det var i hans Tanker hverken ulovligt eller uædelt.

Aldrig saasnart havde han faaet sit Skib udaf Grunden, førend han strax løb ud paa Jagt; men neppe havde han været nogle Dage i Kattegattet førend en vis Major Mine havde

op:

opspunden et Oprør inden Skibsborde imod ham. Denne Major var vel hans Uven, men siger han i sin egen Beretning, jeg maae dog tilstaae, at det for Resten var en meget brav og duelig Mand. Han siger videre: „At det „ skulde have været mig en let Sag at faae en „ sød Hevn baade over Majoren og Skibsfol- „ kene; men jeg sagde i mit Hierte: du est „ selv mest Skyld deri.“ — Utsaae vorder ikke heller mindste Fortieneste ved hans Eftergivenhed.

Skibet var alt bleven læf underveis paa den korte Reise; han besluttede derfor at seile tilbage til Marstrand, og underveis fik han en Seilere i Sigte, som han strax gjorde Jagt paa og bragte op. Derpaa fandt han en svensk Major, og en anden Officeer, disse bleve satte i Frihed; men de havde nogle nypperlige Geværer hos sig, dem beholdte han; omendskint Majoren siden beklagede sig derover.

Efterat han havde faaet sit Skib lagt ind i Marstrand, rømte en af hans Lieutenanter og endeel af Skibsfolkene bort; og hans Capitain-Lieutenant var med megen Grovhed hans Ordre overhørig, hvorfor han lod ham fængsle i Stadens Fængsel. Han udsøgte sig nu lutter frivillige Folk, og han havde en dansk Styrmand inden Borde, som han for sin Flid

og Duelighed ikke noksom kan rose. Denne Mand havde før været i russisk Tjeneste under Capitain Hurchin, og var bleven gjort til Krigsfange i Sverrig. Den arresterede Capitain-Lieutenant var en Fransmand; og den Lieutenant, som var løben bort, var Svensk. Den anden Lieutenant, som var bleven ham troe, var ligeledes en svensk Mand og hans Navn var Johan Christian Gad.

Med disse frivillige Folk og Officerer gik han nu ud i Søen, saasnart Skibet var bleven sat i Stand. Da de vare komne op imod Doggerbanken; fik de endeel Seilere at see, som han gjorde Jagt paa. Af deres Mængde sluttede han, at det ikke vilde gaae af uden blodige Vandrer. Han havde ingen Præst ombord, han bad derfor, at enhver vilde befale sin Siel i Guds Haand, hvilket han ogsaa selv gjorde, og blev ved at sætte efter dem.

Imedens dette gik for sig, steg han ned i sin Cabyt for at forfriske sig med en Wiin-Candel, som han imidlertid havde ladet tillave. Hans Dreng sad med Blasset i Haanden, og just som han vilde sætte det for Munden, blev han noget vaer som svømmede deri. Dette satte ham i en skrækelig Mistanke; men da han noiere betragtede det, var det Forgift. Han spurgte da Hovmesteren om han eller Kof-

ten

ken havde lavet Wiin-Candelen; men han svarede, ingen af os to; den er lavet af Skibs-kri-
verens Mat. Han begreb nu Sammenhæn-
gen, og uden videre Undersøgelse kastede han
Winen over Bord, og blev ved at forfølge
Skibene.

Dette lykkedes ham got, han bemægti-
gede sig nogle af dem, omendskiont de gik under
hollandiske Fregatters Bedækning.

Da han havde gjort deene Fangst fatte-
de han et Anslag, som beviser, at han i dette, saa-
velsom i andre Stykker, var en Mand, der ikke
havde Eyne til Overlæg eller Ertertanke, hvis
fornemmeste Krigsdyd ikke var mandig Tap-
perhed, men lumsk Forvovenhed. Han beslut-
tede nemlig, da han havde faaet Matroserne
af de tagne Coffardie-Skibe ombord, og faaet
nogle af disse Fanger paa sin Side, at angribe
Fregatterne selv. Han var dem og virkelig saa
nær, at han kunde see hvad Folket gjorde paa
dem, ja høre hvad de talde.

En Mand, som beretter selv, at han
inden Skibsborde havde saa mange Fiender
iblant sine egne Folk, som tillige siger, at nog-
le af dem havde kommet Gift i den Wiin han
vilde drikke, paa en Tid da han var i Færd
med at tage Skibene og forskaffe dem Bytte,
hvorledes kunde han betro sig til sine egne Folk,

og med dem at angribe en over dobbelt saa stærk Fiende, hvorved Tabet af detagne Priser var vissere end Seier. Vel er det sandt, at den foregionne flydende Gift i Glasset, lader **M** at være et af hans sædvanlige Edelmodigheds Skryderier; og at det er en unægtelig Sandhed, at man ikke med det blotte Øie kan licnde om et flydende Væsen oven paa en Wiincandel er Gift eller ei; men dog er det rimeligt, at hans Mandskab, der bestod af Uffkummet af saa mange forskiellige Folkeslag, just ikke kundt være tilbeielige til den Krigstugt og ubredelige Troeskab, som udmærker den ædle Krieger. Hvad de Fangne angik, saa er det vel troeligt, at disse Ulykkelige har, for at erberve sig Capitainens Yndest, forestillet sig som beredvillige til alt. Men at fæste Liid dertil, og med disse og saadanne som hans egne var, at angribe en saa siensynlig overlegen Magt, tvertimod hans Udsendelses Bestemmelse, kunde ikke falde nogen kloq Anfører, uden en forvoven Norcross, ind.

Han betænkte sig ogsaa tilsidst, og agtede det for raadeligst at vende om til Sverrig igien med de fire Priser han havde taget. Han søgte ind til Marstrand, og var saa lykkelig at komme velbeholden ind i Havnen.

Disse fire Prisers Optagelse i saa kort en Tid, paa hans første Toq, som Capitain, forskaffede ham en stor Anseelse i Sverrig. Han fik fri Udgang i mange fornemme Huse; han fordrev sin Tid overmaade angenemt; og det smukke Køn fandt saa stor Behag i hans Omgang, at man fra alle Kanter gjorde ham Forslag til Givtermaal; hvilket han dog afflog, eftersom, siger han, „mine Tanker stod i den „Tid allene til Krigen.“ Men Læseren skal snart see, at denne just ikke var ene Aarsag.

Imidlertid var dog denne Helt paa et Haar nær bleven gift med den, som siden blev hans ægte Hustru, uden at han, for saa at tale, havde vidst et Ord deraf. Han havde iblant adskillige andre Fruentimmer, som han havde havt Omgang med, gjort sig bekiende med en Jomfru Brocke, hvis Fader var Capitain, og formodentlig engang lovet hende noget, som han ikke havde havt i Sinde at holde hende. „Hendes Moder, Frue Brocke, hvis Karakter Norcross' fort og syndig udtrykker saaledes: „Frue Brocke var rigtig nok „Jomfrue Brockes Moder; men om Capitain „Brocke var hendes Fader, dette er meget uvis.“ Denne Kone var ligesaa snedig, som Norcross' havde været. Hun fik ham lokket ind i sit Huus, hvor der strax var en Præst ved Haan-

Haanden til at vie ham med hendes Datter. Han som ikke var det svenske Sprog nærtig; var nær bleven halv giort med hendes Kienne Datter, førend han vidste et Ord deraf. Men inden Ceremonien kunde blive fuldbyrdet, mærkede han dog Uraad; og han gjorde Ende paa Regen, ved at sige, at han paa ingen Maade vilde lade sig binde; og Frue Brockes Anslag gik altsaa for denne Gang overstyr, ligesom hiin godvillige Dames i Engeland, der havde hiulpet ham ud af det fordomte Hul.

Dette var ikke det eneste Forslag til Givtermaal; der blev ham virkelig giort andre, som ikke vare at foragte. Commandeur Gadenhielm, som vi alt kiende, som en Mand, der overmaade elskede de Kapere, der indbragte mange Priser, og altsaa betragtede Norcross fra denne Side, fandt ham at være en Mand, som var værdt at forbinde sig næiere med, tilbød ham sin Søster, med tvende anseelige Slibeparter til Medgiort. Men Norcross forblev ubevægelig, omendskiont dette Forslag var saa fordeelagtigt, at enhver anden, som havde været i samme Omstændigheder, ikke skulde have betænkt sig et Dieblit paa at antage det. Han gjør selv en Anmærkning derover, som fortæner at læses. Her er den:

„Hvor

„Hvor er det dog besynderligt, siger han,
 „ at det ustadige Hierte affkner, og river sig
 „ fra det, der fører til den sande Lykke. Tid
 „ falder mig de Tanker ind, hvor megen Nød
 „ og Kummer jeg havde undgaaet, dersom jeg
 „ den Tid havde fornuftigen betient mig af mi-
 „ ne gode Venners Sindelav.

„Jeg forlaster alle Raad og Tilbud.
 „ Handler blot efter egen indbildt Klogskab;
 „ og giver mig ud paa det store uroelige Ver-
 „ dens Hav; hvor Uvisshed og daglige Bekym-
 „ ringer ere mine eneste Følgesvenne, da jeg i
 „ det Sted kunde have nydt en sand og sød
 „ Roelighed.

„Spørger nogen, hvorfor jeg ikke lod
 „ mig styre? da er mit Svar: fordi jeg blev
 „ hentreven af den uovervindelige Drift, der
 „ endog tit leder den meest Fornuftige til sin
 „ synlige Undergang.“

Denne Betragtning, som han her gjør,
 er rigtig nok sand, og kan tiene andre til Ad-
 varsel, han har sine Viderværdigheder at takke
 for den. Det er meget rimeligt, at han, med
 de Evner han besad, kunde have blevet en agtet
 og lykkelig Mand i Sverrig, hvis han ikke
 havde misbrugt dem. Men hans Haab om
 den store Vinding ved Kaper-Haandværket, og
 hans Lyst, naar Krigen var til Ende i Sver-
 rig,

rig, at prøve flere og større Eventyrer i Verden, var nok den formodentlige Aarsag, som drev ham til at afflaae dette Tilbud.

Hans Skib var nu udrustet paa nye og Seen seilbar; han forsoiede sig da ud i Nordsean, som var hans rette Element. Her gjorde han adskillige Priser paa nye; og iblant disse var Postsmakken, der fører Brevene fra Engeland til Holland. Wel siger han, at han strængeligen forbød, at den maatte plyndres; men det skede dog. En gierrig Matros, som tilforn havde tient paa en anden Kaper, tog sin Kniv, og skar den ene Postfæl over.

Hvis dette ikke var sket, siger han selv, saa havde han ladet Postsmakken strax fare igien; thi han indsaae meget vel, hvad Følger slikt et Foretagende, tværtimod Folkeretten, maatte drage efter sig, hos de neutrale Magter. „Dog,“ bliver han ved, „Jeg kunde let svaraare det; thi jeg havde gjort, hvad mig var befalet; min Ordre var denne: at jeg skulde sende alle mig forekommende Skibe til Sverrig, og altsaa havde jeg holdt mig min Instrux ganske efterrettelig.“

Dog maae man lægge Mærke til, at han ikke var befalet at plyndre dem; og da han kom tilbage, var der mange Folk i Sverrig, som troede, at han burde have sit Liv forbrudt.

Dog

Dog Baron Görk, hos hvilken nu Norcross havde indsmigret sig, imagede det saa, at Kongen forblev at være ham naadig.

Denne Smalles Borttagelse gjorde ellers stor Opsigt i Europa. Engländerne arresterede strax derefter den svenske Gesandt, Grev Gyllenborg i London, og Baron Görk fik samme Skiebne i Holland; dog blev denne Sag omfider bilagt ved Frankriges Mægling.

Postsmakken blev ellers strax tagen igjen af et dansk eller engelsk Orlogsskib, og nogle af Norcross's Folk maatte for den Sags Skyld sidde i Fængsel i England. Hans Styrmand Boile, som skulde føre een af de af ham optagne Priser til Sverrig, bragte den derimod til Holland, hvor den blev frigiven. Dette var vel til stor Skade for Norcross; men han agtede kun lidet derpaa, efterdi de andre Skibe noksom erstattede dette Forliis. Og da disse bleve i Sverrig erklæret for lovlige Priser, saa var hans Part deraf saa stor, at han virkelig nu i denne korte Tid ikke allene var bleven til en riig Mand; men stod endogsaa i saadan Anseelse, at han ofte havde Adgang til Kongens Person, som beviste ham megen Naade.

Commandeur Gadenhielm, som havde havt Deel i denne Udrustning, og derved fortient store Penge, blev ved, uagtet han havde

de

de givet ham Afslag paa at være hans Svoger, dog at være hans fortroelige Belynder. Han havde just købt en Fregat paa 38 Kanoner i St. Malo, som han vilde udruste til en Kaper. Den blev ført hjem af Capitain Svend Nielsen. Commandeuren skrev nu Norcross til at han skulde tage denne Fregat under sin Commando, og dermed giere et Krydstog. Skibet var hyppeligt; og da der i det samme Brev tillige var et Tilbud, at Commandeuren vilde overlade ham en tredie Part i Skibet; saa var det saa meget mere værdt at antage. Men her viste Norcross atter en Prøve paa sin Høimodighed. Den ovenmeldte Capitain Nielsen, som havde ført Skibet fra Frankrige, fortrod paa, at det nu skulde tages fra ham, og gives til en anden. Da han fornam dette, saa vilde han ikke berøve nogen sin Ret, ei heller have Trætte med Capitain Nielsen for et Skibs Skyld. Han vendte sig da til Commandeuren og bad ham at han maatte forskaffes for at føre Skibet, og da han havde hørt hans Marsag, gav han strax sit Minde dertil.

Norcross var nu bleven til en Mand, som selv kunde tage Deel i Kaper-Udrustning. Han eiede nogle Parter i et Skib, og da dette skulde gaae ud paa sit Krydstog, bad han Commandeuren, at hans Lieutenant Gad maatte

maatte blive betroet at føre dette Skib, hvilket Commandeuren ogsaa bevilgede. Dette Skib var ellers ikke lykkeligt. Neppe var det kommet i Søen førend det blev tagen. Vel tabte Norcross herved en betydelig Sum; men Fangsten fra andre Kanter gik saa got, at dette Tab slet ikke rørte ham.

Nu blev ham tilladt at føre Skibet Grev Mörner, som laae i Gottenborgs Havn. Det var i Aaret 1717 just paa den Tid, da Lordenstfiold' ankom med sin Escadre, for at blokvere Gottenborg, eller overrumple den. Hans Skib laae ved det gamle Verk; og Admiral Stromstierna, verimod med den hele svenske Flotille, som han havde at befale over, ved det nye Verk. Lordenstfiold ankom om Morgenen, og angreb Nye Elsborg om Midnat; og saasnart de blev ham vaer, blev der gjort Barselskud fra Nye Elsborgs Castel. Norcross forsøiede sig nu hen til Admiralen for at indhente de fornødne Forholds-Ordre. Denne syntes da bedst, at han skulde blive paa sit Skib for at forsvare Staden Gottenborg, om det skulde lykkes Fienden, at han skulde komme forbi det nye Verk. Alle i Staden og i Egnen geraadede i Frygt for Lordenstfiolds Driftighed. Hans sidste Angreb paa Dyrnekilden var endnu i frisk Minde. Man

E

vidste

vidste hvad denne Mand's Mod, Tapperhed og Hurtighed kunde udrette. Man satte sig derfor til den tapperste Modværg. Enhver greb til Vaaben. Kongens Svoger, Prindsen af Hessen, ilede til Hielp med Soldaterne for at besætte Skandserne, og forsvare Indløbet. Norcross vendte sig efter Admiralens Befaling til sit Skib; men da han kom derhen, fandt han at den største Deel af Folket var gaaen i Land, og at hans Lieutenant stod i Begreb med at synke Skibet i det trange Løb, som er imellem det gamle Werk og Hisinge Landet. Han gik derpaa hastig i Land ved det gamle Werk, i den Hensigt at skifte Klæder, efterdi den Kiøle han havde paa, var i hans Tanker alt for god til dette Brug; thi den var rigelig besat med Guld. Underveis mødte Prindsen af Hessen-Cassel ham, tilligemed Feltmareschal Mörner. Prindsen, forundret over at see ham paa Landet, med Ryggen imod Fienden, spurgte ham: Om han ikke vilde have Deel i Slaget, og fornøie sig med dem, der søgte mod Fædrenelandets Fiender. Han svarede ja, og sagde tillige hvad der havde bevæget ham til at gaae i Land.

Dette Forhold, at være hange for en guldbalonoret Kiøl, og give sig Tid til at gaae i Land for at faae en slettere paa, synes just ikke

at forraade nogen synderlig stor Drøv til at tage Deel i Slaget. Ei heller kan med Visshed siges, om Prindsen af Hessen antog denne Undskyldning for gyldig. Saa meget er dog vist, at Norcross kom tilbage igien; og omendskjønt hans Ordre ikke gif videre end at forblive paa sit Skib ved det gamle Werk, for at gjøre Fienden Modstand, om han fik Leilighed til at komme forbi Nye Elsborg, og vilde trænge sig videre frem, saa vovede han sig dog ud i Seen imod ham.

Hans egne Ord, som han ved denne Leilighed betiener sig af, kan best aflægge Vidnesbyrd om det han, efter egen Sigende, den Tid felte hos sig selv.

„Jeg glædede mig nu,“ siger han, „i
 „ det søde Haab, at jeg skulde faae med den
 „ kielke Tordenfjold at bestille: jeg frygtede
 „ de ikke for at tabe; thi jeg holdt det ikke for
 „ skammeligt at overlade Seieren, naar saa
 „ skulde være, til en saa brav Søehelt. Kun-
 „ de jeg derimod vinde, hvor vilde mit Navn
 „ da ikke blive bekiendt! hvor var jeg glad,
 „ naar jeg kun tænkte, det var mueligt, at de
 „ svenske Børn endog kunde sige: Tordens-
 „ fjold maatte dog vige for Norcross.

„Saa glæder man sig tidt i Haabet; saa
 „ smager man ofte en sød Fornøielse over det, der

„aldrig skeer. Vær Menneſket derover ſkars-
 „me ſig? Nei! jeg anſeer endog den paa et
 „nyt Haab grundede Glæde, ſom een os af
 „Forſynet givne herlig Gave.“

Da han var kommen ombord igien og
 havde ſaact ſit Folk ſamlet, havde Binden
 imidlertid dreiet ſig, og var ham ſaa lige imod,
 at det var ham umueligt at komme ned imod
 Tordenskiold. Dog vilde han, ſom ſagt
 er, ikke være en ørkesløs Tilſkuer. Han be-
 mandede derfor ſin Sluppe og roede ligefrem
 op til det nye Verk. Her fandt han alt i Al-
 larm, og var nu paa det Sted, hvor Striden
 var beſtigſt; men alt forbi.

Tordenskiolds Angreb paa Gottenborg
 ſkeede kun med en ringe Magt imod de Svens-
 ſkes. Hans hele Eſcadre beſtod kun af 2 Dr-
 logsſkibe, 2 Styrpramme, 9 hele og 3 halve
 Galeier, ſamt 8 dobbelte og 6 enkelte Cha-
 lupper. Den Hiſingen paa den ene Side og
 Landkanten af Gotthland paa den anden, ſom
 udgjør Indløbet til Gottenborg, havde Prind-
 ſen af Heſſen og Feltmarschal Mörner beſat
 med 2 Regimenter Soldater; midt for Ind-
 løbet laae Nye Elſborg rigeligen forſynet med
 Batterier og Beſætning, og ved det ſaa kal-
 dede gamle Verk eller gammel Elſborg vare
 tvende ſvære Batterier paa 12 og 16 Kanoner;
 og

og ved Siden for dette gamle Værk midt for Indløbet paa Strømmen laae 5 svenske Dr-
 logsfibene og Galeien Bredden, foruden en stor
 Mængde mindre bevæbnede Fartøier. An-
 grebet skeede om Natten Klokken $1\frac{1}{2}$ Slet, ef-
 terdi Tordenskiold ikke om Dagen, formes-
 delst Nye Elsborgs Kanoner, kunde lade sig
 varpe ind; og det varede til Klokken $6\frac{1}{2}$ Slet
 om Morgenen, da Tordenskiold i beste Dr-
 den retirerede sig, og derefter holdt Havnen
 blokeret. Han mistede ikke mere i dette Slag
 end 52 Døde og 79 bleve saarede, og tabte ikke
 mere end tvende Galeier, Lovisa og Lucretia,
 som kom paa Grund ved Retraden; omend-
 skient han var udsat for og bag og fra begge
 Siderne for en vedvarende heftig Ild af Kano-
 nerne fra Drlogsfibene, og Batterierne fra
 Nye og Gammel Elsborg; tilligemed tvende
 Regimenters Musketild. Tordenskiolds Hen-
 sigt var ei heller, at vilde erobre Gottenborg,
 han vilde ikkun overrumple den, opbrænde Ma-
 gazinerne og Skibene, samt ruinere Værsterne;
 og dette Anslag havde lykkets ham, hvis han strax
 i Stilhed havde kunnet giort Angrebet, og ikke
 som han nu, formedelst Capitain Vosbeins
 Overhørighed, maatte ligge en heel Dag i
 Sigte for Gottenborg, hvorved alting blev sat
 i Bevægelse, og Barseløskend idelig affyret,

samt flyvende Curerer indsendte langt ind i Landet om Hielp, hvorved hele Regimentet under Prindsens af Hessens Anførsel rykkede frem til Forsvar.

Den ene af disse tvende Galeier, Lovisa, som i Retiraden kom paa Grund bemægtigede Norcross sig, som med sin Chaluppe var avanceret derhen, dog var han just ikke allene derved, thi en tapper Svensk Søecapitain ved Navn Selt kom ogsaa strax dertil, deres Agt var at tage Besætningen til Fange; men lige saa hurtig, som Norcross og hans Folk entrede fra den ene Side ind i Galeien, saa sprang de Danske fra den anden Side ud, og slap lykkelig fra dem, saa de ikke beholdt andre end dem, der vare saa haardt qvæstede, at de ikke kunde undløbe. Da Norcross var kommen ombord bad han den svenske Capitain ombord til sig, og gjorde ham det Forslag at ligge de Dvæstede i den store Baad, efterdi disse Ulykkelige formedels Rummers Skyld kunde der have bedre Magelighed. Men den Svenske Capitain var langt fra ikke af disse Tanker, han svarede: „Gid Fanden
 „hielp disse Juta-Tyve, hverken vil jeg eller
 „J maae hielp dem.“ Norcross, som vidste at denne Capitain havde været Fange i Danmark, tog Fangerne i Forsvar, og sagde ham imod med en alvorlig Røst. Men den
 Svenske

Ovenfte var faa ivrig, at dersom ikke Prindsens af Hessen, Feldmarchal Moxner og Admiral Stromstjerne i det samme Dieblif vare komne i Admirals-Sluppen ombord paa Galeien, saa skulde han vist for denne Modsigelses Skyld have hugget Hovedet af ham med det forfærdelige Slagsværd, som han til samme Tid holde i sine Hænder.

Men nu forandrede Scenen sig. Prindsen gik strax hen og tog en Mand, som sad paa en Stool midt paa Dækket, i Brystet; man tænkte han var død, omendskjont der intet Tegns af Blod var at see paa ham; man spurgte om hans Betiening og fik at vide at det var en Slibslæge, som i Stedet for at forbinde de Saarede, havde drukket sig saa drukken, at han ikke kunde reise sig af Stedet.

Norcross var overmaade forbitteret paa denne Mand, som saa siensynligen havde forsømt sin Pligt, og hvorved hans Landsmænd maatte lide saa meget mere, og desto større Pine. Dette mærkede Prindsen, og for at befrie denne Elendige, sagde han, denne Mand er min Fange. Nu gav Norcross sig tilfreds og beundrede Prindsens Mildhed, som paa saa god en Maade, tog en Mand i sin Beskyttelse, paa en Tid, da han i sin Hidsighed maaskee for haardt skulde have ladet ham fele

sin Brede, som en velfortient Straf. Imidlertid bleve nu de quæstede Fanger overladte til hans Omsorg. Han bragte dem til Gøttenborg, og sørgede troeligen for deres Helbreds Erlangelse og Pleie.

Da nu den Skræl var forbi, som Lørdensfiold havde indjaget alle og enhver baade i Gøttenborg og i Egne deromkring; saa var Glæden almindelig. Man fornøiede sig nu med een og anden Kyslighed, og Norcross havde Deel i alle fornemme Selskaber.

Lørdensfiold blev i tolv Dage liggende uden for Gøttenborg og holdte dens Havn indsluttet, og siden blev han længe i Fjærvandet deromkring. I den Tid var Norcross nødt til at blive i Havn. Han var alt bemidlet; han havde en smul Anseelse, et artigt Væsen, var i sin Omgang høflig og belevet, forstod Sævesenet; alle disse Egenskaber gjorde ham meget vel lidt overalt. Man vilde gierne være forbundet med ham.

En Dag hændte det sig at Feltmareschal Møner beordrede ham at komme til sig. Da han var kommen hen til ham, tiltalte han ham med følgende Ord: „Min Hr. Capitain, jeg
 „hører I forlyster eder brav iblant vore
 „Fruentimmere. Vil I agte Fruen Brocke,
 „som man siger, I er nøie bekiendt med?“

Nor-

Morcrosß svarede: I Sverrig gifter jeg mig ikke! og han mer^{ede} strax at dette Svar ikke behagede ham. Feltmareschallen stod op, og betragtede ham opmærksom fra Hovedet til Fødderne, og svarede med en Smil: „Sverrig er „dog vel saa stort et Land, at det kunde findes „Een, som stod Jer an!“

Dette Feltmarechallens grundgode Svar satte ham i den største Uroe; han betænkte hvor fattig og forladt han var kommen til Sverrig, hvor stor en Naade og Yndest Kongen og alt Hoffet havde bæret ham med; og dette var god Grund til at giøre ham hierteklemt, over det han ikke var i Stand til at seie sig efter denne Kongens elskede Tieners Wille.

Hvorfor ikke, vil nok Læseren spørge?— Man har alt bemærket, at slige Tilbud er bleven ham mange gange giort, og at det iblant vare nogle, som ikke vare at foragte. Han havde hver gang ved slige Leiligheder skyndt Skylden paa en vis Følelseshed, som han ikke selv kunde giøre Regnskab for, men nu kommer han ud med det rette Hiertesprog. Han var alt dødelig forelsket i en vis høi Person i sit Fædreland, og det længe førend han satte sin Fod til Sverrig.

Det var intet mindre end den yndige Hendrike en Datter af Hertugen af Ormond; hun

hun havde giort ham uskicket til at elske noget andet Fruentimmer. Havde hans uheldige Skiebne, eller paa anden dansk, hans gale Sind, ikke tvungen ham til at forlade sit Fædreland, saa havde han baade kunnet og villet ægte denne Skionne.

Hvilken Enkle, maae man nok sige, har Morcofs ikke selv forspildt, om dette Forgivende ellers er grundet paa Sandhed. Hvad det sidste angaaer, da 'er der vel just ikke andre Beviser derpaa, end hans egne Ord; men dog aligevel er det ikke nyt i Engeland, at en Milady af første Rang, med fyrstelige Indkomster, giver en fattig Gentleman sin Haand. De engelske Fruentimre har i denne Henseende større Rettigheder end nogen anden Nation. Saa-
dan en Dame taber ved slikt et Giftermaal ikke det ringeste af sin Rang. Hun beholder den samme Bærdighed og Agtelse hun havde før; og hendes Mand bliver den samme Gentleman han forhen var. Altsaa er saadant et Foregivende dog rimeligt; og desto mere maae man forundre sig over hans daarlige Forhold, og fæste Eiid til den Hierteklemmelse, som han siger, at han ved denne Leilighed blev overfalden af.

Han lignede ved denne Felemarchallens Tiltale, mere en livløs Stytte end et levende Men-
Men-

Menneske; saa fuld var han af Tanker og Forestillinger om det Tilkommende.

Hans Belymring var alt for kiendelig til at han skulde kunne skjule den; og Feltmarechallen alt for forstandig til ikke at kunne merke den. Han sagde derfor til ham: Jeg har besluttet at I skal gifte eder i Sverrig; I maae derfor udsee eder et Fruentimmer, hvormed I kan leve; og I kan være vis paa at I ikke skal faae Nei, saafremt det staaer i min Magt paa nogen Maade at være eder behjelpelige. Og nu fik denne Samtale for denne Gang Ende.

At Feltmarechallen virkelig har været een af Norcross's høie Belyndere kan man mere end alt forvel slutte sig til af Ovenstaaende; men Norcross fortæller endnu en Begivenhed, som giver et stærre Beviis derpaa.

Det hændte sig, at H. Excellence engang kom ridende ind i Gottenborg, omringet af alle høie Officerer og civile Embedsmænd i Staden. Nu mødte Norcross ham, og gjorde ham sin underdanige Compliment. Og Feltmarechallen sagde offentlig i alles Paahør: „Lader Norcross faae alt hvad han forlanger.“

Det var virkelig Ord af Betændenhed; men havde han denne høie Herre og mange flere til Patron, saa havde han visselig ogsaa mange

Fien.

Fjender, hvilket vel og er troeligt, da han som en Fremmed, ikke allene blev hndet af de høieste Herrer i Landet; men endog af Majestaten selv var bleven forfremmet til Embede.

Dette maatte endelig, siger han, forskaffe ham mange Misundere og Esterstrabere, som søgte at styrte ham. Det gik endog saa vidt, at nogle af disse overtalte en vis Adelsmand, som formedelt sine Forretninger stedse var omkring Kongens Person, at han skulde sværte ham hos Kongen. Han erfarede dette, da han havde den Ære engang, da denne ikke var tilstæde, at blive indladt i Kongens Gemak, hvor han havde den Naade, at faae Kongen selv i Tale, som ved denne Leilighed sagde til ham: „Hvad har J udstaaendes med Feiff?“ — Han svarede: at han aldrig havde talt med Hans Excellence, og han haabede ei heller, at have gjort noget, hvorved han troede at have kunnet fortærne ham. — Men Kongen svarede: „Han siger at J er en Eserøver.“ — Disse Ord satte ham i Skræk; men han svarede: — Jeg har allerunderdanigst holdt mig deres Majestæts Forholds-Befalninger efterrettelige, — hvorpaa Kongen meget naadig svarede: „gør hvad Eders Pligt er, og vi „ville da ei heller troe noget af det, som tales „til Eders Fornærmelse.“

Man

Man sees heraf, at det alt paa den Tid var Folk i Everrig, som indfaae hvorledes Norcross førte sit Haandværk; thi omsonst tørde vel saadanne Beskyldninger ikke bringes for en Konges Øren. Denne Indvending har Norcross selv ventet, og derfor angiver han følgende som Aarsag dertil.

Med en vis Leilighed spurgte han Baron Görk offentlig paa Gaden: om han kunde gaae paa den Søndre Side af Doggerkanen? Friherren svarede ham: „J kan gaae hvor J vil, og giøre hvadsombest Eder synes bedst. Ingen har i Sinde at fordre Reguskab af Eder derfor; thi Hans Majestæt har været fornsiet med alt hvad J har foretaget Eder.“

Efter saadan en Ordre var det og virkelig Synd at beskylde ham for Søerøveri, og naar han siden har efterfulgt Majestættens mundtlige Forklaring, som maae lægges Mærke til, var meget forskiellig fra Ministerens, saa har han virkelig ei heller været en Søerøver.

Imidlertid forblev han i Svensk Tjeneste, og høstede rige Frugter af sin Flid. Medens Tordensfiold nu blokerede Gottenborg, maatte Norcross ligge stille i Havnen, og i den Tid var det at hans Følesløsheds Kulde begyndte at tøe op. Han forglemte nu sin nndige Hendrike og alt; og lod sig ægtevie til

Dom-

Jomfru eller Frøken Brocke, som han alt en gang tilforn var undvegen fra, da Præsten var tilstede for at knytte det uopløselige Baaud.

Det Venſkab, som havde været imellem dem, var ikke bleven udslukt, fordi han løb fra hende da Præsten var der. Vigen var smuk, og kunde lide ham; dette forvoldte at han endnu søgte hendes Omgang; og der forblev et Venſkab imellem dem, som var grundet paa Gemytternes Liighed, ſaa at den ene gierne vilde være hos den anden. Omendſkiønt dette Venſkab ikke var grundet paa andet end Dyd og Verbarhed, ſaa var en Frøkens idelige Omgang med ſaa friſt en Capercapitain, dog noget, ſom kunne give Folk nok at tale om. Kan, da ikke to Perſoner af forſkielligt Kion være Venner, uden at Kierlighed ſkal være den Materie ſom de meſt tale om? Saaledes mene de fleſte, ſiger Norcross; og han taler af Erfarenhed; thi Folkets Bunkundighed og Ondſkab gif ſaa vidt, at de begyndte at tale ilde om hans Kiere Veninde. De meente at hun, omendſkiønt hun ſatte Priis paa ham, og agtede ham høit i ſit Hierte, dog ſkulde, efter det Brud han en gang havde gjort med hende, ſknet hans Omgang: og da hun ikke gjorde dette, ſaa maatte der være mere end Venſkab imellem dem. Hvad var herved at gjøre, naar han vilde redde hendes

hendes Ære? At ægte hende det var det eneste Middel. Og hertil beqvemmede han sig desto hellere, efterdi hans Overmænd lagde sig derimellem og magtede dette Givstermaal.

Altsaa var det ei heller Udelmodighed, eller en uovervindelig Kierlighed, som tvang ham dertil. Nei han siger siden videre: jeg kan ikke nægte, at det var mig imod, at jeg i en Sag af saadan en Betændighed skulde følge deres Villie; men naar jeg betænker den sunde Barlighed, som den deilige Frøken omgikkes mig med, saa kunde jeg dog ikke være andet end fornøiet.

Saandet blev da lovformelig knyttet; og saasnart dette var skeet fik han alle dem til Fiender, som han tilforn havde faaet Ægteskabs Forslag fra, undtagen Hans Majestæt og Feldmarechal Mörner, som ikke fortrøede paa, at han i dette Fald havde fulgt sin egen Tilbøielighed.

Neppe var Bryllupet forbie førend han lod tiltale et lidet Skib, hvormed han vilde gaae i Søen, men fik eget lod han blive i Gottenborg. Dermed havde han kun megen lidet Held, thi tre Dage efter at han var leven ud af Havnen, blev det optagen uden for Helsingborg af en dansk Fregat. Han var just gaaen i Land med endes af sine Skibsfolk,
saa

faa dette Tab gik af uden megen Blods Ud-
gyldelse.

Kong Karl den Tolvte var just nu kome
men ned til Slaane, og stod i Begreb med at
gøre ham den Ære at tage ombord paa hans
Skib; men nu blev der intet af.

Da Kongen kom til Helsingborg gik
Borgemeesteren ham i Møde; og da Kongen
spurgte ham om der var noget Nyt? svarte
han: intet videre, Deres Majestæt, end at Ka-
pitain Morris er tagen, hvorpaa Kongen svarede:
han hedder ikke Morris men Morcross,
og uden at stige af Hesten forlod han Byn igjen.

Morcross var nu paa Land i Slaane,
og hans Skib var ham frataget. Han for-
sejede sig da til Hoffet, og talte med Baron
Görz.

Baronen, som uden at være en Krigs-
mand, arbejdede her paa at gøre Dannemark
mere Glade end de største Krigshære skulde
have gjort. Det var en Mand, hvis Anslag
løb ikke ud paa mindre, end at indsætte og af-
sætte Konger. Hertil betiente han sig af de
allerfarligste Raaben, nemlig af de Fyr-
sters Passioner, som vare indviklede i Kri-
gen. Han vidste at Karl den Tolvte elskede
den affatte Kong Stanislaus af Pohlen, og
at Peter Czar ikke kunde lide den engelske
Konge

Konge-Georg af det Hanoverske Hums. Han
 faldt da paa at gjøre Czaren saadanne Opof-
 relser, at han skulde forlade sine Allierede, og
 for at formaane Carl den Tolvte dertil, skulde
 Stanislaus igien indsettes til Konge i Pobe-
 len. For at vinde Peter Czar, som oyer-
 hovedet nu var misfornøiet med de fleste af sine
 Allierede, skulde Georg miste den engelske
 Krone, og Pretendenten igien indsettes til
 Konge i Engeland. Hvorved Sagerne vilde
 faae en ganske anden Bending; og Kongerne
 af Danmark og af Preussen, samt Ehrs-
 fyrsterne af Saxe og Hanover komme til
 at betale Bildet, ved at afstaae de erobrede og
 andre Lande til Sverrig, og tillige Lande i
 Endskland til Peter Czar, hvorved han kun-
 de sætte Fod i dette Rige, og om ikke han selv
 saa dog hans Efterkommere i sin Tid have Haab
 om den keiserlige Værdighed.

Saadanne Anslag skulde neppe synes
 træeværdige, hvis der ikke fandtes autentiske
 Brevise derpaa. Cardinal Alberoni i Spa-
 nien var i Spillet med, for Pretendentens
 Skyld, og man fandt Breve, som aabenbare-
 de den hele Hemmelighed. Peter Czar, som
 besad en stor Statsklogskab, havde imidlertid
 holdt sig ganske taus, brugt sine Vaaben defens-
 sive, og lagt 40,000 Mand russiske Tropper

her paa Sieland, for at gjøre en Landgang
 tiligemed de Danske paa Slaane; men da det
 skilde gaae for sig, vidste han at gjøre saa
 mange Indvendinger, at den foreslagne Land-
 gang blev til intet; og at hatt endelig, da man
 nægtede ham Reglerne til de to Porte i Riis-
 behavn, trak sine Trepper fra Danmark
 over til Mecklenborg. Nu foranstaltede Baron
 Gork en Congres paa Den Abland, hvor-
 ved han meente at trække Peter Czar ind i sit
 Partie, eller i det mindste at slutte en særskildt
 Fred med ham. Men da dette Anslag rygte-
 des i England og Holland, saa sendte disse
 tvende Magter en stærk Flaade ned i Østersøen,
 som forvoldte, at den foreslagne Congres gik
 overstyr, og at Peter Czar blev ved at bekri-
 ge Sverrig i Finland til Lands og Bands.

Af dette lader sig let slutte hvad for en
 Aand og Tænkemaade Baron Gork besad, og
 at han var i Stand til at udføre og foretage sig
 de allerforvovneste og ugudeligste Anslag, naar
 kun hans Herres Tieneste derved ikkun kunde
 befordres, og han derved redde sig ud af den
 Fare, engang i sin Tid at aflægge Regnskab for
 de haarde og voldsomme Raad, som han havde
 givet Monarken, at udøve i sine egne Lande til
 Krigens Fortsættelse.

Da Gørh var en Mand, som vel kunde opfinde et forvovent Anslag; men dog ei var skabt til at udøve det; saa maatte han dertil udsøge beqvemme Mænd, og dertil havde han ogsaa de dueligste Evner. Han kiendte Norcross for det han var, en Mand, som var sedt til Søevæsenet, omendskient ikke just skillet til at have det mandige Hjerte og den roelige Tapskerhed, som danner en Orlogsmænd, saa dog fortreffelig til en lumsk forvovent Røver, ja dristig og nedrig nok til Sørever. Paa denne Grund var det, at han gav ham offentlig Kongelig Tilladelse, at kapse paa den søndre Side af Doggerbanken; thi der var noget at fiske, der kunde han vente engelske Skibe med rige Ladninger; og Norcross kunde ei andet end være saadan en Patron uendelig forbunden.

Da Congressen paa Amland var afbrudt, saa var for det første Danmark ude af Fælden. Men fra hvem af de andre krigende Magter kunde Sverrig vente sig Erstatning uden fra Danmark, der havde gjort dem den største Skade, og laae dem nærmest. Derfor havde Carl den Tolvte siden hans Hiemkomst selv i egen Person ført Krigen imod Danmark, fremsat mod de andre krigende Magter; derfor havde han begjæret sig med sin Krigshær ind i Norge, og søgt at erobre dette Rige, og skulde maaskee have

naaet sit Siemærke, hvis de Friderichshaldske Botgæte, de saa norske Tropper og Bønderne ikke havde gjort ham en drabelig Modstand, og hvis Sordenstjold ikke havde ruineret de Baatene i Dyrskilden, som han vilde bruge dertil.

Dannemark var det at Gørk vilde have fat paa. Magten var forgjæves forsøgt, nu skulde de lutnisk ugudelig List bruges. Om man kunde faae den danske Kronprinds fangen? Det var vist mere værd ved Fredsslutningen end en Provindses Erobring. Hertil var ingen bequimmere end Norcross.

Om han eller Baronen har først udtænkt dette Anslag er man uvis om; af Norcross's egen Mund veed man, at han lod sig bruge dertil og at det var ham befalet af Baron Gørk.

At iværksætte dette syntes dem at være en let Sag. Den korte Vej, der er imellem Skaanen og Sielland, syntes dem ret beqvem til at begunstige Anslaget. De vidste at Kronprindsen jævnlig fornoiede sig med Jagten i Eggen ved Gyldenlund, som just ligger lige ved Strandbredden. At holde sig skjult der i en vel bevaabnet og bemandet Slupe, og, naar Prindsen enten reed eller spadserede deromkring, at overrumple ham usformodentlig, og kaste ham i Sluppen, og derpaa at føre ham den korte Vej over
til

til Etkæmpe, syntes for dem at være en ringe Ting at udføre.

For Folk, som Gørg og Nørrebro, der ikke tænke paa hvorledes Guds naadige Forsyn vaager over kronede Hoveder, var Planen vel udtrænkt; men Udsalder viiste, at alt om end skiont det blev adskillige Gange forsøgt, dog af injeil anden Marsag, end den omtalte, var forgieves.

Saa snart denne Plan var udtrænkt, satte Nørrebro den og ganske hemmelig i Værk. Hans beklente sig dertil af en Fiskerbåad, som et Fartøi, der gjorde mindst Døst, og i saa Fald var bedst skicket til sligt et Foretagende. I Skaden selv var der ikke mere end fire Mand Afstyre, som brugte Nareme; men desuden andre Fole, som laae skulte, og holdte sig særdige til Høvd der skulde foresa. Med G. vakte være de sel forshede, omend skent ingen kunde see at de bare bevæbnede, da disse laae skulte i et der- al Adrettet Rum i Baaden.

Med dette Fartøi seilede han over til Sieland, og kastede sig hen til Gøldenlund, som nu kaldes Charlottenlund, og lagde sig under den Broe, som fra Bøien gaar ud til Stranden. Da hans Reises Hensigt ikke just skulde venter at blive oplyst i et eneste Dag, saa iklædte han den fire eller fem guldge. Dog

blev hans Forsæt hver Gang ved intet andet end ved Guds naadige Forsyn tilintetgjort.

Uf. hans egen Bekjendelse og det over ham siden holdte Forhør ser man, at Hans Kongel. Heihed tre gange har været i.besyn-
derlig nær Fare for at blive et Rov for denne lumste Stiemand.

Den første gang syntes det, som Faren var uundgaaelig. Norcross laae skjult ved den lange Broe, som er ved Charlottenlund, og glædede sig inderlig, da han saae Prindsen, fulgt af fire eller fem Herrer, at komme frem for at spadsere paa Veien. Han troede nu at være sit Blyt vis; men en Omstændighed var til stor Forhindring. Det var just samme Dag et heiligt Veir, og mange Folk baade Kiørende, Ridende og Gaaende var taget ud fra Kiøbenhavn for at forlyste sig med at spadserere. Naar Kongen og den Kongelige Familie fordrive Sommeren, paa et af Lyststæderne ved Kiøbenhavn, saa er det Sted hvor disse Undersaatterne kiere og dyrebare Personer opholde sig, just for deres Nærværelse Skyld, for Kiøbenhavns Indbyggere det allerangemest i den hele Egn. Saaledes er det endnu, og saaledes var det ogsaa denne Gang. Veien til Charlottenlund, som ellers var tom for Folk, vrimlede nu af Mennesker fra Kiøbenhavn.

Kron-

Kronprindsen med sit Selskab spadserede frem paa Veien ved Siden af den Broe hvor Røyerne laae; men han var omringet af Indbyggere, og saa sikker som han var geleidet af en Livvagt. Norcross var flog nok for ikke under disse Omstændigheder at vove et Angreb, med Gremmelse listede han sig boert; og prøvede sig ned et bedre Udfald en anden Gang.

Dette Anslag blev holdt saa hemmeligt at ingen vidste det ringeste deraf. Han kunde derfor igientage det oftere, hvilket han ogsaa, som ovenfor er sagt, iverksatte. Han lagde sig atter paa samme Sted som tilforn, og denne gang havde det nær lykkedes ham at saae sit Anslag fuldført. Hans Kongelige Høihed var udædget med et lidet Felae til Hest, som at saae nøie sig med Jantzen i Jagersborg Dyrehave, og da han var bleven træt, reed han hen til Chaplottenlund, hvor et lidet koldt Sjællens var antættet, for det at udhvile og forfriske sig. Da han havde spist, vilde han ride til Sisebenhavn, og besluttede at tage ad Strandveien, just lige forbi det Sted, hvor Norcross laae og lurede paa ham.

I Prindsens Følge vare ikke mere end sex Personer, nemlig: Marschallen Baron Gersdorf, syvde Kammerjunker, Raben og Griekow, Prindsens Livkøbt, Iver Brink, en

Stalblær og Kamerjunker Rabens Piener, hver med sin Haandhest. Ingen havde Skydegevær med sig, uden Evolarken, som havde en ladt Riffel for paa Sadelen. De andre vare ikke bevæbnede uden med hver sin Hirschfanger. Havde Prindsen taget den Bei, saa havde han vist ikke undgaaet Røvernes Hænder, som havde tolv bevæbnede Karle hos sig, og laa med Overlæg at vente efter hans Ankomst. Men Guds naadige Forsyn afværgede altsaa Færen. Da det blæste stærk den Dag; sda forestillde Hr. Kammerjunker Raben Prindsen, at da Vinden var stærk, saa var Strandsveien ubehagelig, og han foreslog da Beien til Jagersborg, hvor man foruden den Fordeel, at være i Ehe for Vinden, endnu kunde have den Forneelse at see Ende paa Jagten. Dette Forslag blefaldt Kronprindsen. Han reed nu til Jagersborg og derved blev Nordcross's Anslag altsaa til intet. Saaledes vaager Gud over Fyrsternes Liv, ingen tænkte paa den Snare, der laa hemmelig opstillet ved Charlottenlands Brødt; og Gud værende sig dog af Kammerjunker Raben, som et uskyldigt Middel til at afsøtte den.

Men da Kronprindsen kommen paa Slotet i Kjøbenhavn, serend den Fæse han var undgaaen, og som han fæst et Heller nogen af hans

hans

hans Følge vidste det ringeste af, var i alles
 Munde i denne Stad. Man havde seet Nor-
 cross med tolv bevæbnede svenske Matroser, at
 ligge under Charlottenlunds Broe. Noget
 af dem havde endog været oppe paa Broen.
 Man seiede til, at han havde lagt tvende Dage
 paa Luur der. Paa samme Tid var en dansk
 Matros, som var bleven fangen paa en jydsk
 Skude, flygtet herover fra Slaane. Han be-
 retede strax, at der var et Anslag i Gierde paa
 at bortsnappe de kongelige Personer; ja han for-
 sikrede, at man talte offentlig om dette Anslag
 baade i Gottenborg og i Helsingborg.

Foruden disse Anslag med Baaden sæt-
 tede Norcross, da det første Gang slog ham
 Feil, endnu et andet, som ogsaa ved Guds For-
 soun blev gjort til intet. Han begierede, at
 man skulde give ham en Fregat, hvormed han
 vilde gaae over til Danmark og foregive, at
 han af Misforneelse ovet den Uret ham var
 skeet, var samlet bort fra Sverrig; og at
 Fregatten skulde tilhøre Kongen af Danne-
 mark; og paa denne Maade vilde han lokke
 Kongen eller Kronprindsen ombord, men naaet
 han havde faaet een af dem inden Børde, da
 vilde han kappe Ankeret og sætte alle Seil til
 for at føre dem over til Sverrig.

Et saadant Forslag maae foresomme enhver fornuftig Mand latterligt, og synes utroeligt at faae udført; med mindre mange besynderlige Ikkkelige Omstændigheder vilde forene sig sammen for at fuldbyrde det. Men at det kunde foreslaaes af en Mand, som Norcross, der i sin Historie allerede har givet Læseren saa mange Prever paa en ubesindig og desperat dum Forvoenhed, det er haade rimeligt og troeligt.

Fregatten blev ham da tilstaaet, og for at sætte sin Plan i Værk, skaf han over fra Skaane til Charlottenlund, hvor han, saa nær Landet som muligt, lod laste Vasket. Her blev han liggende uden at foretage Begyndelsen af Skielmsstøket. En besynderlig Hændelse havde nær kommet hans Onsker denne Gang til Hielp.

Hans Kongelige Høihed Kronprindsen fik just paa den Tid, da Norcross laag ubefriendt der, Lust til at fornøie sig lidt paa Søen. Veiret var smukt; og han behagede da at træde ind i den Kongelige Sluppe, med Vice-Admiral Gabel, Commandeur Rosenpalm og endes andre Herrer, for at seile langs med Kysten. Da de vare komne et Par Bøffestud forbi Kalkbrønderiet saag Rosenpalm denne Fregatte. Han viste den til Gabel. Der var ingen

ingen, som kiendte Skibet; et heller kunde bearbeide hvem det tilhorte, eller hvorfor det laae her. Den Person der var inden Borde var dem alt for tier, til at gaae ubetænksom til Verks. De fattede derfor strax Mistanke og saade til Hans Kongel. Heihed, at da dette Skib, som laae forud var dem ubekendt, og de ikke kunde vide om det var fiendtligt; saa vilde de spørge Hans Kongelige Heihed om de skulde fare videre frem, eller vende om igien. Herpaa befalede Kronprindsen, at vende om; og inden den Kongel. Sluppe naaede Bommen, havde Fregatten vundet sit Anker op; og satte alle Seil til, for at naae den Svenske Val, hvilket han ogsaa lykkelig fik iværksat.

..... Nu saae man hvad det var for en Fregat, og hvor nær man havde været Faren — og da Norcross blev vaer, at den Kongelige Sluppe vendte om igien, saa kunde han let tænke, at dette Anslag var forgiøves; og at det bedste Raad, for ham selv, var, saa hastig, som mueligt, at naae den Svenske Kyst; trostfende sig ved, at om dette end var mislinget, at levere Prindsen som en fangen Mand levende i de Svenskes Hænder; han dog endnu kunde opfinde et Anslag, som skulde skaffe baade Kongen og Prindsen af Deten, og fortaarsage

sage

sage det Danske Rige den største Ulykke, som det vedersfares kunde.

Dette fornuftige og iudædiffe Anslag vil man nu gaae fordie indtil Tiden kommer, da det skulde fuldbyrdes, og selge ham over til den Svenske Kyst.

Saa snart han var kommen til Slaane og havde aflagt Røgtkast for sit Foretagende, saa ilede han til Gottenborg. Skibet Grev Mørner, som var ham anfortroet, og hvilket han ikke havde ærligter saa tienslig til hans Førebøvendes ei heller maastee for Røbedernes Skyld kunde saaledes ligge og kude med, som den Hultert, hvorpaa han kom til Helsingborg, og som der blev taget, blev hi medens Vair Taae og lured ved Charlottenlund, betroct til fer omtalte Capitain Nielsen, og var alt ude af Gottenborgs Haven. Dette var ham just ikke ret kiært, dog medse ham endnu her et andet Tilfælde, som mere rørte ham. Det var at adskillige Skibe, som han havde optaget, vare af Kongen bleve givne tilbage til deres Eiermand, og altsaa Frugten af hans forrige Mars Kryds tog en stor Deel betager ham, som, efter hans egne Ord, vist ikke heller var et lidet Tab, da han beregnes det for 100,000 Daler. Dog, siger han, græmmes jeg mig ikke i nogen Maa-ferderover. Dette kan vel være sandt, dog

feer man at det maag have gjort dybt Indtryk paa ham, da han endnu efter 35 Aars Forløb kunde saa veie erindre sig Tabets Storhed.

Commandeur Gadenhielm, som maag see længe havde længtes efter Norcross's Tilbagekomst, Skaffede ham derfor og strax et KaperSkib igien, som alt laae særdig ved Næse-Elzborg, og hvorpaa han strax usfortøvet gik ombord.

Dette Skib var egentlig en Hukkert og saa hyppelig en Seilere, som kunde forlanges, til Beviis derpaa anfører han, at han med den har gjort en Rejse fra Sverrig til Frankerige og derfra tilbage igien i tretten Dage, og endda opbragt tvende Skibe paa Veien, og taget en Mand op fra Søen, som om Natten faldt ned fra Topseilstraaen, og hvis Frelse med Kette kunde anses for et Underverk.

Saa snart han var kommen hjem gjorde han eet af sine egne Priisskibe særdige, indtog en Ladning Jern, og tog Anviisninger med sig paa nogle velhavende Rishmand i Amsterdam, hvorpaa han indrettede sin Seillads derhen. Derfra tog han atter til Frankerige, men sendte et Par Skibe, som han opsnappede paa Veien, hjem til Sverrig.

Søen var nu for alle Nationer usikker formedelst de Svenske Korsarer. Der var
adskillige

adskillige Kapere iblant dem, som havde optaget nogle Franske Skibe.

Da Kapitain Vermar, en fransk Kapitain, som opholdt sig i Düinkerken, erfarede, at Norcross laae med sit Skib i Mardoch, saa fandt han paa at øve Siengeldelse. Han skrev til Hoffet i Paris, og foreskildte Sagen saa eftertrykkelig, at der ankom en Ordre, hvorved der blev gjort Beslag paa hans Skib. Norcross vilde nu trække Fordeelen af sine Anviisninger, og til den Ende traal han Verlet paa 40,000 Gylden paa Amsterdam; men den franske Kapitain forekom ham ved at stoppe hans Kredit, og lade Kjøbmændene i Amsterdam vide, hvorledes hans Omstændighed var. Han var altsaa uden Skib, Gods og Penge. Dog lod han ikke Modet falde. Han vidste at han havde en Beskæftigelse i den engelske Dronning Maria, som opholdt sig i Frankrige. Til hende vildte han sig, for at erholde sit Skib igien, og han var ogsaa saa lykkelig, at han ved hendes Forben fik en Beslædelses-Ordre udvirket, hvorpaa Skibet blev ham udleveret. Saa snart han var bleven Herre derover igien, led han ud i Søen; men var saa uheldig, at han formædlet Storm blev drevet igien ind i samme Havn; og nu blev han anden gang anholdt

den

den og Skibet ham reent fratagen. Aarsagen dertil fortier han, maaskee han første Gang er bleven løsgiven paa de Vilkaar, at han her-
 efter ikke mere skulde, under sit Skibs Forliis, understaae sig til at indløbe i nogen Havn i fransk Glandern. Han siger, at han ved Process skulde nok have faact sit Skib igien; men da dette medtog alt for megen Tid, saa lod han de Franske beholde sit Skib, købte sig et andet, og løb ud i Sæen igien.

Underveis blev han overfalden af en stærk Storm, hvorved han stod i største Fare at forlise baade Skib og Liv, og havde nær strandet paa den Engelske Bal. Men langt om længe slap han dog lykkelig ud i rum See, og undgik den overhængende Fare.

Nu blev han ved at krydse, og gjorde adskillige Priser, som han een efter anden ligesom han tog dem sendte til Sverrig. Men herved blev han ogsaa skildt ved alle sine troe Folk; thi det er let at begribe, at han paa ethvert taget Skib maatte sætte nogle Svenske. Og selgelig da han ikke havde uden en eneste Svensk Mand inden Borde, undtagen hans Lieutenant, saa blev han selv nødt til at søge hjemad.

Dette Aars Søctog var da forbi, havde det i Førstningen været lidt uheldig for ham,
 saa

Saa hayde dog hans sidste Reiser virkelig erstattet Tabet; og det følgende Aar 1718 var han den første Kaper, som løb ud af de Svenske Havne. Men dette hans tidlige Udlob var ham langt fra ikke til nogen Nytte; men til største Skade og Forsinkelse.

Aldrig saasuart var han kommen uden for Gottenborg, førend han blev oversalden af idelige Stormvinde og ondt Veir; og disse vare saa vedvarende, at han omsider i et flyvende Guds Veir og Himmelstorm blev drevet paa den Indske Bal, og strandede ikke langt fra Westervias Kloster.

Man kan nok tænke, at han som en svensk Kaper vilde nedig sætte til paa Dansk Grund; men der var intet andet Midd. l til, at redde Livet. Forgivevs arbejdede baade han og hans Folk, saa Blodet sprang ud af deres Negler, redder, paa at imodstaae de brusende Bølgers Magt, især her under dette Ris. De saae at det var umueligt at bærge Skibet; og enhver maatte være betænkt paa at frelse sit eget Liv.

Nu lesnede man nogle Skud med løst Skudt. Indbyggerne paa Kysten, som strax vidste hvad dette betydede, jlede nu hen til Strandbredden. At tedde dem var en siensynlig Livsfare. Noxcross og hans Folk kunde see hvorledes disse medlidne Mennesker løbe forrig-

forrigfulde op og ned af Strandbredden, som uviste om hvad de skulde gribe til; men omsider kastede fire Mand af de saa kaldede Algerboer sig i en Baad, og i hvor haardt end Veiret var, med største Livsfare vovede sig ud i det oprørte Hav, for at redde de Ulykkelige.

Med stor Besværlighed naaede de endelig Skibet, og toge dem i deres Baad og bragte dem lykkelig til Landet. Neppe vare de komne i Baaden og et Par Rabel-Længder fra Skibet, førend det sank med Top og Taal, og de Folk som vare blevne ombord, og ikke havde kunnet faae Rum i Baaden, fandt deres Grav i Bølgerne.

Da de vare komne i Land bragte Bønderne dem oppaa Herregaarden, og de bleve strax indladte for dette Steds Eiere, som var deres Herskab. Denne Mand var en meget fornuftig og ædelmodig Mand, som tog meget vel imod dem; saasnart han havde givet dem lidt til Forfriskning, spurgte han dem hvor de vare komne fra, hvad deres Haandtering var, hvor de hørte hjemme, og hvor de agtede dem hen?

Det var naturligt, at de ikke kunde sige ham Sandhed. Norcross gav sig ud for Kiøbsmand, hans Lieutenant var Styrmand, og Styrmanden blev given ud for Skipper.

Herremanden tog deres Udsigende for Sandhed; og de kunde tydeligen see, at dette deres Uheld gif baade ham og hans Familie ret nær til Hierte. Han beviste dem al Godhed, og det mere end de havde kunde ventet. Han beholdte dem fiorten Dage paa Gaarden og lod baade deres Kioften og Kielder være dem aaben uden at tage den ringeste Skilling til Siengeldelse.

Da de nu vilde reise bort lod Herremanden sin ælste Søn ride med dem til Thisted. Der forlod han dem, og herfra satte de sig paa Vognen og droge til Aalborg, og derfra til Aarhus, hvorfra de med Smakken gif over Bandedet til Raskumborg. Utsaa var nu i Norcross's Tanke Faren saa got som forbie.

Han glemmer ikke ved denne Leilighed, i sin egen Beretning, at anføre med hvad Taknemmelighed han anfaae og skal ansee densne adælmødige Herremands og disse medlidne og uforsædtede Agerboers Opsættelse, han siger:

„Fra dette Dreblik af bestuete jeg at vise al mulig Tieneste imod de indfødte Danke, saa vidt min Vre kunde tillade det, ligesom jeg tilforn havde gjort imod de indfødte Franke, for den Hosflighed de viste imod mig i min Ungdom, da jeg var deres Krigsfange. Taknemmelighed er den Dyd, jeg meest elsker, og ingen

af

af hvad Land han end er, skal kunde sige, at jeg ved min Opsørelse har viist andet. —

Skulde man ikke troe, at denne Mand maatte have været Gudheden selv? — og dog i et hvert Land være udsat for Forsølgelser, Arrest og Esterkræbber.

Det er ubegribeligt hvorfor Norcross ikke i Thisted paa sin Belynders, Herremandens Vidnesbyrd forskaffede sig et Pas, som en skibbrudnen Kiøbmand, fra Bnefogden der. Dette kunde nu have kommet ham til stor Gavn, og sat ham i Sikkerhed for de onde Folger, som fulgte, siden i Magelighed at komme fra Sielland til Slaane. Men dette var ikke hans Sag. Han havde før, uden Pas, undgaaet større Fare i andre Lande, hvor der efter hans Tanker var større Vanfæligheder og langt strængere Opsigt over at slippe bort, end i Danmark; og altsaa gjorde dette ham ingen Belynning. Var han kun først i Sielland, saa skulde han snart naae Kiøbenhavn, og var han i Kiøbenhavn, saa skulde han nok finde Veie til Slaane.

Da han var kommen fra Kallundborg til Kiøbenhavn, saa lærde han først at kiende Vanfæligheden. Han mærkede nu, at der baade hørte Enkle og Forstand til, at slippe derfra vel over til Sverrig.

Imidlertid laae der just en Russisk Fregat paa den Tid paa Kiøbenhavn's Reed. Slup-roerne vare paa Amagertorv, for at kløbe grønne Urter og andre friske Madvare til deres Fornødenhed. Iblant dem blandede han sig, og fik dem for en liden Drifkesilling til at tage ham med sig ombord. Bagten paa Loldboden ansaae ham for en Ruffet og lod ham ubehindret gaae med dem i Sluppen, og seile til Skibet. Herpaa var han saa lykkelig at han fik Capitainen overtalt til at laane ham sin Sluppe, som imod Betalning skulde sætte ham over til den Slaanske Bal. Nu tænkte han umulig paa nogen Fare; men inbildte sig alt at være i Slaane. Dog da han kom under Dragse mødte Commandeur Lordenstfiold ham. Han var en Mand, som ikke lod sig gaae igiennem det grove Sold. Han fordrede at see hans Pas; men da han intet havde at fremvise, saa maatte han følge med ham om Bord.

Lordenstfiold kendte vel ikke hans Person; dog da han forekom ham fordægtig, saa sendte han ham til Kiøbenhavn igjen, hvor Admiral Tidicher tog imod ham og satte ham iblant andre Fanger, under Skipper Frises Befalning og Opsigt paa Gammel Holm.

Denne

Denne Skipper Friis, var egentligen Oberprofos paa Holmen. Han havde de Fanger i Forvaring, som paa den Tid vare indsluttede paa et Sted paa Holmen, som kaldtes Trunkent. Efter Norcross's Bidnesbyrd var denne Profos en meget skikkelig god Mand; men i sig selv var det en Mand, som søgte ved sit Embede at fortiene sig lidt mere Underholdning, end den hans aarlige lovlige Løn indrentede ham. Desuden havde han en Slægtning Madame Kragelund, som havde tvende smukke Døtre, boede i Hummergaden og holdte Kaffehuus; denne Kone vilde han ogsaa gierne forskaffe lidt Fordeel af de Fange, for selv endog fra denne Kant, at have en god Levemaade; derfor bragte han de Fange hen i hendes Huus, at de der kunde fortære deres Penge.

Norcross, hvis Bane altid var, naar han kom i Fængsel, at udstudere Arrestforvarerens Character og svage Side, saae snart hvad Mand han havde med at bestille, og anlagde strax sin Plan til Befrielse fra Fængselet igiennem Friis selv. For at gjøre ham ret godtroende gav han ham sine Penge i Forvaring, som beløb sig omtrent til 100 Ducater, dernæst fulgte han jevnlig med ham tillige med en Deel andre formuende Svenske Fanger til Madame Kragelund, hvor han levede høit og

eracterede Friis brav. Thi da han som Ober-Profos havde Fangerne under sin Forvaring, saa havde han Tilladelse, at gaae ud med dem, hvort hen han vilde, naar han var ansvarlig for at de bleve tilstøede.

Friis boede ogsaa i Summergaden, ikke langt fra Madame Kragehund. Norcross fulgtes ofte hjem med ham; og derfra til hans Slægning. Hos hende og hendes tvende Døtre, hvoraf den ene især var, som han siger, een af Kjøbenhavns største Skønheder, søgte han fornemmelig at indsmigre sig. Dette lykkedes ham, og da han havde vundet hendes For- troelighed, saa aabenbarede han hende sit Ansiggende. Hun vilde i Førstningen ikke tage nogen Deel deri; men omsider gav hun ham sit Løfte, hvilket hun da ærlig holdt.

Da Afstalen var gjort, saa gik han til den bestemte Tid med Friis ned i hendes Huus. For ikke at giøte nogen Opsigt, eller give Anledning til Mistanke, tog han ikke andet paa end sin Stoprok. Da han havde været nogen Tid samlet, med de andre Gæster, i hendes Stue, lod han som om han havde noget at fortætte, og gik uden for Døren, hvilket ofte var skeet forhen, og altsaa ikke kunde give Anledning til nogen Mistanke. Men aldrig saasnart var han denne Gang ude af Døren førend

førend han var paa Gaden, og i det samme omkring Hiernet, hvor Madame Kragelund holdt med en Karet, hvori han satte sig, og da Kudskene vidste Beskeed, saa kiorte han strax ud af Østerport med dem. Uden for Porten havde hun bestilt et Par Forspandsheste, og nu kiorte de alt hvad trække kunde til Torbek. I Vognen havde hun indlagt en passende Mandskladning, som hun havde liebt til ham, og hvilken han nu tog paa, hvorpaa hun satte ham af, og vendte om til Kiøbenhavn igien.

Norcross fortsatte nu Veien til Fodslige til Kungsted. Da han kom der var han nær bleven greben af en Bonde, som havde fatet Mistanke til ham; men han snoede sig fra ham og kom til en anden, der var mere godtroende. Her forblev han i to Dage, hvilket og kom ham ret tilgode, estersom hans Fødder vare ømme af Reisen, da han ikke var vant til at gaae til Fods.

Aldrig saasnart var Norcross borte, førend Friis var nødt til at melde det til Hofmens Chef, Admiral Jülicher. Der blev nu strax gjort Alarm og segt allevegne; men da man ikke fandt ham, saa blev hans Flugt beklædtgjort ved Trommeslag; og alle og enhver anmodet at paagribe ham. Den Gang dets

ffede sad Norcross i god Noelighed hos Bonden i Rungsted.

Endelig forlod han dette Huus og listede sig saa jevnt ned til Helsingøer. Underveis var han saa lykkelig, at han mødte en Engelsk Matros; han bad ham, at han vilde byttes lige om lige Klæder med ham, hvilket han ogsaa gjorde; efterdi Byttet var til stor Fordeel for Matrosen; nu bad Norcross ham videre, at han vilde forskaffe ham for Betalning en Baad, hvormed han kunde komme over til Sverrig. Dette førte Matrosen ham ogsaa i; og paa denne Maade kom han lykkelig over til Slaane.

Skipper Friis derimod nød ikke saa stor en Lykke; han mistede sit Embede, og blev endog tiltalt af Søe-Fiscalen. Da han mærkede dette, og var bange for større Straf, saa rømte han over til Sverrig.

Saasnart Norcross var kommen paa Svensk Grund forsøiede han sig til Kongen; og det gik ham her, som det almindelig gaaer Kongernes Yndlinger; Folk, da de mærkede, at han stod sig saavel hos Kongen, omringede ham fra alle Kanter og bad ham at tale et godt Ord for sig i deres Sag, hvilket han og gjorde; men siden, da Bladet vendte sig, belønnede de ham ilde derfor.

Hans

Hans Tilstand blev ogsaa selv herlig. Det Svenske Skatkammer stod ham aabent. Hvad han begierede var til hans Tieneste. Dog tog han intet med sig uden Krud, Kugler og Gevær; og hvad han ikke heraf kunde skaffe tilbage i samme Stand, som han annammede det, det betalede han siden med rede Penge.

Det er ubegribeligt hvad der kunde bevæge det Svenske Hof til at give ham saadan Understøttelse, eller hvorved han havde erholdt saadan en Yndest hos Kongen, som han meget tit praler af, da han dog ikke havde beviist en eneste Mandoms Tieneste til Statens Forsvar; og det paa en Tid, da Sverrig manglede alt. Da man for at skaffe Penge til Krigsfolkene Lønning, ved Görkes Paafund, udgav de saa kaldede Myntetegn, hvorved en Halvskillings Bærdie blev forhøiet til en Daler Sølvmynt; da Elendighed og Mangel herskede overalt; just paa en Tid da de allernødvendigste Levnetsmidler vare endog i Slaane, det frugtbareste Land i Sverrig, stegne til en forfærelig høi Priis: thi i det samme Aar 1718 gieldte en Tønde Rug i Slaane 20 Daler Sølvmynt, en Tønde Bøg 12 Daler, en Pot Brændeviin 1 Daler, et Pund Fleck 1 Daler, en Kande dobbelt Öl 2 Mark, og saa videre. Og dog til samme Tid at lade Skatkammer og

G 5

Lvi.

Loihuse, der i øvrigt var ei heller ale for sterkt
 faldte, staae aaben for en Kaper; det maad
 forekomme en eftertænkende Læser ubegribeligt.

Men man maae betænke, at Baron
 Gørk havde Kongens Hierte i sin Haand, og
 at han var egentlig den, som bestyrede hans
 Finanker og forestod Statsjagerne; og at
 Norcross var hans Yndling og Fortroelige,
 saavel som Cardinal Alberonis. Her var
 store Projecter i Gærde; Pretendenten sendte
 Hertugen af Ormund, Norcross'es yndige
 Hendrikes Fader, til Petersborg, for at be-
 giere Enke-Hertuginde af Curland, Peter
 Cjars Broderdatter, Anna Ivanovna til
 sin Gemal; der gik idelige Carerer imellem
 Pretendentens Tilhængere, igiennem Rusland
 til Stockholm; og Norcross var en Mand,
 som i saa Fald kunde bruges. Kom Congres-
 sen paa Ubland ikke i Stand, saa var han,
 omendskjont Kronprindsens Bortsnaappelse ikke
 lykkedes, dog ved en forvoven Misgierning for-
 treffelig skicket til at kunne skaffe Gørk Leilig-
 hed til en fordeelagtig Fredsslutning med Dan-
 nemark, i hvor liden Fremgang de Svenske
 Baaben end havde.

Uf hele Kong Karl den Tolvtes Opførsel
 i den langvarige Krig, har man Marsag til
 at troe, at han ikke har været deelagtig, ja
 ikke

ikke engang vidst det mindste om den danske
 Kronprinds Bortsnappelse; hans Siel var alt
 for heimodig dertil. Langt mindre maae man
 tænke, at han kunde have Deel i hans Minis-
 ters sidste Anslag, som i Bedrøffingelighed
 langt overgik hint; og hvilket Norcross havde
 lovt Baron Gorch at bringe i Verk. Denne
 Gierning var den alleraffhøieligste man kan
 tænke sig, og omendskiont der just ikke er tyde-
 lige Beviser derpaa, og han ved Forhøret i
 Kastellet, da han sidste Gang var bleven gre-
 ben og fængslet, ei heller vilde tilstaae det, saa
 er det dog vist, at Beskyldningen var der, at
 han selv havde pralet dermed, og at den var
 rimelig nok paa Norcross's Side; og blev
 saa got som stadfæstet ved det udædiffe forma-
 stellige Forslag, som han siden efter aabenba-
 rede for den danske Gesandt, General Arnold
 i Stockholm, og omsider mundtlig for Kong
 Friderich den Fierde.

Og nu kan man begribe Grund og Aar-
 sag til den store Vndest og Fortrøelighed, og
 heraf maae man slutte, at det just maae have
 været paa den Tid, at Norcross havde lovet
 at udføre sit sidste Anslag imod Danmark.

Dette bestod deri, at han tilbød sig at
 skille Kongen og Kronprindsen ved Livet, og
 sætte den danske Flode i Brand.

Man

Man maae falde i Forstrækkelse over et saa gyseligt, formasteligt og udædift Foretagende. Vel er det sandt, at Historien desværre fremviser os mere end et Exempel paa saadanne Affkum, som have dristet sig til at stiele Kongers og Fyrsters Liv; men de have dog havt en Undskyldning eller Grund, de ere blevne enten henrevne af Overtroens Magt, eller besteede af en ilde forstaaet Enthusiasmus af Frihed og Fædrelands Kierlighed. Her derimod sees ingen anden Grund til dette lumste og mordiske Anslag end Haab om Vinding; ikke af en Indfødt, som kunde være drevet til saadant et umenneskeligt Anslag ved en blind Nidkierhed, enten af egen Hæv, eller for at hæve eller frelse sit Fædreland; men af en Fremmed, en Liefvend, som af den Nation, han saa dybt vilde saare og nedtrykke, havde ungeligen selv nydt de største Prøver paa ædelmodig uegennyttig Menneskekierlighed og Giestefrihed. I Sandhed derpaa skal vel ikke findes noget Exempel, og den Mand, som var fræk nok til selv at prale deraf, omendskiønt han ikke fik det fuldført, maatte vel ansee det som en stor Mildhed, naar man istedet for at udrydde ham af det menneskelige Selskab, hvis offentlige Fiende han havde viist sig at være, indsluttede ham i et evigt Fængsel, for at bevare

vare det fra de Ulykker, som han havde truet det med.

Da dette ugudelige Anslag ikke blev iværksat, saa er det vanskeligt at sige med Visshed hvorledes Planen var anlagt, og paa hvad Maade den skulde udføres. Til en Gierning af saadan Natur tages sielden mange Medvidere. Man maae da her fremsføre lutter Gietninger, som Rygtet har efterladt os.

Nogle berette at han vilde have skilt Kongen ved Livet paa Jagten med et Riffelskud, andre at han vilde søgt at skaffe sig Adgang i Kjøkkenet, og at han der vilde liste sig til at komme Forgift i Maden.

Hvad Mordbrænder-Anslaget med Flaaden angaaer, da siger vel hans Levnetsbeskriver C. P. Rothe, at derom skal være mere Visshed, dog finder jeg ikke mere desangaaende end disse Ord: „Han havde nemlig gjort Baron „Gorch det Forslag, at han om Natteride „ville sætte Ild paa den danske Flaade, og „derved skille Danmark ved sin bedste Styrke og Anseelse.“ Her er da ingen Estersretning om Maaden hvorpaa det skulde have skeet, ei heller Beviis derpaa; men at han hverken fattedes List, Frækhed eller Trædskhed til sligt et Foretagende, det har han selv beviist ved de før omtalte mundelige Forslag til Kong

Kong Friderich den Fierde, som netop var af samme Natur, og hvorom siden videre skal handles paa sit Sted.

Vi ville nu atter følge med Norcrosss og see hvad han videre foretog sig efter hans Ankomst til Sverrig. Efterat han nogen Tid havde opholdt sig i Slaane, uden at have kunnet udrette nogle af de ovenbeskrevne Anslag, saa forseiede han sig til sin Rede Gottenborg, og gik atter ud paa Rov i sit Element, Nordsoen, fornemmelig paa den søndre Side af Doggerbanken, og sendte adskillige Skibe hjem, som nu bleve erklærede for gode Priser. Han kom selv hjem med den sidste; og han havde her den Lykke, at omfavne sin første Søn og hans eneste Barn. Han blev født den 1ste Junii 1718. og blev kaldet Georg Norcross. Hans egne Ord om denne Begivenhed ere saa besynderlige, at man anseer det for en Pligt, at meddeele Læseren dem, for desudenmere at see hvad Tanke han havde om hans Liere og kærene Fruen Brocke. „ Denne min Søn, „ siger han, er jeg forsikret paa, at jeg selv „ var Fader til; ved hans Fødsel erfarede jeg „ hvor behageligt det er at blive Fader, naar „ ingen Fortrydelse følger. “

Man gav ham herpaa et andet Skib at føre, hvormed han tog til Frankrige, i den Tanke

Tanke der at skaffe sig et nyt, som kunde være bequemmere til hans Brug, og siden at sende det han førte hjem igien til Sverrig.

Men her fik han andet at tænke paa. Medens han laae der lod den Svenske Gesandt Hr. Cronström ham ved en Skrivelse vide, at Kong Karl den Tolvte var død. Dette var en forførdelig Tidende for ham, som satte hans Sind i Oprør og forarsagede ham megen Sorg. At han ikke har meent, at alle Svenske har selet den Sorg over deres Konges Død i saa høi en Grad som han, kan man slutte af den Anmærkning han gior over Gesandtsens Brev, hvorved han erholdte denne sørgelige Efterretning: „Jeg mærkede af denne Herres „ Skrivelse, siger han, at han var en god „ Statsmand, der overveiede, at en Prinds „ var dedelig, men at Republikken er uds- „ delig. “

Hr. Cronström havde vel ikke heller Aarsag til at befrygte saa onde Følger af dette Dødsfald, som Norcross; thi strax efter at han havde faaet Gesandtsens Brev fik han de offentlige Tidender, hvori han læste efterfølgende Artikel, som deri var indrykket fra Sverrig: „ Saasnart som Efterretningen om hans „ Majestæts sørgelige Død indløb til Stat- „ holm, blev Baron Gørk frangstet, og paa „ Com-

„ Commandeur Gadenhielms saavelsom paa
 „ Capitain Norcross's Midler og Boehave
 „ er der gjort Beslag, samt sat en Priis paa
 „ den sidste Hoved, enten man kan levere
 „ ham levende eller død. “

Man kan let tænke, at denne Avis-
 Nyhed har maattet formere Norcross's Be-
 lymring og Sorg. Kongen var død — og den
 eneste Patron han havde — var fængslet. Hans
 fornemteste Principals og Hielpers Midler,
 saavelsom hans egne under Rettens Hænder,
 og hans Person et Maal, hvorefter alle hans
 Fienders og Avindsmænds forgiftige Slud og
 Dile ubehindret kunde sigte. Hvad var her-
 ved at gjøre. En Beslutning maatte tages.
 Sikkerhed for Livet kunde han vel erholde paa
 det Sted han var. Men at faae sine Midler
 og sit Guds reddet. Derom gjaldt det. Her
 faldt ham en kiel Søemand ind, som ogsaa
 var bleven beskylt for at være Søerøver, og
 han besluttede at følge hans Exempel. Dette
 var den kielke Capitain Crokotos, som blev
 erkiendt for en Søerøver, og den romerske Kei-
 ser satte en Priis af 25000 Kroner paa hans
 Hoved. Men denne snilde, uforfærdede Mand
 kom selv i egen Person til Keiseren, og Kei-
 seren holdt sit Løfte og betalede ham den udsatte
 Belønning. Hans Venner og alle kloge Folk i
 Frank-

Frankerige raadede ham fra dette farlige Forsæt; men forgieves, Enst til Farlighed og Forvovenhed, bevægede ham til at følge hans Helts Exempel, og uden videre Betænkning gik han ombord igien paa sit Skib og fortsatte Reisen til Sverrig.

Her fandt han alting, som han forud burde have ventet det. Han blev af alle anseet, ja endog erklæret for en Søerøver, altsaa det menneskelige Kiøns Fiende; det var et stort Skaar i hans Vre, og overmaade haardt for ham, som, efter hans Begreb om Tieneste, stedse havde viist sig som en troe Undersaat af Karl den Tolvte; ja som vilde have opofret tusinde, ja ligesaa mange Millioner Liv, om han havde havt dem, til hans Tieneste.

Men Forestillinger og Grunde hjalp her intet, da man var mægtig nok til at faae den afdøde Konges kiereste Tiener og vigtigste Raadgiver til at række Halsen frem paa en Blot, saa indsaae han nok, at han ikke var i Stand til at begaae sig; han fandt da paa at behjelpe sig, som han tilforn saa ofte havde gjort, med Flugten, men det slog ham feik; hans Anslag blev bekiendt, og nu tog man ham i fængslig Forvaring, i den ham saa kiere Stad Gottenborg; hvor han blev lagt i Bolt og Jern, og nød en haard Medfart.

S

Her

Her fik han Tid at betænke sig og angre det daarlige Foretagende han havde faaet, og bellage at han ikke havde fulgt sine Venners kloge Raad i Frankerige, istedet for at tage Crokotus til Münster; thi han fik nu tydeligt Beviis paa, at de Svenske Rigs- og Regeringsraader ikke vare en ædelmodig romersk Keiser. Og dette fortrød ham saa meget mere, da han havde afflaget den afdøde Konges Tilbud, som havde villet give ham en Kapitains Plads under Admiralitetet, hvorved han paa nærværende Tid kunde have haart Beskyttere, som han nu manglede, da han ikke hørte til nogen vis Stand, eller stod under nogen vis Kettergang; men blev hadet af alle. Dette var en stor Sandhed, havde han gjort dette, da havde han vist været frie; men det var just deri Knuden laae. At sægte som en ærlig Krigsmand og staae under en ordentlig Krigstugt, det var ikke efter Norcross's Sind, ved denne Handtering var vel mere Ære, men ogsaa flere Besværligheder og Tvang; og langt fra ikke 100,000 Daler at hente i et Dieblis, ved lumst Overfald, uden modig og blodig Angreb.

Saadanne Tanker kunde nok bedrøve en fangen Mand's Sind, helst om Samvittigheden var ikke alt for forhærdet, hertil kom endnu dette, at hans Kone og Barn, som han, ved

ved sin Reise til Sverrig, haabede at hielpe, var nu ved hans Tilstedeværelse satte i en langt flettere Tilstand, og nedstunkne i en dybere Sorg. Alle disse Betragtninger, som i denne hans eensomme Tilstand væltede med al Magt ind paa ham, gjorde ham virkelig saa nedslagen, ja saa fortvivlet, at han ofte ønskede sig Døden, som den eneste Wei, der kunde paa engang bringe ham ud fra denne Elendighed. Men naar han kom til sig selv igien, saa skammede han sig ved sit forsagte Væsen; og dette gav ham Mod til at tænke paa at bryde sine Bønker, som ogsaa efter 9 Maaneders Forløb, ligesaavel lykkedes ham her, som i saa mange andre Lande tilforn.

Han tog nu lige til Frankerige igien, hvor han ved sin Ankomst fandt alle i fuld Bevægelse, for at tage Deel i den Mississippiske Actiehandel. Dette, som gjorde saa mange Bessere i en kort Tid til Rige, og de virkelige Rige til virkelige Berlere, kunde ikke friste ham. Denne Handels Direktør, hans Landsmand, Skotlænderen Hr. Law, og de Kunstgreb, som han og hans Anhang beriente sig af, kiendte han alt for vel, til at lade sig lokke af dem. Desuden raadte Hertugen af Ormond, hans Patron, ham fra at tage Deel deri, og ikke befatte sig med disse Folk.

Denne Hertug antog sig overalt hans Sag, som om han havde kunnet være hans Fader; og han tilbød sig at skaffe ham et Drølogsflib at føre som Capitain i den franske Flaade; men et Tilbud af denne Art har han allerede viist, at være imod hans Natur. Han antog det derfor ikke, men valgte hellere et nyt Eventyr, og, tværtimod Hertugens faderlige Raad, reiste han bort for at gaae i russisk Tjeneste. .

Saa snart som denne hans Beslutning blev bekendt, mødte ham strax tvende vigtige Forhindringer i dens Fuldførelse. Den svenske Gesandt Hr. Sparre meldte sig for at forhindre det, efterdi han i Følge sin Betiening var en Svensk Undersaat. Han fik ogsaa den Engelske Gesandt paa sin Side, som foregav at han havde hørt, at jeg vilde tage i Spansk Tjeneste, og derfor forbød ham det paa Grund deraf, at han var en fød Undersaat af hans Herre. Norcross svarede vel, at slikt ikke var Sandhed, og var aldrig kommen i hans Tanker; men inden en kort Tid fik han Birkningerne af deres Efterstræbelser at føle. Han blev sat fast i et Hul i Fæstningen Fort l'Evêque i Paris. Dette var vel et Hul, hvorefter han blev sat; men de Franske beegnede ham dog, i Følge deres medfødde Hæslighed, saa artig.

artig, at han snarere var at ansee for en frie Mand end for en Fange. I denne Tid fik han her en Besøgelse af sin Kone og Søn, som ligeledes bleve beegned: med al den Høiagtelse, som de kunde vente og forlange.

Med deres Bønner, som bleve foreenede med hans, blev den ellers af Naturen medlidne Hertug af Ormond end ydermere bevæget til desto kraftigere at antage sig hans Sag, saa han hverken gav sig Hvile eller Røe, førend han fik ham paa frie Fod igien.

Der blev vel nu, da han havde faaet sin Frihed, atter spilt ham adskillige Roller, for paa nye at faae ham til at snuble; men han var af Glæde bleven klog, saa han loe ad deres Daafund, og blev nu ved at fuldføre sit første Forsæt, nemlig at reise til Rusland. Hans Hustrue og Søn lod han blive i Frankrige, og selv fortsatte han Reisen didhen til Skibs.

I Rusland blev han vel imodtaget, og Peter Czar antog ham strax i sin Lieueste, som virkelig Capitain i Flaaden. Med det han nu paa engang var her kommen i saa høi en Betiening, saa forskaffede denne Værdighed ham mange Fiender og Misundere; men Czarens og Hertugens af Holstens Bevaagenhed og Yndest gjorde ham roelig og sikker.

Misundere pleie gjerne at betiene sig af andre til deres Skade, som de ville styrte, saas ledes gif det og her til. De som meest arbejdede paa hans Undergang, søgte først at vinde Vice-Admiral Gordon, som ikke kunde, siget Norcross, koste dem megen Umage, thi han var af Fødsel en Skotter, som bar det største Had til en Engelsmand, og altsaa for denne Sags Skyld, naar den mindste Keilighed indfandt sig, var villig til at giøre ham den største Skade, som stod i hans Magt. Dernæst fik de ogsaa endeel andre paa deres Side; der vare endeel danske Capitainer og Capitains Lieutenanter paa den Tid i den russiske Søes Etat, og disse forestillede de, hvor ubilligt det var, at han, som en Fremmed, skulde straffes i Ligning med de ældste af dem, og derved overspringe endeel af deres ældre Landsmænd, som endnu ikke vare betroede et Skib i Flaaden, da de dog i saa lang en Tid havde været i Kærens Tjeneste og vovet Liv og Blod for ham.

Det gif altsaa Norcross her, som det var gaaet ham overalt. Han befandt sig omsinget af Fiender, Hadere og Misundere, hvor han vendte sig; og havde egentlig kun een Patron, som han foruden den Høieste kunde støtte sig til. Her var det Hertugen af Holsteen, som

som Peter Czar den Tid frem for alle yndede; og som igien bar en synderlig Yndest for alle dem, der havde været i hans Morbroders, Kong Karls Tieneste. Alle indfødte Russer derimod ansaae de Svenske og deres Tilhængere med ganske andre Øine; og det er ikke at tvivle paa, at det har gjort dem ont, at en Mand, som Norcross, der i den lange og haarde Sækrig, ikke paa nogen Maade havde ladet sine Fortienester see, uden ved at plyndre og bortsnappe Kiøbmands Skibe, skulde nu ved sit Snalletø og Hertugens Yndest, blive betroet saa vigtigt et Embede, og erhverve sig saa stor en Rang, som en Russisk Sæ-Kapitain da havde. Det skulde maaskee ogsaa have været Norcross unueligt at opfylde de Pligter, som Admiralitetet ganske vist, endog i Fredstider, vilde have paalagt ham, og hvortil der udfordres en taalmodig Standhaftighed, der egentligen manglede Norcross; og hvis han var blevet der, saa skulde hans Oprørs Mand og Ustadighed snart have skilt ham ved sin Tieneste, og enten kommet ham til at ende sit Liv paa Skafottet, eller med Græmmelse i det vidtløftige Siberien.

Enten nu Norcross indsaae dette, at han ikke var skillet til den Subordination og Krigstugt, som udfordres af en Sæ-Officer,

og sou paa den Tid var at ansee som Sielen i den russiske Krigstieneste, eller han ved hans naturlige Ustadighed og Eyst til at flakke omkring i Verden for at friste nye Eventyrer, fandt den modbydelig, saa er det dog vist, at han strax efter Fredsslutningen med Sverrig selv søgte sin Affkeed og fik den.

Medens han opholdte sig i Rusland behagede det Peter Czar i Aaret 1721 at forandre den forrige Titel han førte, og for Fremtiden at lade sig kalde Keiser. Ved denne Leilighed skede store Befordringer saavel i Lands- som Søe-Staten, og Norcross beretter selv, at det den gang ikke skulde have kostet ham mere end et Ord, for at blive Commandeur, og faae Huus og Jordegods, saadan som de falde i disse Lande: Men hans Tanker stode den gang til noget ganske andet, end til at flaae sig til Roelighed. — Dog siger ham omfider selv: „Sid jeg havde gjort det, saa skulde jeg have været lykkelig, og mit Liv mere „frie for trange Bekymringer.“

Han tog da lige fra Rusland til Frankrige igien. Neppe var han kommen her, førend han fik et Leidebrev, og blev buden over til Engelland, hvor han ogsaa indfandt sig. Her bleve ham mange gode Tilbud giorte; men han afflog dem, omendskönt een af For-
derne

derne i Kongens Geheimeraad, sagde til ham:
 „ Vil I ikke giøre hvad forlanges, kan I være
 „ forsikret paa at Eders egne Venner vil inden
 „ kort Tid ødelægge eder. Hertugen af Or-
 „ mond vil være fornøiet at faae sin Forladelse
 „ stilet med de Ord, som man tilbønder Eder.“

Hvad det har været man har forlangt af ham, ved man egentlig ikke, efterdi han selv fortier det; men da han stiller sig her i Sammenligning med Hertugen af Ormond, saa kan man let begribe, at, ifald den hele Fortælling ellers er grundet paa Sandhed, maae det have været noget, som har angaaet Pretendenten. Men i hvad man end gjorde, saa forblev han ubevægelig, hvilket vel-ogsaa er ganske troelig, efterdi han til samme Tid siger, at han paa den Tid havde rundelig sit Udkomme af de Penge, som Cardinal Alberoni, der egentlig var Pretendentens ivrigste Beskytter, sendte ham. Cardinalen havde i Sinde at bruge ham til noget meget vigtigt. Men da denne Minister faldt, saa var dette forbi; og havde det engelske Tilbud kommet lidt sildigere, saa havde han ei heller været saa stiv.

Da han kom tilbage til Frankerige, fandt han sig omringet af Pretendentens Tilhængere, de saa kaldede Jacobiter, som vare nysgierrige for at vide Udfaldet af den Sag,

som havde givet, Anledning til denne Reise. Det er uvist om han fornsiede deres Nysgierighed; men den Affkildring han gior over disse Folt er mærkværdig, saa meget destomere, da han selv var en ivrig Jacobit. Her er den:

„ Disse Slags Folt, siger han, ere heel
 „ kloge og stridbare, naar tre eller fire har
 „ med een at bestille, eller det kommer an paa
 „ at forsøre en smul Kone; dette Affkum af
 „ Folt lode for min Skyld synge Te Deum,
 „ omendskönt de dertil havde liden Aarsag.“

Da nu hans Pension fra Cardinal Alberoni var til Ende; saa begyndte han snart at savne sit Udkomme; men nu fik han i Aaret 1723 et Brev fra Sverrig, under hans Kongelige Majestæts Haand og Segl, hvor han blev befaleet at komme derover, for at blive brugt i Kongens Tieneste, i et vigtigt Ærende, nemlig i det forestaaende Tog til Madagascar, hvilket skulde ham betroes som Anfører. Han reiste da i god Forhaabning med Kone og Børn over til Sverrig.

Da han kom der var det langt fra ikke, som han havde forestilt sig. Toget paa Madagascar gik overslyr; og da man ellers ikke brugte ham, saa var han et synderlig velkommen.

Han

Han besluttede da nu at reise bort igien, og til den Ende vilde han forlange Pas af Kongen. Da han just stod i Begreb, at foretage sig det, kom den ulykkelige danske Skipper Friis til ham, som nu var i de elendigste Omstændigheder, og som for hans Skyld havde maattet rømme sit Fædreland. Norcross, som havde ham at takke for sin Frihed, og som sølte, at han, for at redde sig selv, havde styrret Friis i Ulykken, besluttede nu at gjøre et Forsøg til hans Belfærds Forfremmelse, og da han ikke af sin egen Formne kunde være ham til nogen Hielp, saa besluttede han, at tage ham op med sig til Kongen, og der forestille hans Elendighed.

Han gik i denne Hensigt hen til Oberstlieutenant Baurman, som havde Befalning over Drabanterne, og bad ham, at han vilde tillade, at han maatte om Morgenens derpaa tage denne ulykkelige Mand ind med sig til Kongen. Oberstlieutenanten, som var en Mand, der gierne vilde tiene alle Ulykkelige, gav strax sit Minde dertil. Og nu indfandt Norcross sig tilligemed Friis, og blev ogsaa indladt i Kongens Forgemaal, og fik Kongen i Tale. Men net op, som han havde begyndt at ville bringe Frises Sag paa Bane, kom Grev Løvenhaupt ind. Greven kaldte nu

Kong

Kongen ind i det næste Gemak, og efter saa Minuter kom han ene tilbage, og nærmede sig til Norcross med et vredt Ansigt, spørgende: hvor han torde understaae sig, at bringe saadanne Folk, som Skipper Friis, frem for en Konges Dine. Norcross havde just et velpassende Svar paa Tungen; men Greven gif paa Dieblicket bort, og lod ham og Friis blive allene.

Han mærkede nu, at her var intet at gjøre til denne uhyggelige Mands Fremme, han trøstede ham derfor det bedste han kunde, og lovede at see til om han ikke kunde udvirke hans Pardon hos den danske Gesandt.

Til den Ende forsøiede han sig til General Arnold, som den Tid laae som dansk Gesandt i Stockholm. Han bad ham at han vilde hjælpe denne hans uhyggelige Landsmand; men han svarede: at han ikke kunde gjøre noget for ham. Hvorpaa Norcross forsikrede, at hans Glender havde dog gjort ham stor Uret; men Generalen svarede: det tør og kan jeg ikke sige. Da Norcross nu saae, at han ei heller her kunde udrette noget for Friis, saa begyndte han at tale om sine egne Sager. Han fortalte derfor Generalen, at han var just den Person, som var bleven beskylt for at skulde, imedens Krigen varede, ville have bortført Kron-

Kronprindsen af Danmark, og da han nu meente at denne Mistankes Falskhed var tilstrækkelig aabenbar, saa vilde han forespørge sig hos Generalen, om han kunde love ham Sikkerhed paa en Reise til Danmark, hvor han vilde aabenbare et vist betydeligt Forslag, nemlig det om den russiske Flaades Anstikkelse, som lettelig kunde blive iverksat, da Kongen havde Enevolds-Magten i Haanden. Generalen svarede: Jeg sætter Kongens og min Ære i Pant, at De skal være fuldkommen i Sikkerhed. Ingen i Danmark skal have Magt til at røre Dem.

Nu forsøiede han sig til Kongen af Sverrig igien og fordrede et Reisepas; men i stedet for at fordre det til Danmark, foregav han at vilde reise til England; Kongen var ogsaa saa naadig, at han strax lod ham meddele det, og gav ham tillige et Brev med til England.

Da dette var skeet, gjorde han strax sin Opvarthning hos General Arnold, og lod ham vide, at han nu vilde begive sig paa Reisen, hvormed Generalen var vel fornøiet, og satte sig strax ned og skrev et Brev til Vice-Admiral Gabel, som han vilde give ham med.

Nedens Generalen skrev Brevet, var Norcross kommen lidt til Estertanke. General

ral Arnold havde han tilforn høvt de bedste Tanker om, og nu ved sin Samtale med ham, var han end mere bleven bestyrket deri; men det han havde gjort i Dannemark, og det Forslag han vilde gjøre, foruroeligede ham; han betænkte nu, at han begav sig ind i et Land, hvor det hele Folk troede, at han var den, som vilde have berøvet dem den, som de havde allerkiærest, og at han ingensteds i den hele Verden kunde være mindre sikker end der.

For uu nogenledes at komme til en Slags Roelighed, vilde han være ret vis paa General Arnolds Tankemaade. Til den Ende betragtede han ham ret nøie, medens han sad og skrev Brevet, som for at læse i hans Øine hvad der gik for sig i hans Hierte. Og ved denne hans Opmerksomhed befandt han, at han med en Slags Uroelighed overleverede ham det før omtalte Brev. Da han havde saæet Brevet i sin Haand, sagde han: Deres Excellence vilde endnu gunstigt tillade, at jeg gjør Dem endnu et Spørsmaal; Mener De og at jeg kan være sikker? For Deres Person forsikrer jeg, svarede han, at De er fuldkommen sikker; men hvad Deres Forslag angaaer, da maae jeg sige Dem reent ud, at jeg holder dets Fuldbnyrdelse for aldeles vanstkelig, ja næsten umuligt. Tilligemed foresillede han ham, at dette Forslag var
af

af saadan en Natur, at hvis han ikke alt var i et ondt Rygte hos den danske Nation, saa kunde det sætte ham deri, og hvis han havde Fiender der, maatte dette give god Anledning til at for-
mere deres Tal.

Denne Gesandtens ædle Aabenhjertighed og Siels Retskaffenhed, som overalt fremskinner baade i hans Svar, og i hans Anmærkning over Forslaget, burde vist nok bragt Norcross til Estertanke; men da han hørte at Gesandten var oprigtig forsikret om hans Persons Sikkerhed, saa ansaae han det andet for en Omstændighed af ringe Betydning. Jeg, siger han selv, kunde meget vel af denne ædle Herres Ord, letteligen have mærket, hvor stor den Fare var, jeg frivilligen styrtede mig i; men, bliver han ved, jeg havde den Tid alt for stærk en Tillid til mig selv, og dette har styrtet mig i Ulykke.

Nu kom han da altsaa ned til Danmark og gjorde strax Bekjendtskab med Cancelliesraad Bredal, som Commissarius Hansen, i Helsingøer, havde givet ham Anvisning paa, for igien ved ham, at faae større Udgang til Kammerherren, og derpaa meldte han sig hos Hr. Kammerherre Gabel, som tog meget naadig imod ham; og strax igientog det Løfte General Arnold havde givet ham om personlig Sikkerhed, ligesom han ogsaa lovede ham, at skaffe ham

ham

ham Kongen i Tale. Imidlertid gif der nogen Tid hen, og Norcross opvartede ofte Kammerherren; men da Tiden blev ham for lang, saa sagde han reent ud, at han var kommen her til Byen med saa Penge, og da han ikke var sindet at giøre nogen betydelig Gield, saa vilde han bede, at han som snarest maatte erholde vis Efterretning om han kunde have Haab eller ei til at faae Hans Majestæt i Tale. Hvorpaa Kammerherren svarede, at hans Omkostninger ikke allene skulde blive erstattede; men han kunde endog vente sig en Belønning, hvis Forslaget var af den Natur at det kunde iværksættes og blive Staten til Fordeel.

Herpaa fortalte han Kammerherren, at han var kommen i Erfaring, at der var udsat Speidere efter ham, og at han ikke kunde blive her i Kiøbenhavn, da det kunde være ham til Skade, om man fik at vide, at han pønsede paa store Ting, førend de bleve satte i Værk, og aabenbarede, at han derfor havde i Sinde at tage ned til Helsingøer, og opholde sig som en Rejsende, der ligger færdig til at gaae over Vandet; og hvis der imidlertid blev besluttet noget i hans Sag, udbad han sig den Yndest, af Kammerherren, at det maatte blive ham kundgiort, hvis ikke, da vilde han strax forlade Danmark. Dette blev bifaldet af Kammerherren,

Herren, og nu ryste han strax ned til Hals-
singer.

Tre eller fire Dage efter hans Ankomst
der fortæller han, at Cancellieraad Bredal,
for hvem han i Kiøbenhavn under fire Dine,
havde tilstaaet hans Forsæt med Kronprindsen
kom til ham: og sagde: Hr Capitain Nor-
cross, de kan giøre vor naadige Konge en
behagelig Tieneste, hvis De strax godvilligen
vil gaae i Arrest paa Bornholm. Herpaa svær-
te han: At han ikke var kommen til Danmark
uden med de udtrykkelige Vilkaar, at han skul-
de være en frie Mand. Cancellieraaden indlød
sig derpaa i en lang Samtale med ham om den-
ne Sag; og søgte ved mange Grunde at over-
tale ham til denne godvillige Arrest, og forsik-
rede tillige at der intet Dat skulde vedsføres
ham, og at han ikkun skulde paagribes, for et
Ehns Skyld og for at dnyse andre Bedkommen-
de i Sønn; men Norcross forblev ubevæge-
lig ved sin første Paastand; og Cancellieraaden
tog misfornøiet bort med uforrettet Sag.

Denne Omgangsmaade foretrak Nor-
cross meget forunderlig; og man maa tilstaae,
at den i sig selv synes saa; men havde han tilli-
ge behaget at anføre nogle af Cancellieraadens
mange Grunde, som han i denne lange Sam-
tale havde fremlagt, saa skulde al Forunder-
lighed

lighed falde bort. Dette har Norcross ikke villet, deels for derved at give sin Sag en forfulgt og undertrykt Anseelse, deels for derved at kaste en sort Skygge paa Cancellieraad Bredal, som han siden over alt har erklæret for sin Fiende.

Man maae da herved lægge Mærke til at han i Sverrig forregaa, at ville reise til England: formedlst Speidere, som overtalt havde Die paa ham, ventede man ham da der; men nu fik man at vide, at han var i Dannemark. I hans Samtaler med Kammerherre Gabel, havde han desuden selv ladet sig forstaae dermed, og det er rimeligt, at England har søgt at faae ham udleveret. Den Forsikring General Arnold havde givet ham, vilde Kongen hellig opfylde. Men England vilde man ei heller gierne stode for Hovedet. For nu paa en god Maade at faae Sagen dæmpet, blev dette Forslag ham giort. Man havde Grund til at troe, at Norcross, naar Sagen blev ham rigtig forestillet, skulde antage dette Tilbud; thi en Arrest, som den Bredal foreslog, maatte ikke være meget frygtelig for en Norcross. Havde man villet berøve ham hans Frihed, saa behøvedes jo ikke saa mange Omsvøb; Magten var jo i de Danskes Hænder. — At han ikke antog dette Tilbud kan man ei heller fortænke ham

ham i; men at han fortier dets Aarsager, fortienet Daddel, og viser her, som overalt, at han altid søger at sætte en Uskyldigheds Sminke paa sit eget Forhold, og at asmale andres med de forreste Farver.

Saasnart Bredal var taget fra ham, besluttede han derfor at forlade Danmark, og til den Ende var han betænkt paa at gaae ombord paa et seilfærdig liggende Skib til Holland; men just som han stod i Begreb dermed fik han et Brev fra Hr. Kammerherre Gabel af følgende Indhold.

Hr. Capitain.

J gaar har jeg havt den Ære, at tale med Kongen, som synes at være meget fornøiet med hvad jeg har berettet angaaende den Sag med Hans Kongelige Høihed Kronprindsen. — Men som Hans Majestæt forlanger, at tale med Dem; saa vil jeg bede, at De vil komme hid tilbage, hvor De kan være i al Sikkerhed.

Gabel.

Dette Brev forandrede hans Beslutning; og nu reiste han strax til Kiebenhavn. Da han var ankommen der meldte han sig hos Gabel, som lovede at berette hans Ankomst. Men da han ikke saasnart fik Audientse, som han havde indbildt sig, saa blev hans Samvittighed

stighed oprørt, og han besluttede strax at forlade Kiøbenhavn paa nye, men i det samme han stod færdig at stige paa Bognen, kom en ham fremmet og ubekjendt lebende, som sagde at Hans Majestæt nu vilde tale med ham.

Herved blev hans Forsæt atter tilintetgjort; men imidlertid tænkte han paa hans kære Skipper Friis, og ved denne Audientse vilde han see til at faae hans Frihed udvirket. Til den Ende lod han opfatte en Memorial for denne uslykkelige Mand; men imedens han endnu var i Færd med at lade den reenskrive, kom Cancellieraad Bredal hastig kjerende, og berettede at hans Verende var at hente ham strax op til Kongen, som biede efter ham. Denne Hastighed satte vel atter lidt Skræk i Norcross; men da al Betænkning nu var forslidde, saa steg han ind i Bognen med Bredal og kørte op til Slottet, og blev ført ind til Kammerherre Gabel, hvor han fandt en stor Forsamling af allehaande fornemme Standspersoner.

Kammerherren tog ham strax ind i et andet Gemak, hvor han berettede ham at Kongen vilde tale med ham, og tillige bad ham at tale Sandhed, da han tillige forsikrede ham, at Kongen var en meget naadig Herre, som ikke uden den allerhøieste Årsag lastede sin Brede paa

paa nogen. Norcross's svarede: at saa ofte han havde talt med Kongen, havde hans egen Sanvittighed, og den Vrefrygt han bar for kronede Hovedet, altid befolet ham, at tale Sandhed. Dog bad han Kammerherren at blive tilstæde, for at høre hvad han talte, dog paa den Maade at det Forslag han gjorde maatte holdes hemmelig, og at hvis Hans Majestæt ikke bifaldt det, da skulde alting være dødt og magtesløst, ja ansees som aldrig talt; fandt Heistsamine derimod Forslaget antageligt, saa skulde han være i Stand til at suldhørde det. Kammerherren gav sit Samtykke til hans Begiering og forsikrede ham tillige om fuldkommen Sikkerhed. Derpaa tog han ham med sig til de Kongelige Værelser, lod ham blive i Forgesmæklet og gik ind til Kongen, for at melde hans Ankomst; hvorfra han bragte ham ind til hans Majestæt.

Hidintil har man troelig, saavidt Omstændighederne kunde tillade det, fulgt Norcross's egen skriftlige opsatte Esterretning; men nu nedes man til, for at blive ved Sandheden, gandske at afvige fra den.

Ved Beskrivelsen af dette vigtige Optrin i hans Liv gaaer hans Uforsammenhed saa vidt, at han med den største Frækhed nægter de Ting, som han selv, efter nogle Aars Frøvarrelse,

ved Forhøret i Castellat, har offentlig tilstaaet, at være Sandhed, og som Kammerherre Gabel i Kongens egen Nærvarølse havde været Vidne til; ja han fordrister sig endog til at foregive, at han ved denne Audientse er bleven ført bag Lyset, og at en anden har forestillet Kongens Person. Desuden søger han med den største Fredslyst og Konst, at indvilde Hoved-Diemærket af den hele Audientse, nemlig det Forslag, som han havde forebragt, i saa rødt et Mærke, at ingen skal kunde sige, hvori det egentlig bestod, langt mindre mærke hvorledes det er bleven optaget. Alt i den Hensigt fordestobedre at kunne prale med sin Uskyldighed, og kaste Marsagen til sit Fængsel paa Skiebuen, og i sær paa sine Fienders, Misunderes og Avindsmands Esterstræbelser.

For da ikke efter hans Exempel at stusse Læseren, vil man fortælle Omstændighederne ved denne Audientse, saaledes som de virkelig have tildraget sig, og berette hvad Udfald den havde for Norcross.

Saa snart han var kommen ind til Kongen, som han fandt allene, undtagen at Kammerherre Gabel efter hans egen Begiering var tilstæde, blev ham spurgt, om han ogsaa var den Mand, som efter hans egne Ord til Kammerherre Gabel og General Arnold, havde villet føre

føre Kronprindsen bort? — Hvorpaa han svarede: at Baron Gork havde givet Andledning dertil ved at spørge ham, om det vel var muligt, at man ved Leilighed kunde bortsnappe Kronprindsen. Han havde da svaret, at det var ingen Umuelighed, naar man havde Penge, og hvad dertil behøvedes, hvorpaa han mere omstændelig fortalte den Raade, han havde betient sig af, for at fuldføre denne Gierning; da Kongen roeligen havde hørt denne Fortælling, sagde han, J haver min Pardon, og alt skal være Eder tilgivet.

Nu begyndte han at bekendtgjøre sit Forslag, som indeholdt den stærste og allerugdeligste Dumdriftighed. Uden Undseelse for Kongens Majestæt, foreslaaer han, at dersom Kongen vilde give ham en dobbelt Chaluupe med 15 Mand, saa vilde han gaae herfra Soldboden lige over til Rusland, hvor han vilde legge sig enten uden for Petersborg eller Cronstad, hvor Keiseren opholdt sig, og fere ham fangen over til Danmark. Han vidste, da han havde staaet et Aar i russisk Tjeneste, at det var Peter Czars Raade, hver Morgen tidlig at gaae ned paa Skibsbroerne, og omkring alle Bankestokkerne, ferend Arbeidsfolkene kom paa Arbeide, og at han aldrig havde mere end to høit tre Personer med sig. Her vilde han da

overraske ham ved at lokke Sjæren til sin Skarpe, og derpaa gribe ham og føre ham fangen bort, og bringe ham hid til Kiøbenhavn, hvor han vilde levere ham i Hans Majestæts Hænder. Skulde dette ikke finde Hans Majestæts Bifald, da tilbed han sig at ville stille den Russiske Flaade i Brand, hvorfor han ikke vilde have nogen Belønning, førend han Inkkelig havde fuldført det, som han nu allerunderdignigst havde foreslaaget.

Neppe havde han udtalt, førend Kongen med et vredt Ansigt vendte sig om fra ham, og sagde: Pakker Eder ud af mine Lande inden 24 Timer. Eders mod Riget anstillede Ondskab skal være eder forladt; men I mine Lande maae I ikke opholde Eder.

I det nu Norcross ganske bestyret gik ud af Gemakket, saa befalede Kongen Gabel at han skulde maae at han strax kom bort. Hvorpaa Gabel forestillede, at det var bedst, at han blev udleveret til den engelske Gesandt; men Kongen svarede: det som vor Gesant i Stokholm, General Arnold, har lødt ham, skal holdes, og derpaa igientog han Befalningen, og var endog saa ædelmodig at tillægge dette Ondskabs Affkum nogle Dukater i Reisespenge.

Dette

Dette er den sande Historie af denne
 Audientse, og dens Udfald. Man seer heraf
 hvad dette frække Slarn torde vove; og hvad
 Danmark kunde have ventet sig af ham, un-
 der saadan en Samvittighedsløs Minister, som
 Baron Görk, i den sidste Krigstid, hvis ikke
 Guds milde og naadige Forsyn havde taget
 disse Kongelige Personer og Riget i sin besynder-
 lige Varetagt. Tillige seer man deraf en stor
 Prøve paa Heiselig Kong Friderich den Fjerdes
 Retsskaffenhed, adle Hierte og Høimodighed.
 Han vilde ikke bryde sin Gesandts Ord; og dersøe
 ei tillade at han blev overleveret til Andre, ei
 heller vilde han selv straffe ham; men blot for-
 byde ham Landet, at man i Fremtiden kunde
 være flikter for saadant et Umenneske. I
 Sandhed saadan en Edelmodighed og Mildhed
 var nok ikke bleven ham tilbuddt i et hvert andet
 Land.

Saasnart Gabel var kommen fra Kon-
 gen lod han Norcross kalde og igientog den
 Kongelige Befaling for ham, samt gav ham
 nogle Dukater af sin egenomme til Reiser-
 penge; og formandede ham strax at belave sig
 derpaa.

Just samme Aften kom hans Kone og
 Barn ned til Kiebenhavn, han siger vel i sin
 egen Beretning, at det var ham gandske uveir-

tendes; men da han kort Tid tilforn vilde reist fra Helsingør, fortæller han, at han havde gjort sig rede med sig og sine, at reise fra Danmark. Hun maa da altsaa enten have været hos ham i Helsingør, eller dog i Nærheden, og selvfølgelig kunde hun ikke være ham uventendes; men at hun paa nærværende Tid kom ret ubeleiligt det er en Sandhed. Thi han vidste meget godt, at han ikke torde opholde sig i Danmark.

Imidlertid gav han sig dog ret god Tid med sin Bortreise, og iblant andre Forevendinger var og denne, at han vilde bie til et vist Eksempel skulde sælges, som han vilde løbe, for dermed at fare som Kjøbmand og Skipper. Han skrev derfor til en Ven i Frankrige og indbød ham til at være Medrhedere deri, og til den Ende at sende ham Penge per Brev.

Men endelig fik han igiennem Cancellieraad Bredal en positiv Reise-Ordre, saa han samme Dags Aften maatte være i Helsingør. Dette blev saaledes iværksat: Cancellieraaden sendte Bud hen til ham og bad ham strax komme til sig, hvilket han ogsaa gjorde. Da han var kommen, sagde han til ham: her er Reispenge, 25 Rigsdaler, nu laa De, naar De stiger paa Bognen, sende deres Tjener herhid, saa skal de øvrige 5 Rigsdaler blive udbetalt.

Imid-

Imidlertid skriver De dette Beviis under, hvis Indhold var, at han aldrig efter denne Time maatte understaae sig at sætte sin Fod paa Dansk Grund; og nu byder jeg Dem i Hans Majestæts, min Konges Navn, at De strax forseier Dem ud af Staden og ud af Kongens Riger og Lande.

Han skrev strax Bevistet under; men det gik ham her ligesom tilforn i Engeland hos Uhrmageren Townsand. Han skrev det under, uden at læse dets Indhold. Man maae tilstaae at denne Eigegnsldighed er næsten utroel-
lig. Men han siger det dog; og foregiver, efter at han først har opholdt sig over Sum-
mens Ringhed, at den neppe kunde forslaae til at betale hans Hyreløsen og Hyrevogn i den Tid han havde været her, at Uvidenheden om dette Documents Indhold og dets Under-
skrivning var just Aarsagen til hans paafølgende Ulykke; thi da han siden var kommen ind i Arrest i Castellet, fik han af General Scheel først at vide, at dette Beviis indeholdt egent-
lig en Forpligtelse, hvorved han havde forbun-
det sig aldrig mere at komme til Danmark; og skulder de Ord, som Cancellieraad Bre-
dal tydelig sagde ham, ved Pengenes Udbe-
taling.

Saa snart han var kommen til Helsing-
 bor gif han over Sundet til Helsingborg, og
 derfra til Friderichshald i Norge, hvorfra han
 paa et Skib kom til Ostende, og over Dnyker-
 ken til Frankerige.

Paa denne Reise mødte han mange Om-
 stændigheder, som ikke vare behagelige. En-
 gang om Natten var han nær ved at miste sit
 Liv; men han undgik dog denne Fare. Den
 som vilde have skilt ham derved var een af de
 Medreisende, som han aldrig havde høvt det
 ringeste udstaaendes med, hvorfor han trøede
 at han maatte være underkøbt af andre til dette
 Foretagende. De nærmere Omstændigheder
 vare disse:

Da de om Natten kiorte paa en slem Bei,
 og det var saa mørkt at de ikke kunde see Haand
 for Diet, steg de af Vognen, for at vilde gaæ
 ved Siden af den, efterdi det syntes dem far-
 ligt at blive siddende paa Vognen, saa længe
 de vare paa denne med Slag og Hjulor opfyldte
 Bei.

Neppes vare de komne ud af Vognen,
 ferend de, uden at vide hvordan det gif til,
 bleve forvildede fra Vognen og Beien, og kom
 ind i end i en Skov, hvor de hverken kunde
 finde Bei eller Stie. Om hans Reisecamme-
 rat var Skyld i dette, kan man vel ikke sige,
 men

men imidlertid kan man dog næsten slutte det af de følgende Omstændigheder. Thi da det havde været en søie Tid, stiller han sig meget utaalmodig an over denne Hændelse, og gif længe og beklagede sig; men tilsidst brød han udi Bitterhed og vilde give Norcross's Skyld derfor, hvortil han i visse Maader ogsaa havde Ret, efterdi han først havde gjort det Forslag, at de skulde stige af Bognen, da Rudskæn sagde, at han var bange for at velte.

Jo længere det varede inden de kom paa rette Bei igien, jo mere opbragt blev den anden, hvilket tilsidst gif saa vidt, at han reent ud sagde, at hans kærtingagtige Feigh:d var Skyld i denne Ulykke. Norcross taalte endnu dette; men da han derved blev grovere, saa forgif Taalmodigheden ham, og han bad ham høflig, at han ikke vilde tilregne ham det, som han ikke var Aarsagi, og tillige betænke, at han nu ikke længere uden Skam, kunde taale at høre hans grove og ærerørende Tale.

Disse Ord skulde maaskee have stiftet Fred, hvis den anden havde kiendt sin Modstander; men her havde de en modsat Birkning. Han gav sig til at skoggetee, og spurgte: om han vel ogsaa var saa brav, som han gjorde Ord af? og da han just i det samme Dieblif, var tæt ved Siden af Norcross's, saa stødte han

han ham haanlig for Brystet, og det med saadan en Styrke, at han snublede: Nu mærkede Norcross, at Forestillinger ikke her kunde have Sted, hvorfor han i det samme Dieblis sprang op, og tænkte allene paa Hoven. — Men han fandt nu sin Modstander med Kaarden i Haanden. Dette skulde maaskee have strækket en anden, men hos ham gjorde dette den Virkning, at han i det samme Dieblis løb ind paa ham, og i det første Anfald gjorde ham værgesløs.

Nu saae han hvad han var for en Karl, og hvordan det er beskaffen med de meest vilde og trodsigste Mennesker. Saa længe de tænke, at de kunne giere hvad de vilde, da skaane de ingen; men tale store Ord, velte sig ind paa andre, og synes at være uforfædede Helte; men finde ds Modstand for sig, see de Faren, da falde de med eet til de skammeligste Gierninger, der vise hvor lidet de elske Vren og Fiende dens Love.

Saaledes gik det denne Karl, da han havde mistet sin Kaarde, saa faldt han ned paa Knæ for ham, og brugte ikkun nedrige Bønner, og grove Taler imod sig selv, for at bevæge Norcross til Medynk. Saadan en Fiende maatte en Mand af hans Tænkemaade foragte, og holde sig for god til at giøre Skade, hvilket han ogsaa gjorde.

Staae

Etæe op! sagde han, af mig haver I ikke noget at befrygte. Og i det samme, ved det Kudsken havde hørt denne Larm og Stet, var Vogner hos dem, hvor Norcross strax steg op; men den anden Person sneg sig hemmelig bort, og lod sig derefter ikke see.

Foruden dette havde han endnu det Uheld paa denne Reise at blive ved Tnye-Hænder berøvet en Deel af sin Formue, som i de Omstændigheder han da var i, ikke kunde andet end forarsage ham stor Ulempe og Bekymring; dog taalte han det med Taalmodighed, som i sligt et Tilfælde, der ikke kan ændres, ogsaa er den meest lindrende Balsam.

Nu kom han til Frankerige, og opholde sig der ganske stille, næsten i to Aar; men i Aaret 1726 syntes en nye Uroelighed at opkomme i Norden, og denne rev ham ud af hans Uvirksomhed. Hertugen af Holsteen, som var bleven en Svigersen af den russiske Keiser, vilde giere et Forsøg paa, at komme i Besiddelse igien af sine Slesvigske Lande, som han havde mist ved Freden 1720. Til den Ende indgik han et Forbund med den romerske Keiser, saavelson med hans Svigermoder, den russiske Keiserinde Catharina Alexiewna, samt indbød Sverrig at tiltræde den, hvilket

dog

dog den svenske Konge, Kong Friderich den Første, afftog. Danmark, som i disse Omstændigheder ikke kunde være en roelig Tilskuer, udrustede strax sin Flaade, og Engeland, som havde garanteret den sidste Fred, sendte ligeledes en mægtig Flaade til Østersøen. Her meente Norcross at komme i sit Element igien, og som Ordsproget lyder, at kunne fiske i ret Band, uvis hvor han skulde tage hen, og til hvilken af de udrustende Magter han skulde vende sig. Efter hans egen Beretning, siger han, at hans fornemste Hensigt var, at han vilde see til at faae den engelske Admiral i Tale, som med sin Flaade var ankommen til Sundet, for ved ham at udvirke sin Pardon i Engeland; men da han tillige erfarede at Kammerherre Gabel var kommen ud af Admiralitetet, og var bleven Stiftammand i Ribe; samt at General Arnold var kommen tilbage til Danmark, saa besluttede han, da den første var hans Fiende, og den sidste hans Patron, at fortsætte Reisen lige til Danmark, i det Haab der at faae Tjeneste; og til den Ende reiste han fra Frankrige til Amsterdam, derfra til Christiania i Norge, og derefter med Skibsleilighed til Kiøbenhavn.

Man skulde neppe troe, at en Mand, som i alle sine Handlinger viser ikke at fattes Skarp,

Skarpsindighed, skulde være saa dærlig at vove et saa betydeligt Foretagende, at reise ind i et Land, hvor han for saa kort en Tid siden havde havt Prøvet paa, at man ikke vilde have Deel i nogen af hans Tjenester; i et Land hvor han selv havde tilstaaet at ville have udført saadan en Misgjerning, som skulde kaste Martonen i den dybeste Sorg; og hvor han endelig havde gjort saadanne Forslag, som Menneskeligheden maatte gaae ved, og som vare blevne anseet med Afsky og straffede med Landsforvisning.

At han, som han selv siger, ikke vidste af den skriftlige Forpligt, er tilforn vist ikke at være troeligt, og kan ei heller undskyldes ham. Det eneste som maaskee herved kunde ansøres til hans Fordeel var dette, at han har tænkt, at andre kunde være lige saadan fattede som han, og at man maaskee i den Crisis med Rusland kunde falde paa at bruge ham. Men: Udfaldet viste at hans Haab slog ham Feil; saasnart han var kommen til Kiebenhavn logetrede han sig ind paa Hjernet af Strandstrade, og derfra forseiede han sig hen til Central Arrest. Hvad han har sagt ham, melder han just ikke; men da han strax tillige beretter, at adskillige af hans Velsyndere, Venner og Bekjendtere havde strax spaaet ham hans Ulykke,

R

saa

Saa er det troeligt at denne retskafne Herre har tydelig nok saagt ham, hvad han havde her at vente; og at han skulde have Tid nok til at undgaae sin Ulykke, hvis han havde rettet sig strax efter hans Raad.

Men i det Sted opholder han sig ikke alene fire Dage her i Byen; men er endog fræk nok til at gaae ud til Friderichsberg, hvor det Kongelige Herfskab paa den Tid laae, og trænger sig frem til det Kongelige Forgemaal, under det Naaskud, at han havde noget nødvendigt at forestille, som han ikke kunde aabenbare andre end Kongen, og derfor nødvendig maatte have ham i Tale.

En Mand, som Norcross, kunde ikke være de Kongelige Raader ubekiendt, og der var og nogle af dem, som kiendte ham, og derfor nægtede ham hans Forlangende, efterdi man ikke kunde vide hvad saadan en Bovehals kunde have i Sinde.

Saa snart som han var gaaen bort fra Slottet, meldte Betienterne det strax til Kongen, at Norcross havde været der, og saa got som med Magt have villet trænge sig ind i det Kongelige Forgemaal, samt at hans Udsyn havde været saa skummelt, at man ikke kunde andet end befrygte noget Ont deraf.

Det hele Hof falde i største Forundring over hans forvorne Dumdriftighed, og da han selv i Kongens Overværelse havde viist hvad han var i Stand til at foretage sig, saa kunde man ikke spaae sig meget got af hans Nærværelse, hvorfor der strax blev sendt Bud til Commandanten Grev Sponck, at han strax skulde lade ham gribe og sætte i Hovedvagt.

Imidlertid var Norcross gaaet ind til Byen igien og i sit Logement. Her kom nu Stads-Adjutanten Capitain Barfod, og bragte ham en Hilsen fra Grev Sponck, som forlangede, at have den Ære, at tale med ham. Han svarede, at han i Morgen vilde have den Ære, at gjøre ham sin Opvartning; men Capitainen bad at det maatte skee strax, saasom Greven havde noget Magtpaaliggende at tale med ham om. Norcross spurte da hvad Greven var? — Hvorpaa Capitainen svarede: Commendant her i Staden.

Af dette Svar mærkede han nok, at det ikke var saa rigtig fat; men imidlertid gif han dog med Adjutanten.

Underveis blev der ikke talt uden om meest ligegyldige Ting, undtagen dette, at Capitainen spurte hvor længe han havde opholdt sig her i Byen siden hans sidste Ankomst, og at der var endnu mange her i Byen, som

Kiendte ham fra det han havde været her sidst; men just som Norcross vilde forlange en Oplysning om denne Tale, var de lige ved Skildvagterne ved Commendantens Gaard, og de gik derind.

- Saa snart de vare blevne meldte, gik de
 • hegge ind i Commendantens Værelse. Hvor-
 paa Greven efter nogle foregaaende Spers-
 maale spurgte ham: Hvor han torde fordriste
 sig til at komme inden for denne Stads Vol-
 de, da dog Land og Rige var ham bleven for-
 budet?

Med disse Ord blev Norcross rørt som af en Lynild. Han forestillede Greven, at han vidste ikke at han havde begaaet noget som fortiente en saadan Straf, bad ham at han vilde have Medlidehed med ham, som var en fra sit Fædreneland ulykkelig fordreven Mand, som ikke var kommen herhid i anden Hensigt, end at opnaae den Lykke igiennem den Engelske Admirals Negling, igjen at blive forsonet med det; hvorpaa Greven svarede: det var godt; nu kunde han gaae.

Disse Ord forskaffede ham igjen Roe-
 lighed; men han tog skammelig Feil i sin Reg-
 ning; thi da han kom ned af Trappen, fandt
 han en Underofficeer og fire Mand med oplan-
 tede Bajonetter, som omringede ham. I
 Fæstningen blev han vel forskrækket derover;
 men

men da han tænkte, at han før havde været med i saadan en Leeg, saa fattede han sig strax.

Underofficeren, som var en ganske artig Mand, sagde: at han maatte behage at spadserere hen med ham paa Hovedvagten, hvor der var bestilt fri Værelser for ham. Norcross, som saae at al Modstand var her forgieves, svarede, at da det var noget, som han ikke havde Magt til at sætte sig imod, saa kunde han føre ham hvorhen han vilde, han skulde villig følge ham, og derpaa gik de i al Stilhed bort.

Det var den 29 Mai 1726 og her blev han siddende indtil den 26 Junii, da han blev bragt ud i Castellet.

Paa Hovedvagten var han udsat for Soldaternes Forhaanelse, som gjorde sig lystige med hans Person; og her i Castellet beklager han sig over det slette Værelse han blev sat i, hvilket han kalder et skændigt fælt Hul, som var opfyldt af en Stank der var ham utaalelig. Af alle de Fængsler han før havde været i, forekom ham dette allerutaaleligst. Der var intet at ligge eller sidde paa, 4 Skilling daglig og en Portion Cammisbrød var hans Traktement.

At sliqe Værelser og sliq en Traktement ikke just kunde være behagelig, derom kan ingen tvivle; men at Norcross rigtig nok har følt

deres Byrde, kan best sees af de Ord, som han ved denne Leilighed anfører i sin egen Beretning derom, som lyde saaledes:

„ Betænk, min Kæser, hvad Tilstand
 „ jeg da befandt mig i: forhørde kun dit Hierte,
 „ te, det skal dog røres ved min haarde Skæb-
 „ nes Betragtning: See Een, din Lige, bragt
 „ til det yderste af al Ulykke! Tænk at din og
 „ alles Skæbne er uvis, og sig om ikke denne
 „ Beskrivelse opvækker Medynk, Frygt og ræd-
 „ selsfulde Betragtninger i dit Hierte.“

Han begjærede af Commendanten Herr General von Stocken, at det maatte imellemstunder blive ham tilladt at komme ud i frie Luft: men endog derpaa fik han ingen Svar, omendskjønt han under sin Cavalliers Parole, forsikrede, ikke at ville gaae en Tøme over den ham foreskrevne Wei.

At dette blev ham nægtet kan vel ingen fortænke Commendanten i, som skulde være ansvarlig for hans Person. Dog fik han nu en Brix ind i sit Fængsel; men denne var i hans Tanker ikke god nok, den var saa smal, at han netop kunde hvile sig paa den, og saa spinken, at han hvert Dieblit frygtede den skulde gaae i en under ham.

Syn Uger forblev han saaledes i dette fæle Hul, og nød imidlertid liden eller ingen Hvile;

Hvile; men aldeles ingen Roelighed; thi end-
og hans Sev'n, som skulde være ham en Lise,
var ham her saa bitter at han maatte ønske sig
Døden.

Midt i al denne Glendighed hendtes der
ham dog noget som var ham til stor Husvælsse.
Der kom, nemlig Een ham gandske Ubekjendt,
som forærede ham ti Specie-Dukater: Disse
kom ham, som endog trængte til Føden, over-
maade vel tilpas; og denne Gave havde i hans
Dine en desto større Værdi, da han bevidner
at han ikke vidste fra hvem han havde bekom-
met den; den, som bragte dem, forlangede
et skriftligt Beviis for Annammelsen, og gik
bort, uden at indlade sig i nogen videre Fortæl-
ling derom.

Da han havde disse Penge imellem Hæn-
derne, saa besluttede han, at anvende dem til
sin Friheds Erlangelse, han estertænkte nu,
at han havde sat tre Uger, paa Hovedvagten
og syv her, og imidlertid var den Engelske
Flaade i Østersøen, og færdig at segle hjem;
og altsaa var alt Haab, om at faae Admiralen
i Tale, forbi. Hertil kom at han vidste ellers
ikke at faae Redning i et Land, hvor han var
fremmet, og omringet af Fiender, samt mis-
tænkt af alle, ja anseet som et la'værdigt ont
Menneske. Alle disse Tanker bragte ham til

Fortvivlelse, og han besluttede nu, at vove alt, for at sætte sig i Frihed. Vinduerne vare for-
 parerede med overmaade stærke Jernstænger; det
 var altsaa ei at tænke paa at komme ud igiennem
 dem. Dynden mauglede ham de fornøden
 Redskaber til at brylle dem over. Murene
 vare vel tykke, men dog ansaae han det for
 mere mueligt, at faae et Hul igiennem dem
 paa det Kammer hvori han sad. Var han først
 ude af Kammeret, saa vidste han, at der gik en
 Tropicke op til det andet Stokværk, der vilde
 han enten bryde et siffert Hul ud til Pladsen,
 eller stige op til Taget, for enten at komme der
 igiennem, eller for at finde en Wei til Kirke-
 loftet, hvorsaa han, om intet andet Raad var,
 vilde klybe ud igiennem Kirketaget, eller Lyd-
 hullerne paa Taarnet, og vove et Spring fra
 samme ned til Jorden, brød han Halsen, saa
 var det lige meget, thi hans Liv ansaae han i
 disse Omstændigheder for ingen Ting.

Men til at bryde en Muur igiennem der
 til behøvedes dog noget Verktøi, og han havde
 Aet intet, ei heller torde han vende sig til nogen
 om Hielp til at faae det. Men han fandt
 snart paa Raad. Han stillede sig an, som om
 han havde Lyst til Slinke, og bad man vilde
 forskaffe ham en god Slayk. Da ingen kun-
 de falde paa den mindste Mistanke derover, saa
 fik

fil han den strax. Da han havde spist Riset tog han Skankebenet til sig som han ved Hielp af en afbrudt Sax fik gjort spids. Nu havde han alt et Redskab; men han mauglede endnu en Strikke til at lade sig ned med. Og hertil tog han Halmen, han laae paa, snoede den sammen til Reeb, og for at gjøre det desto sterkere rev han et gammelt Lagen i Stykker og snoede deromkring.

Nu havde han sine Redskaber færdige, hvortil endnu kom et nyt, som han tilforn ikke havde tænkt paa, og hvorover han endog tilforn havde ærgret sig, nemlig Foden af hans spinkne Brix. Da Klokken var ti begyndte han at arbejde med sine Redskaber det afspillede Skankebeent, den afbrudte Sax, og Benet af Brixen, inden en Times Forløb var Kammervægen brudt sønder. Hans Fingre stode ham bi som Ohle, og de udbrudte Stene lagde han gardske sagte bort. Nu drog han sine Klæder af, for at være desto bedre skicket til at svømme; og krob igjennem Hullet. Han havde intet paa sig uden et Par fine Linstrømper, sin Skjorte og Buxer. Hans Koffelore slæbte han ud igjennem Hullet, og nu mente han at han var reisefærdig.

Men han fandt nu nye Banffeligheder, som han ikke havde forudseet. Han var nu

vel Sluppen ud af sit Hul; men derfor var han endnu ikke i Frihed. Der var endnu en Dør han skulde have op, førend han kunde komme til Trappen i det andet Stokværk. Dette satte ham i stor Belymring; men til hans Lykke forsvandt den snart. Han spændte kun til den, saa stødte den op. Nu var han i anden Etage. Men derfor ikke i Frihed. Her var en tyk Brandmur som gik ud til Gaden, og derigennem maatte han først have Hul. Dette var et langt vanskeligere Arbejde end det paa Mellemvægen. Men hans Mod og Kræfter forbedledes. Han greb igien fat paa sine Redskaber, og da Klokken slog to, var han ved den nederste Steen. Den stødte han ud, og fik nu saa stor en Abning, at han kunde krybe igiennem.

Han havde nu næsten i fem Timer arbejdet, uden nogen synnerlig Frygt; men da han saa Hullet aabent, begyndte hans Hierte at banke. Dog varede det ei længe, han fattede sig strax, hellere at vælge Døden end lade sig forsat fare.

Han heftede derfor sin Strikke om en Stolpe, for at lade sig glide ned. Derpaa tog han sin Koftekor, og kastede den først ned, for om Strikken skulde gaae i tu, han da ikke skulde falde alt for haardt. Nu tog han Buxerne

ne

ne af, foldede dem sammen, at de kunde passe om Hovedet, som en Nathue, dem kastede han bag efter. Men først tog han Pengene afommen, som bestod i en Dueat og tre Tisfiskinger, og viktede dem ind i sit Haar, saa han ei kunde tabe dem. Herpaa krøb han ud i bare Skjorten af Hullet, og lod sig glide ned ved Strikken, som holdt gandske got, og han kom uden mindste Skade paa Jorden. Nu tog han Rokkeloren om sig, Buxerne under Armen, og gik over Torvet for at komme til Kastelsgravet.

Da han var kommen omtrent et halvhuindrede Skrit fra Kirken raabte Skildvagten Berda. Angesten lagde ham det Drod Officeer, i Munden, hvorved Skildvagten blev roelig, saa som han mente det var en Officeer, som kunde have forsømt Tiden i et got Selskab.

Man kan let tænke, at han skyndte sig at komme til Borden, og var ogsaa saa lykkelig at han ubehindret kom over den og ned til Graven. Her lod han Rokkeloren ligge, satte Buxerne som en Hue paa Hovedet, og svøbde Skjorten tet om Laarene, hvorpaa han kastede sig udi Vandet. Saasnart han var kommen tværtover den, steg han op paa den anden Elde og gik lige ud til Kastels Pynthen, ned til Havsbredden; i det Forsæt at svømme detsfra over til Hveen.

Dette

Dette skulde vel ikke enhver være i Stand til; og mangen een, som veed hvad det betynder at svømme saa lang en Wei, skulde vel og studse over hans forvovne Beslutning. Men for det første var Norcross en fortreffelig god Svømmer. Han siger selv, at han, uden at prale, har ofte om Sommeren svømmet over en Miils Wei, uden nogen synderlig Umaage, dernæst besad han store Kræfter og havde et sundt Legeme; og det allerfornehmeste derved var hans Kierlighed til Friheden; at sidde i et evigtvarende Fængsel, var ham haardere end Døden. Altsaa havde han fra den Side intet at vove, og i Haab at naae sit Ønske, sprang han atter ud fra Costelspynten af, og gav sig nu til at svømme.

Det var Natten imellem den 29 og 30 Septemper, vist paa en Tid af Naret, hvor Vandet ikke er varmt; dog Kulden følte han ikke meget til medens han var i Vandet; men det som faldt ham allerhaardest var, at en stærk Storm af Nordost havde giort Vandet meget oprørt, og Strømmen var ham imod. Frysningen han var i fordoblede hans Kræfter. Men da han havde lagt de ti fjerde Parter af Weien tilbage, blev han mat, og han skulde maaskee aldrig have naaet Hveen, hvis det ikke var mødt ham en besynderlig lykkelig Hændelse.

Han

Han saae en Baad paa Vandet, der vare fire Mand i den, og disse raabte han paa. Han blev og af dem taget op af Eeen. Men da de saae hans Tilstand, og at han var nøgen, satte de de Mistanke, og vilde ogsaa strax kaste ham i Eeen igien, saasom de vare bange at komme i Fortred for hans Skuld. Dog var den ene af dem mere blødhjertet. Han sagde: Nei, lader os føre ham hen under Hveen og der kan han selv springe ud, og see at han naaer Landet. Vi ville ikke være fiendt af ham og han kiender ikke os. De andre lod sig da overtale, og Norcross blev saa fornøiet derover, at han tog Dukaten og de tre Tilfillinger ud af sit Haar og gav dem dem. Herpaa førde de ham hen under Hveen, et halvhundrede Skridt fra Landet, og lod ham springe ud. Nu svømmede han derhen, hvilket dog formedelt de svære Brenninger kostede ham megen Umage, inden han kunde komme til at staae. Endelig vandt han Seier og kom lykkelig i Land.

Her gik han saa nogen stund han var hen til de nærmeste Huse, hvorfra Bønderne bragte ham hen til Frue Landerstierna, hvis Mand var Oberstlieutenant, og Commendant i Helsingborg, som imedens hun opholdte sig her paa Den, var tagen op til Rigsdagen i Stockholm. Dens gode Frue, var som det smukke Riser i

Almin=

Almindelighed er, barmhiertig, hun blev rørt af Medlidenhed, da hun fik hans Tilstand at vide, og derfor forærede hun ham strax en sort Underklædning og en blaae Kiøle af hendes Mands, tilligemed Hoser og Skoe, samt Hat med videre, og forskaffede ham en Baad, hvormed han blev ført over til Helsingborg.

Da han var kommen i Land paa Skaanen var hans Glæde ubeskrivelig. Friheden han var kommen i var ham saa kær, at han ikke søjede til nogen Afmagt, over det svære Arbeide han havde udstaaet, eller fornam noget til Søn, omendskiønt han i saa lang en Tid ikke havde sovet, eller nydt noget til Livets Ophold. Saasnart han var kommen udi Vertshuset der, var hans første Begiering, at faae noget at spise og vederqvæge sig paa, hvilket og strax blev foranstaltet.

Da Bordet var dækket var just tvende fremmede Personer tilstæde. Disse vare Danske, hvilket han let kunde mærke af deres Tale. Thi de talte næsten om intet andet end deres Herres Fromhed og milde Regiering.

Denne Tale kunde da ikke finde Biesald hos ham, som nyelig var sluppen ud af et haardt Fængsel i Dannemark. Desuden var han drukken. Han lod da sin Brede og Forbittrelse frie Lust; og omendskiønt, han selv i sin

sin egen Beretning, efter Sædvane, ikkun løseligen berører, de nærmere Omstændigheder af de Ting, som gik for sig under Maaltidet, og hvorover han siden blev underkåstet evigt Fængsel, saa seer man dog tydelig nok, at han selv maae tilstaae, at han havde forseet sig og var strafværdig. Hans egne Ord derom ere disse.

„ Naar Sindet er forbitret, og Tanker-
 „ ne forvirret ved en heftig Sindslidelse,
 „ eller Forestilling af noget der gaaer os nær, da
 „ glemmes den fornuftige Barsomheds Bud og
 „ nyttige Raad. Saa gik det mig. Den
 „ oprigtige Fortale disse Danske holdte over de-
 „ res Konge satte mig i en heftig Bevægelse,
 „ saa jeg gav dem adskillige haarde og usøm-
 „ melige Svar, da de dog ikke talte til mig, og
 „ jeg burde holdt mig fra at nænge mig i deres
 „ Samtaler. Denne Uagtsomhed har styrket
 „ mig i al den Ulykke, jeg siden har udstaaet.
 „ Og denne Forseelse var saa meget desto mere
 „ besynderlig, som det ellers aldrig har været
 „ min Maade, at tale uden Estertanke. Men
 „ den Gang maatte det hændes sig, at jeg for-
 „ glemte, hvad jeg var kronede Hoveder
 „ skyldig. “

Ufdenne hans egenhændige Anmærkning
 seer man tydelig at han tilstaaer sin Forseelse;
 men man seer tillige at han er en Mand, som
 for

forstaaer at drage et kunstigt Dække over de Ting, som han vil have skjulte.

For da at opfylde denne Mangel vil man ved autentiske Beviser drage dette Dække til Side, og vise Læseren de sande Omstændigheder ved denne Begivenhed.

De tvende Danske, som vare tilstæde ved Bordet vare Laugmand og Tolder Wærn i Friderichshald, og Skriveren Hr. Thue Wulfsberg. Norcross siger vel at han kiendte dem ikke, men det er Usandhed, han havde tilforn kiendt Hr. Wærn i Friderichshald. Han smeldte ikke alene paa Kongen af Danmark; men ogsaa især paa Kongen af England; og da det var uden Grændser, saa krævede Hr. Wærn de Tilstædeværende til Bidner og begierede Arrest over ham, hvilket alt mere omstændelig kan sees af efterfølgende Hr. Wærns edelige Beretning, som han efter hei Ordre sendte ned til Danmark, til Hr. Ober-Krigssecretairen, Hr. General-Major Revenfeldt, paa den Tid da Norcross var bleven paagreben og sad under Forhør, som Ord for andet saaledes lyde:

Aller.

Allerunderdanigst Relation
 angaaende
 Capitain John Norcross's Forhold
 i Helsingborg.

Paa min Nedreise til Danmark igiennem de
 Svenske Provindser forleden Aar 1726 udi
 Helsingborg den 4 October nye Stiil, om Es-
 termiddagen imellem 5 og 6, foresaandt jeg Ca-
 pitain John Norcross i samme Logemente,
 hvor jeg og Følge var, da han strax kiendte mig,
 siden han forhen havde seet mig i Norge. Han
 gav sig strax i Snak med mig i det Engelske
 Sprog; han var noget beskienket, og ville
 haavt mere Biin at drikke, som jeg med Berten
 Hans Mikkel's, Biintaper sammesteds, fore-
 kom, og formeente ham; vor Samtale begyndte
 strax, da vi efter en venlig Hilsen bespurgte,
 hvordanne hver af os levede, sagde han mig at
 være i Helsingborg for nogle faa Dage siden
 ankommen; men paa hvad Maade vilde han ei
 udlade sig med; men fortalte mig, at have ud-
 brydt sig formiedelst Hielp af et afbrudt Stykke

Jern af en Sax, ud af Castellet ved Kiøbenhavn, hvor han havde været aresteret, siden svømmet over Graven for Castellet, og videre befordret sin Retirade til Slaane.

Jeg spurgte ham hvorfor han var aresteret i Danmark? Da svarede han mig med en haard og vred Mine, at han selv ei vidste egentlig hvorføre. Men at han var saa forbitret paa den danske Regjering, saa han uden nogen Betænkning vilde have og søge Hevn og Giengeldelse. Jeg spurgte hvorføre? Han sagde for det Fængsel ham var paalagt, og at han ved allerførste Bink, vilde, skulde og kunde sängen bortføre Kongen af Danmark med Kronprindsen hans Søn.

Jeg blev derover saa bestyrret som harmgiven, og paa saadant hans Ord begierede af den udi Helsingborg værende Vice-Commendant, Lieutenant Crassau, at samme Norcross maatte tages under Bevar og Dbagt; hvilket han imod min Formodning vegrede, med den Undskyldning, at Norcross var noget beskæftiget;

let; men neppe over halvanden Time derefter, da jeg udi mit Kammer imidlertid skildte mig fra Norcross, kom vi til Bords, da ved Aftensmaaltidet, med ermeldte Lieutenant Crassau, mig og Controlleuren udi Helsingborg, samt Mr. Thue Wulfsbjerg, indfandt sig og John Norcross, som synes at have sovet noget siden forrige Tid, han talte med mig; da vi over Borde atter faldt udi Discours om adskillige Ting udi det engelske Sprog, hvori han saa fornuftig baade spurgte og svarede, at jeg da ei kunde merke, han var molesteret af nogen Drukkenskab. Under Maaltidet forlangede ovenmeldte Lieutenant Crassau, at vi, nemlig jeg og Norcross vilde tale andet Sprog end Engelsk, saasom Lieutenanten tænkte vi talede om ham, eller andet; Da Norcross svarede, som og sandt var, at slet intet blev talt til nogens Prejudice, da derefter ei blev andet talt end Tydsk, som Lieutenanten kunde, saavel som Svensk, hvilket han og forstod.

Imod Aftensmaaltidets Ende begyndte da John Norcross at smelde paa den Engelske Konge, og skielte ham for en ***, en ***, og en **, da jeg strax paa Engelsk Sprog advarede ham at spare sin Tunge, og erindre sig han talte om sin Dyrighed, og en kronet Mand; men det hjalp ei, thi han, nemlig John Norcross, sagde atter, som tilforn paa Svensk Sprog, at Kong Georg af Engeland var en ***, en ***, og en ***, hvorpaa jeg skied til Vidne de Nærværende, som var Lieutenant Grassau, Controlleuren i Helsingborg og Mr. Thue Wulfsberg. Berten Hans Michels og Kiereste, der gif ud og ind, dog hvad de hørte og gav Agt paa mindes jeg ei; saa begierede jeg atter strax, og det overlydt, med al Erbødighed, at John Norcross maatte arresteres; men det frugtede intet. Lieutenant Grassau svarede mig saaledes: At der var til høiere Dyrighed i Sverrig skrevet om Norcross og hans Ankomst, og at han ei kunde befatte sig med ham.

Widere

Videre skede da ikke samme Aften; men om Morgenen derefter, som var den 5 October nye Stil, kom John Norcross ind i mit Kammer, hvor baade jeg og Mr. Thue Wulfsberg, samt Berten Hans Michels var tilstede, og der vilde undskyldte sig for, hvad om Aftenen forhen var passeret, sigende: at han var drukken, og et Skarn kunde ei sandse, hvad som talt var, og begierede jeg ei vilde fortryde over ham; men forlade ham hvad skeet var; hvortil jeg svarede ham: Min Ven! mod mig har J ei syndet; men imod saa store Personer, som jeg hverken kan fortie, meget mindre forlade Jer grove Forseelse. Hvorefter han gik fra os, og jeg saae ham ei mere. Men saasnart jeg kom til Kiøbenhavn, anmeldte jeg mig hos Hans Grevelige Excellence Hr. General-Lieutenant Sponeck og gav alt dette tilkiende, der og blev strax allerunderdanigst anmeldt for hans Kongelige Majestæt; og jeg med Mr. Thue Wulfsberg derefter næstfølgende 8 October blev fremkaldet for det Geheime Conseil, hvor

vi om denne Handel gav mundelig Efterretning, saaledes som passeret var. Og at dette er saaledes talt, hørt, seet og passeret, som foreskrevet staaer, er Sandhed: Saa sandt hielpe mig Gud og hans hellige Ord.

Friderichbald
Den 15 April 1727.

Wærn.

Af ovenstaaende Beretning sees mere end tydelig nok hvor uforskammet og, formastelig Morcross's Opsørsel har været. De skændige Benævnelser, som han udspyede ved Kong Georgs Navn, ere af den Beskaffenhed, at ikke allene Verfryngten; men endog Belæns standigheden forbhyder at anføre dem.

Saa snart som Hr. Wærn havde været i Geheime-Conseilet blev Stads-Adjutanten Capitain Barfod affendt til Helsingborg med et Brev til Lieutenant Crassatt, hvori man bad at Morcross, som var brukken ud af Castellet, maatte blive paagreben.

Lieutenanten foiede nu Kongens Begiering og lod Morcross fængsle. Nu befrngtes de han sig for et slet Udfald af hans daarlige Opsørsel; men dog alligevel lod han sig ikke mærke dermed; tværtimod sagde han reent ud til
Lieute:

Lieutenant Crassau, at hverken han eller hans Følk skulde kunne holde ham, naar han vilde befrie sig fra deres Bold.

Imidlertid havde han strax ved sin Ankomst til Sverrig skrevet et Brev til Hans Majestæt Kongen af Sverrig, hvori han efter at have berettet sin Flugt fra Danmark, allerunderdanigst bad om Forladelse for de begangne Forseelser, med det Tillæg, at han vidste heelvel, at han meget ofte havde misbrugt Hans Majestæts Mildhed og Naade; men han vidste ogsaa at en oprigtig Fortrydelse var nok til at erholde Forladelse; thi han var overbevist om at H. M. var iblant de Store og Edle Sieler, som ikke kunde taale, at han eller nogen skulde undertrykkes af de Slags smaa og ildefindede, som skiette lidet om hvad de gjøre naar de kun derved vinde; og paa Grund deraf udbad han sig i dybeste Underdanighed H. M. Naade og Beskyttelse. — Dette Brev havde den Virkning, at Kongen af Sverrig udstædte en Befaling til Landshevingen Baron Hardt i Malmøe, at han skulde forstrelle ham med de Penge han kunde behøve.

Men sørend denne Befaling var indløben, havde han alt viist Lieutenant Crassau at hans Ord vare sande. Han var alt undviget af sit Fængsel, og paa Veien til Stockholm.

Han havde ikke en eneste Skilling til Rejsepenge; og dette skulde været for enhver anden meget smertelig; men for ham var det slet intet. Han var aldrig saasnart kommen til Engelholm førend han fik saa mange han behøvede til Laans af en der boende Borger som han ogsaa, efter hans Ankomst til Stockholm, ærlig og redelig igien betalte ham.

Saasnart som han var kommen der, besøgte han strax alle sine Venner og Belyndere hvoriblant var et par Rigsraader, som sagde: at hvis han vilde legge en Sag an imod Lieutenant Crassau, saa skulde han blive sat fra sit Embede. Men han svarede: at han forlangte ingen Hævn, og ansaae den Sag for alt for ubetydelig til at gjøre noget af. Ellers saa han ogsaa her en heel Sværm af sine Fjender; iblant hvilke fornemmeligen var Lieutenant Johnston, en af Grev Amions Følge, som ikke var den mindst farlige. Men han agtede dem ikke.

Hans sidste Flugt fra Danmark gjorde ham nu meget berømt. Han var derved bleven saa mærkvaerdig en Person at alle vilde see og kiende ham, og at alle talte om ham. Ved denne Velighed kunde det ikke være andet, end at der maatte blive talt meget forskielligt om ham, og meget som var imod Sandheden. Endelig brød man sig tilsidst ikke meget om ham.

Dog

Dog lod Kongen af Sverrig ham udbetale en anseelig Sum til Reisepenge ved den Kongelige Cabinets-Secretair Törner.

Efter hans egen Beretning til General Arnold i Forhøret i Castellet skal denne Törner have raadt ham til at gaae i russisk Tjeneste. Meningen var at han skulde være Speidere i dette Rige.

Norcross var strax færdig. Han gaaer da først hen til Gesandten Gallovin, og for at giøre ham troehiertig, beklager han sig for ham over den Kongelige Svenske Tjeneste med Begiering at komme i den russiske. Dette Inkleedes ham saavel, at Gesandten Gallovin fører ham hen til den russiske overordentlige Ambassadeur Dolgorucki, som just paa den Tid ogsaa befandt sig i Stokholm. Han lover at skaffe ham den, giver ham ogsaa nogle Dukater; men som det anviste Skib er seilet fra ham, saa tager han Svensk Pas fra Stadens Cancellie, og gaaer derfra over Østved til Stralsund.

I hans egen Beretning, siger han, at Passet lydede paa Dansk og Hamborg. Ligesom han ogsaa i Glykstad, da han der var arresteret, har sagt, at han havde været i Dansk og at Polakkerne vilde tage ham fast, men han var dem for snue.

Dette kan vel være troeligt; men han fortæller dog ingen besynderlige Omstændigheder ved denne Reise, derimod siger han, at han gik fra Stralsund til Kiel i den Tanke at besøge Hr General Stenflit. Da han kom derhen, fandt han ham ikke hjemme; hvorfor han gik hen for at forslaae Tiden i et Vertshuus. — Men her blev ham berøvet alt hvad han eiede, hvilket skede paa følgende Maade: I det samme Huus blev der spillet Basset, og andre store Hazardspil. Man indbød ham til at spille; men han torde ei vove det, fordi han befrygtede der maatte være udlærte Spil- lere imellem dem. Han fordrede derfor en Kop Kaffe, hvilken han vilde drikke, imedens han sad og saae paa dem. Kaffeen blev ind- bragt; men neppe havde han drukket tre Kopper førend han blev saa tung, at han ikke kunde holde sine Øine oppe. Han faldt da saa haardt i Søvn paa Stolen, hvor han sad, at han ikke vidste eller fornam til nogen Ting, førend han vaagnede, da han savnede sin lille Guldbørs, og alt hvad han havde i sine Lommer. Dette gjorde ham meget utaalmodig; men da han havde været saa uforsigtig at begive sig ind i saadant et Selskab, hvor sliq en Opførsel var muelig, saa indfaae han nok, at det var ikke værdt at tale derom, da det ikke skulde have skaffet

skaffet ham nogen Nytte; men snarere et Liv fuld
 Hug og blive kastet paa Døren, han gik derfor
 siltiende bort, og slog Døren af Brede: haardt
 i efter sig.

Han var da nu atter pengeløs, og dette
 var en af Aarsagerne, hvorfor han saa hastig for-
 lod Kiel og drog til Hamborg. I denne Stad
 var det, siger han, at den største af alle Ulyk-
 ker ventede paa ham.

Medens Dinslags Terminen varede,
 som begynder Hellig tre Kongersdag var han
 dog endnu i Kiel, og løb til adskillige; som
 her ei er værdt at anføre; men som et Exem-
 pel paa hans Dristighed maa dog ei forglemmes
 at berette, at han, uagtet han vidste hvad
 Fare hans forvorne Tale i Helsingborg paa
 nye havde styrtet ham i i Danmark, dog fra
 Kiel skrev til Danmark til Cancellieraad Bre-
 dal og bad han vilde sende ham hans Tegne-
 bog, som han havde forglemt i Helsingør,
 eftersom han deri havde skrevet adskillige An-
 viisninger paa visse Folks Boepæle som han nu
 vilde betiene sig af.

Det Banheld, som mødte ham i Ham-
 borg, kom ham gandske uformodentlig paa
 Halsen, og uden det danske Hofs foregaaende
 besynderlige Befalning. Til hans Forret
 skulde det just hende sig, at der paa samme Tid
 befand

befandt sig en Dansk Officeer i Hamborg, som laae der paa Hverving, og som i Tredskhed og Forestillelse var vist Norcross's Eigemand, og som i Mod til at udføre dem, maaskee hans Mester.

Denne Mand's Carakteer er saa besnuderlig, og hans Omgang med Norcross's saa mærkværdig at man ikke kan undlade at give Læsere en kort Uffkildring deraf.

Hans Navn var Creech og han var født af en ringe Stand i Holland. Han havde tient sig op fra Gemeen, og var nu Lieutenant ved det da værende Prinds Carls Regiment, som nu kaldes Prinds Friderichs. Af Skabning var han overmaade høi og anseelig, derhos tyk og feed. Hans Opdragelse var saa forsemt, at han neppe kunde læse inden i en Bog, eller skrive sit Navn rigtig; dog bødede hans prægtige Hoved paa alt, og han vidste Beskeed om alle Ting. Han havde en hyperlig Hukommelse, var af Naturen, listig, snue og oplagt til al muelig Tredskhed. Derhos var han lystig og munter i Selskab, hans Tale var fuld af Rhytmer og krydret med nette Indfald, som dog undertiden skal have været noget vel Hollandske. Men desuagtet var han overalt godt liidt, og optagen i alle smukke
Sæl-

Selskaber i de fornemeste og anseeligste Huuse i Hamborg.

Selfv var det ham ligemeget enten han sad til Bords med de fornemeste Folk, eller han krøb ned i en Kielder og satte sig ned for Bordenden iblant Soldater, Matroser, eller andre gemene Folk. Han vidste lige saa got at skille sig iblant dem, som iblant de Fornemme og tabte derfor ikke den Yndest, som disse havde beæret ham med.

Disse Gaver gjorde ham til en fortreffelig Hverver. Der menes at han har hvervet over 2000 Mand. Man fortæller at han kunde drikke utroelig, ja vel stikke et halvt Auler Wiin til sig, i hans tykke Bom, uden at man kunde see paa ham, at han havde drukket en Flaske. Dette var just en Egenskab som fortreffelig passede til hans Forretning. Han krøb omkring i alle Ripper og liderlige Huuse; han kunde drikke Brendeviin med tre, og slaas med fire, thi hans Kræfter skal have været umenneskelige; og dette satte ham i Respect hos det gemene Folk, og da han tillige kunde være Kammerat med enhver, saa havde han den Fordeel, som gemenlig mangle Hververne, nemlig disse Folk hadede ham ikke; han kunde sidde og sele Natterne igiennem i Kieldere og Bertshuuse uden Vorten, sværme, og spille, bande,

for:

fortælle Historier, og være Kammerat med enhver, og ved denne Leilighed fik han fat paa manganen en valker Karl. Var een af disse overmaade stor og smuk, saa gjorde han sig ingen Samvittighed over, ihvor strengt det var forbuden, at sælge ham strax til de preussiske Hververe, som paa den Tid betalte de store Karle overmaade dyre.

Saa ulige som hans Levemaade var, saa ulige var ogsaa hans Equipage. Var han lykkelig i Spil, saa gik han i prægtige Guldgalonerede Klæder, med en stor Alongeparuk, ja førte med sex graae Heste for sin Karetz og tre til fire Tienere; men var Kort og Tærninger uheldige, saa kunde man see ham i en gammel forslidt Kiol, en Messingparuk paa Hovedet, og ikke geleidet uden af sin egen Slynge.

Af Religion var han ligesom Norcross, romersk Catholisk, men i sig selv havde han slet ingen. Han troede hverken Gud eller Dievel, Himmelen var ham en Latter, og Helvede drev han Spot med; Opstandelsen og Salighed var i hans Tanker kun Snak; men Fordømmelse, Munkernes Hiernespind, som de havde opfundet for at holde Pøbelen i Tømme med. Man tog sig derfor usie i Agt i de Selskaber, hvor han var bekiendt, at bringe Religionen paa Bane; thi saasnart han hørte det, blandede han

han sig deri, som en Gudsbespotter. Men hans Endeligt blev og som Frietankernes og Gudsbespotterens gemeenlig er. Paa hans Dødsfeng gruede han for det tilkommende Liv, da angstedes han over det ham forestaaende Regnskab; Tiden var for kort, han døde bort i Fortvivlelse.

Da han blev hvervet som gemeen Soldat i Holland, havde han alt en Kone, denne lod han blive der, da han blev Underofficeer tog han sig en anden; og da han blev Officeet den tredie; medens han var i Hamborg friede han til den fjerde, som var en anseelig riig Mands Datter; men da man fik at vide at de tre, som han havde, endnu levede; saa fik han Kurven.

Saadan en Karl var den Mand, som Norcross faldt for; og saadan een maatte det nok være, om han ikke ved Tredskhed skulde snøe sig fra ham.

Lieutenant Creech, som en god Hvervet, havde sine Spioner ude overalt, aldrig saasnart var der en Fremmed ankommen til Hamborg, førend han vidste det. Norcross havde spillet saadan en Rolle i Danmark at han var bleven berngtet overalt. Hans Ankomst til Hamborg kunde ikke længe blive skjult for Creech. Han fik den strax at vide, og da han tillige

tillige troede at man, formedelst det Puds han havde spilt i Danmark, kunde være der nysgjerrig, at vide hvor han var, saa skrev han ned til Storkantzler Grev Reventlow og lod ham vide hans Ankomst der, samt tilbød sig i Fald at Kongen befalede det, saa vilde han forbinde sig til at føre ham fangen til Kiebenhavn.

Man havde Aarsag af de Trudser, som Norcross havde ladet falde i Helsingborg imod Kongen og Kronprindsen, at vente hvad det skulde være af saadan en Bovehals, Lieutenant Creech fik derfor Befaling at anvende al Flid paa at fuldføre sit Løfte. Til samme Tid blev der affendt en Skrivelse til den danske Resident i Hamborg at understytte Creech, og en anden til Commendanten i Glnkstad, General Major Erik Juul, at han skulde seie Anstalter til at lade Norcross afhente, saasnart Lieutenant Creech havde grebet ham, og derpaa at lade holde Forhør over ham.

Medens disse Anstalter bleve seiede, gjorde Creech sig gode Venner med Norcross. For desto mere at vinde hans Fortrolighed stille han sig an som han var misfornøiet med den danske Tjeneste, aabenbarer ham endog det, at han, for at følges med Norcross til Berlin eller Frankerige, vilde rømme bort med Regimentets Penge. Dette var ret efter

Nor-

Norcross's Smag, hvorfor han ogsaa vir-
kelig fattede stor Fortrolighed til Creech.

Næste Postdag saare Creech den oven-
anførte Befaling. Han gaar derfor h. n. til
Magistraten og fordrer en Arrestseddel paa Nor-
cross; i Hamborg er det saa Maade thi ingen
kan faae nogen arresteret uden sli-
g en Seddel; Aarsagen dertil er Frenge for Opsøb af Pøbelen:
Naar man har bekommet sli-
g en Arrestseddel, viser man den til den vagthavende Officer i en
af Byens Bagter, og nu maae man passe den
Person op, som man vil have arresteret, ind-
til han kommer forbi Bagten, da Officeren
strax er pligtig at gribe den anviste Person.

Da han havde faaet denne Seddel, for-
følede han sig strax ud af Dampporten hen i det
Bertshuus, hvor han vidste Norcross opholdt
sig; Her drak han ham lystig til; men imid-
lertid tager han Afsale med ham, at de vilde
følges ind med Hvetatidre til Byen. Da de
havde drøfflet længe sammen paa Creech's
Dung, til det var Tid til at gaae, siger Nor-
cross: at han vilde først gaae hen til hans Vas-
terkone, for at hente sig noget rømt Eentet,
osterdi hun just boede, uden for samme Port,
hvorpaa han vilde komme strax efter. Creech
svarer: at han imidlertid vil bue efter ham i
Porten. Norcross gaar da til Vatterkøkken,

efi han var paa den Tid i flette Omstændigheder, men Creek ind til Byen, hvor han gik ind i Bagten til Officieren og foreviste sin Arrestseddel, samt gjorde de nødvendige Anstalter til at være vis paa at nåae sit Niemærke. Kort Tid derefter kom Norcross, som han havde lovet, og havde en Overskiorte i sin Barm. Creek stod midt paa Gaden lige for Bagten, og talte med ham; men just som de havde staaet lidt kom tvende Soldater og tog den gode Norcross een under hver Arm, og bragte ham ind i Bagten.

Om Morgenen derpaa 1727 den 8 Martii, sendte den danske Resident ham de fornødne Forflegnings Penge; og samme Dags Aften ankom Kapitain Preber med fire Unders officerer fra Gylkstad for at afhente ham.

Den følgende 9 Martii, om Morgenen tidlig, blev han, tilligemed tilstrækkelig Bagt, sat i en Kareth og ført til den danske Grændse, hvor han blev udleveret til den danske Commando. Saasnart han var kommen i deres Hænder blev han sluttet korsviis fra høire Haand til venstre Fod, og til Bogens ført til Gylkstad.

Saasnart han var kommen der blev han nogen aflædt for at eftersees, om han havde noget Verktøi, Saxe, eller Knive hos sig.
Men

Men man fandt intet. Aarsagen hertil vare de Trudfler, han baade underveis, og her paa Stedet, lod falde; at man nemlig ikke skulde kunne holde ham fast; ligesom han ogsaa lod sig forlyde med, at ingen Lænker eller Baand skulde kunde binde ham, naar han vilde kaste dem af sig. Til desto mere Sikkerhed befalede Commendanten, General-Major Juul, at han skulde slutes gandske kort paa samme Maade som tilforn, og blive i Capitainens Stue. Tre Lieutenanter af det Holsteenske Regiment, som man kunde forlade sig paa, bleve udsegte, for vechselviis Nat og Dag, at holde Vagt over ham. Der blev forfærdiget en Brisk til ham aparte i Stuen, og endnu blev beordret en Skildvagt med dragen Kaarde at staae ved Hovedet af Brisken. Desforuden blev han hver tredie Dag skarp randsager, om han ikke havde faaet noget, hvormed han kunde bryde sine Lænker. Til denne haarde Omgang blev General-Majoren tvungen ved hans forvorne Mund, som idelig og altid udraabte, at de maate giøre hvad de vilde, saa skulde de dog ikke kunde holde ham. I øvrigt blev han meget got beværtet, han fik sin Mad daglig tilbragt fra det samme Bord i Byen, hvor Officererne spiste.

Nå blev det andesalede Commissionens Forhør holdet, hvort det ikke blev andet aabenhæret end de Ting, som vare passerede her paa Reisen fra Sverrig, siden hans sidste Uddren fra Castellet, og som ikke indeholder andet end hvad ovenfor er berettet.

Med disse Forhør hengik to Dage, og nu blev der sendt Ordet fra Krigs-Cancelleret, at han afskrevet, under sikket Wage, skulde bringes til Kiøbenhavn.

Han sad altsaa i alt i ti Dage i Fængsel i Gylkestad. Mødens han var der begyndte han alt at lade sit Skieg groe; men da man mærkede at hans Kinder dog alligevel vare glatte, omendstons ingen barberede ham, saa faldt man i Forundring derover, og spurgte ham om Aarsagen. Men han vilde ikke sige den. Dog maatte han, da han derover blev tagen i Forhør, tilskuds tilstaae Sandheden, som var denne, at han havde faaet fat paa et Smykke Glas, som Skarmesteren havde ladet ligge, da han var der, for at sette en nye Klude ind. Man ansaae dette vel for en falsk Udflugt; men til Beviis paa hans Sandhed, gjorde han Prøve med Glasset for Officerernes Dine.

Hans Frelshed tog for det østige daglig til, han forsikrede hver Dag høit og dyrt, at de ikke

ikke med al deres Magt skulde faae ham til Kjøbenhavn; han raapte idelig paa at han var en honer-homme, som naar han ikke blev tracereet en Canaille, ikke skulde gaae en Fødbred over det ham foreffrevne Maal. Naaskee han ved dette Pralerie og disse Trudseler har tænkt at blive frie fra Skatningen; og faae mere Frihed, for desto lettere at kunne tage Flugten, men han tog Feil heri. Man vidste at han under dette Navn ikke skuede Secile og Hiul, og at han intet manglede uden lidt mere Frihed for at foretage alt hvad der falde ham ind. Det eneste han virkelig var bange for her, var at man skulde fælde paa at udlevere ham til den Engelske Admiral, som nu atter var kommen i Østersøen med en Flaade; thi dette havde han ladet sig mærke med for Officeren; og iblandt andet sagt: „Hvor dette er Støtte og Hiul mig vis.“

Naar man nu sammenligner dette, med hans senere Foregivende om de Marsager, som havde bevæget ham til at komme hid til Danmark, saa ser man hvor lidet man kan forlade sig paa hans Beretninger; og at han har havt andre Grunde til sin Reise herhid, end at vilke forskaffe sig den engelske Admirals Belslemhandling.

Nu blev der søiet Anstalt til hans Vortførelse. Enhver Officeer var næsten bange for at blive den dertil behøvende Comando anbetroet. Endelig bød Lieutenant Kreeh sig af sig selv til at ville føre ham over, og han antog til Hielp de fire Underofficerer, som tilforn havde været med at bringe ham fra Hamborg til Gyltstad, hvilkke alle vare udsøgte Folk, og som man kunde have Tillid til.

At dette ikke har været Norcross's behageligt, kan man let tænke. Der var intet Menneske i Berden, som han var mindre tilfreds med end med Lieutenant Kreeh. Han kaldte ham ikke med andet Navn end Judas, thi han, som selv smedede en Løgn og Falskhed oven paa den anden, kunde ikke taale at andre betalte ham med samme Maal. Men Lieutenanten, som, man alt af hans Historie veed, var selv en Skiemtebroder, og kunde taale Skiemt, loe deraf; og havde ham til bedste oven i Riøbet.

Reisen gik nu for sig; men da han nu til Kreeh ligesom forhen til Commendanten, svøet og bandede, at man ikke skulde kunne føre ham til Kiøbenhavn, saa fandt man for got igien at lade ham klæde negen af, og undersøgte alle hans Klæder, Lommer og Folder, baade inden og uden, og fandt ikke det mindste, hvorved han kunde

kunde være i Stand til at bryde de Lænker, som han nu paa samme Maade, som tilforn, var sluttet med.

Dog var han ikke kommen længer end til Toldsted, som ligger imellem Flensborg og Hadersleben, førend den ene Underofficer, som havde Vaagt over ham, mærkede at han arbejdede paa at komme af Jernet. Han gjør da strax Alarm og kalder paa Lieutenanten, som paa Dieblirket lader hans Kommer giennemsege, hvor han fandt tvende stumpede Rageskive og en afbrudt Sax; samt tvende Papirer, som havde været om tvende Pulvere, hvilket han havde stræet paa Gulvet, og hvori der formodentlig enten har været Gift eller Sovetrudt. Han vilde ikke tilstaae hvor han havde faaet noget af dette fra, hvad Knivene angaaer, saa kan man let tænke at han har listet dem til sig et Sted paa Veien.

Nu blev han rolig indtil han skulde over det lille Belt. Her var han paa sit Element, og her vovede han et Forsøg, som dog ved Kreeks's Agtsomhed blev forgievet.

Da de vare komne ud paa Strømmen stiller han sig an, som om han havde faaet et stærkt Bugløb. Man maatte da tillade ham at gaae ud paa Relingen. Men neppe var han kommen derhen, førend man mærkede hans

Henstgt. Han vilde nemlig give Baaden
 fagdan et Spød og den skulde kantro og begrave
 ham og de andre paa Havets Bund. Men nu
 lod Lieutenanten ham gribe, og lægge plat ned
 paa Mavnen i Baaden, hvorved han blev nødt
 til at ligge stille. Og paa denne Maade fik
 han ham lykkelig, over begge Bølgerne, og
 ankom omsider med ham til Kjøbenhavn, hvor
 han strax blev udført i det gamle Værelse, som
 han tilforn havde siddet i.

Lieutenant Creech derimod, som saa got
 havde opfyldt sit Løfte, fik til Belønning for
 sin Troskab et Compagnie i det slesvigiske genor-
 bene Infanterieregiment,

Saasnart Norcross var kommen ind i
 Casselet befalede Kongen, at der skulde holdes
 et Undersøgnings Forhør over ham, dette vare-
 de i tre Dage, nemlig den 29 Martij, den 2 og
 3 April. Det var forfattet i 42 Spørgsmaal
 med ligesaa mange Svar; og af disse er det
 et forestaaende Fortælling om Norcross's
 Forbrydelse ere tagne. De dertil uanpnedde
 Herrer Commissarier vare: Oberstlieutenant
 Styrup, Major Starup og General-Audi-
 teur Dresen. Efter Kongens Befaling
 maatte Hr. General-Auditeuren skrive Kammer-
 herre Gabel til, som nu var Stiftammand i
 Ribe, at han skulde indsende en skrivlig
 Ind-

Judberetning til Commissionen, om Norcross's Forhold den Tid han havde havt Audience hos Kongen, ligeledes blev Ober-Krigssecretairen beselet at tilskrive Tolder Wærn om en Beretning angaaende Norcross's Opførsel i Helsingborg. Wærns Beretning er forhen paa sit Sted anført. Her indrykkes til mere Oplysning Hr. Kammerherre Gabels, som han i det tydske Sprog tilskrev Hr. General-Auditeur Dresen, som oversat paa Dansk, var af følgende Indhold:

•
 Belbaarne Hr. Justitsraad
 og General Auditeur!

Da jeg har været nogle Dage fraværende, ved at reise omkring i mit Stift, og jeg ved min Hiemkomst har fundet deres Skrivelse af 29 Martii, og at De deri forlangt en Efterretning af mig om Capitain Norcross; saa tiener til behøgelig Gienstør, saa meget som jeg endnu kan erindre mig om denne Sag, at denne Norcross har engang ladet sig melde hos mig i Kiøbenhavn, og forlangt af mig at sage Kongen i Tale, foregivende at han havde noget

hemmeligt at aabenbare Hans Majestæt, hvorpaa han ogsaa i min Nærverelse fik Kongen i Tale; men at Hans Majestæt af besynderlig Naade befalede at denne Norcross inden 24 Timer skulde være ude af Allerhøistfammes Territorium, og paa det han uden nogen Indvending strax skulde kunne komme bort; skulde jeg give ham nogle Reisepenge; jeg gav ham ogsaa nogle Dukater, hvor mange erindrer jeg ikke, men som han nok selv kan sige, med den Befaling, at han strax skulde pakke sig ud af Hans Majestæts Riger og Lande, eller man i manglende Fald vilde lade ham sætte i Fængsel; han skal desuden tilforn have været fængslet paa Holmen, og Skipper Friis, som var Profos over de svenske Fanger, skal have hjulpet ham bort, hvorfor Friis blev affat, men de nærmere Omstændigheder derved kan jeg ikke erindre, dog maae der findes noget derom enten ved Ober- eller Under-Admiralitetet; og troer jeg, at Mr. Finen i Krigseancelliet vel endnu kan erindre sig noget derom, hvis De vilde behage at tale til

til

til ham berom. Ellers er denne Norcross et farligt Menneske, og en Bovehals, som er i Stand til at fordrifte sig til de affhyeligste Ting, og havde Kongen fulgt mit ringe Raad, saa havde han skuldet overlevere Norcross til Engländerne. Thi eftersom han har fortalt mig, saa har han været fængslet i Tower i London, i Dyrkerken og i Gottenborg, men har overalt brudt ud og taget Flugten. Det er al den Efterretning, som jeg herom kan give Dem. Jeg er med al Høiagtelse

Deres

Ribe
d. 9 April 1727.

hengivne Ven og skyldige

Tiener

C. C. v. Gabel.

I dette første Forhør foregav Norcross at han vidste mange vigtige Ting, men han kunde ikke betro dem til andre end til Kongen selv; og da dette blev ham ideligen nægtet, udbad han sig en Geheim Commission, hvori Hr. General Arnold maatte være tilstede, thi ham, sagde han, veed jeg jeg kan forlade mig paa. Kongen svarede ham dog ogsaa heri. General Arnold

hold fik en mundtlig Befaling af Kongen selv, at ligre ud til Castellet, og der tillige med Commandanten, at holde et privat Forhør over Norcross. Dette blev iwerkfat den 7 April. Forhøret bestod af 6 Spørsmåale med ligesaa mange vidtseftige Svar. Det viste ellers ingen vigtige Hjemmeligheder for Danmark; men gik ud paa Svenske Sager, og fornemmelig at man, da han var brullen ud fra Helsingborg og var kommen til Stockholm, vilde bruge ham som Spejder i Rusland, og hvorom Læseren alt tilførn paa sit Sted er underrettet.

Da disse Forhør vare til Ende, fik man fat paa en stor Deel af Norcross's Papiere og Breve, for at undersøge disse, og see hvad Oplysning disse kunde give, befalede Hans Majestæt, at Generalmajor Støcken, tilligemed Generalmajor Staffelt og Justitsraad Dresen skulde igiennemgaae dem. Der fandtes nogle skrevne med Chifre. I hans Skrivertavle fandtes en Nøgle dertil med hofsadde latinske Bogstaver; men som Commissarierne vi forstode dem, blev Norcross fremkaldet, som strax fik sin Nøgle paa Papiret og læste Brevene for dem.

Nu var da Forhørerne til Ende, og Slutningen deraf var at man tydelig overbeviste den Engelske Capitain Norcross, saaledes blev

blev han altid kaldet i Forhørerne, at han hid indtil ikke havde havt sin Eigemand i Ondskab. Han havde saa groveligen forbrudt sig mod trent de Konger, at han, naar Retten skulde have sin Gang, burde døe den skændigste Død. Men af en besynderlig Kongelig Naade og Mildhed, blev det derved, at han blev hensat paa Livstid i et skikkeligt Fængsel, hvor han nød 8 Skilling dagligen til Underholdning, og 1 Skilling gødt gjort til Sengeleie.

Sandt nok er det, at her var intet til Overflødighed; men Forseelserne vare store, og hans Fængsel og Underholdning en Straf; havde han imidlertid holdt sig stille og sømmelig, saa var vist nok hans Tilstand bleven taaleligere; men Trudser, Skielden og Smedden mod Regjeringen og de Bagehavende var hans daglige Mundheld, og Rænket og Trekker det, som han Dag og Nat pønsede paa.

Neppe vare tvende Maanedes forløbne, førend han begyndte at sætte et nyt Kneb i Bærk, og derved bringe sine Trudser til Udsvælse, nemlig: at der var ingen Bagt i Danmark, som kunde holde ham.

Derre Duds var af en ganske nye Opsindelse og saa vel udtrækt at han paa et hengende Haar nær havde om høi lys Dag afsert det i den hede Bage Daafyt. Denne Gang be-

siente

tiente han sig ikke af noget Verktoi; men kun af List og Rænker, hvilket han iverksatte paa følgende Maade:

Han foregav, at han havde stor Lyst til Salat, og var en stor Elsker deraf, hvorfor han daglig spiste det, og brugte dertil megen Olie, for at fede den; men denne Olie, samlede han hver Dag paa og giemte, indtil han fik saa meget, som han syntes, at have fornøden til det Brug, han egentlig vilde have den til. Han lod og hente grøn Sæbe foregivende, at han vilde toe sig dermed. Da han nu havde faaet saa meget sammen, som han syntes han kunde behøve til sit Brug, saa klæder han sig gandske nøgen af, og oversmører sit hele Legeme med Olie. Bag sine Ørne og over Armene og Skulderne smurte han sig desuden med den grønne Sæbe, og da han nu var indsmurt overalt, tager han sin Ktole, og hænger den løs over Skulderne paa det bare Legeme, og knapper den under Halsen med en Knap, og oven over den en gammel pialtet Koffelore, ligeledes knæppet under Halsen med en Knap.

Nu var han færdig til Reisen, og i denne Postur stiller han sig ved Døren iudtil den Tid han vidste Justitssergeanten efter sit Embeds Medfør skulde komme for at see om alting var rigtig og ubeskadiget i Arrestkammerne; dens

ne

ne var en gammel Mand, som just ikke kunde have mange Kræfter. Da nu den Bagthavende Officeer kom med Nøglerne for uden fra at lukke Justisferganten ind, rendte Norcross denne gamle Mand med saadan Magt for Brynstet, at han styrtede baglænds over, derpaa springer han ud af Døren og farer som et Lynild midt igiennem den hele Bagt, som sad ubeskyndret i Bagstuen.

Ved dette Syn blev en stor Alarm, alle styrtede ud bag efter ham, og den Bagthavende Officeer bag efter dem. Een af Bagten var let til Fods og naaede ham, han greb i Rokkeloren; men beholdte den i Haanden, en anden var ligesaa lykkelig, han fik fat paa Folden af hans Kiøle; men Knæppen sprang, og Karlen beholdt den i Haanden; ret som han var ved Boldbalken, fik den tredie fat paa den nøgne Norcross's Arm og meente nu at holde ham; men da han af Sæbe og Olie var saa glat som en Aal, gled Karlens Fingre, saa han maatte lade ham fare.

At denne Jagt ikke kunde gaae af i Taushed er let at begribe, enhver skreeg og raabte: hold ham! hold ham! Dette var Marsagen, hvorfor han endelig blev greben; thi denne Støi havde gjort den Skildvagt, som stod paa Bastionen opmærksom, han tilde hen for at see hvad der

der

der var paa Færde, og nu saae han den nøgne Hørcross at sætte op over Borden, og ned til Graven; Han løb da imod ham for at stoppe ham, og var saa lykkelig at faae ham sat i Hæderskøppen, ret som han soer ud i Vandet. Denne Skildvagt var en stærk Karl, han holdt af alle Kæmper, og raabte om Hielp. De andre skyndte sig derhen og nu fik man ham italt op af Vandet.

Var denne Skildvagt ikke kommet til, saa havde den hele Vagt ikke faaet ham fat, og var han først kommen i Vandet, saa havde al Umage været forgievet, thi han kunde svømme og gaae under Vandet som en Død.

Nu da de havde faaet ham dragen i Land førte de ham som i Triumph med Latter og Spot tilbage iglen til Vagten; og satte ham ind i hans forrige Bærelse. Dette forbittede ham saaledes, at han næsten blev rasende.

Saade strax efter at man havde faaet fat paa ham, saavel som i de efterfølgende Dage trodsede han Officeren og den hele Vagt, og sagde: De skulde aldrig være i Stand til at holde ham. Var dette Middel end falden ullykkelig ud, saa vidste han tusende andre Midler til at sætte sig i Frihed. Danmark var ei det Land, hvor der var Fængsler og Folk, som kunde holde ham. Ja om man end gjorde et

Fugles

Fugtebuur og satte ham derind, saa skulde han dog vide Raad til at flyve ud. Med et Ord han foragtede og forhaanede den Høieste og den Ringeste i Landet.

Commendanten meldte nu Norcross's Opsørsel til Kongen; og fortalte tilige, med hans egne Ord, hvor haanlig han udlod sig om alle de Anstalter, som man kunde gjøre til at holde ham fast; og at han endog skulde undkomme, om man satte ham i et Fuglebuur.

Da Kongen hørte dette, svarede han: Norcross maae selv have fældet sin egen Dom: og gav Commendanten Befalning at lade forsærdige saadant et Buur, og sætte Norcross derind; saa fik man at see om han kunde gjøre det, som han havde truet med.

Norcross var altsaa selv ved sit utidige Pralerie og sin usømmelige Brouten Skyld i Burets Forsærdigelse, og af Erfaring lærte han, at de Danske vidste Midler til at holde ham.

Buret blev byggt midt i det samme Bærelse, hvor han sad. Trallerne vare af Egetræ i en reen Fiirkandt 4 Lomer tykke, ei længere end en god Haandsbred fra hverandre, og gik lige fra Gulvet op til Loftet. Buret var underlagt med stærke Egeblekker, som stod et godt

Qvarteer fra Gulvet i Bærelset. Inden i det blev der gjort en Brisk, og alle Meublerne bestod i et Natskriin, som netop kunde staa ved Enden af den. Der blev og en stærk Jernstang gjort fast i Gulvet, til hvilken han skulde lænkes. Burets hele Længde var Halvsierde Skridt; men dets Brede ikke mere end tre. Det kostede Kongen i alt 57 Rdlr. 8 Skill.

Da det var færdigt blev han den 15 Maji 1727 sat ind i det. Jernkettingen blev saaledes smedet om hans høire Fod, at den kunde løbe frem og tilbage paa den foromtalte Jernstang, saa han ved den ikke skulde hindres i den fornødne Bevægelse. For Indgangs-Døren var der lagt en stor Hængelaas, hvortil Commandanten havde selv Nøglen; og som ei tiere blev aabnet end naar een af Slaverne skulde bære hans Natskriin ud. Desuden havde Buret endnu en anden Klap, som kunde skydes op; og hvorigiennem Maden blev stukken ind til ham.

Evende Underofficerer bleve nu hver Dag anbefalede til at have Vagt over ham, hvoraf enhver i sær blev beordret at afløse hinanden hver anden Time, og i den Tid med dragen Kaarde, at gaae rundt omkring Buret. Lieutenanten, som havde Nøglen til Bærelset, lukte dem selv ind og ud, og i den ene Væg, som vendte

vendte til Bagstinen, var der gjort et Hul, paa det den Baghavende i paakommende Tilfælde, der igiennem kunde raabe til Bagten, om det skulde gøres fornødent.

Man skulde tænke at slige Anstalter skulde have stoppet Norcross's Mund; men det var langt fra at denne Elendighed kunde bise hans haarde og forstokkede Sind. Hans indgroede Ondskab blev endog forhardet ved denne Straf. Med den samme Frækhed som en engelsk Misdæder og Stimand kixer frem paa Karren til Galgen i Tiburn, og underveis forhaaner og bespottes Ørigigheden, Bøddel og Tilskuere, gjorde han sig lystig for at spotte og forhaane alle disse Anstalter, og alle disse Daarligheder, kaldte han, liig hine Mønstre, et Exempel paa Engelsk Frihed og Kielhed.

I denne for alle andre Menneſker elendige Tilstand fordrev han sin Tid, med at gaae de Halvfjerde Skridt frem og baglends, og med at kaste sig paa sit Læie, thi Rummet var saa snevert, at han ikke kunde vende sig. Pen, Blæk og Papiir var ham ikke tilladt. Hans eneste Lidsfordriv var Læsning, og en stor Mængde Muus, som havde deres Rede under Fodstykket af Buret. Han havde faaet Leilighed til at fange et Par af dem, disse havde han ved at fore dem saa længe i en Kasse, faaet saa tamme,

at han kunde lade dem løbe i sit lange Stierg og omkring sin Hals. Under Forhøiingen af Fodstykket havde de deres rette Rede, og saasom det just var et Par, saa ynglede de saa stærkt, at han til Slutningen havde over 60 Unger af dem. Han forede dem hver Dag, og havde dem saaledes afrettet, at naar han svittede eller pæeb, saa kom de frem af deres Huller.

Det var Folk tilladt at gaae ind og see ham i sit Buur. Der indfandt sig da mange, og naar det var Folk, som stod Capitainen an, saa satte han sin Æske ned paa Gulvet, og gaa sig til at sløite, saa kom Musene strax frem, og løbe ind i Æsken, naar han da havde saa mange som han syntes, tog han dem op, og viiste de Nærværende den store Mængde. Derpaa tog han dem frem og legede med dem, som om det kunde have været Sklødehunde. De tvende gamle Muus, hvorfra den hele Yngel nedstammede, havde han havt i de 16 Aar han sad i Buret; de vare blevne Insegraae af Ælde, hvorfor og nogle af de Folk, som saa dem, troede, at de vare hvide.

I Førstningen havde han en stor Fortred af de vagthaveude Underofficerer, disse vilde nemlig undertiden ryge Tobak. Han var saa stor en Hadere af denne Plante at dens Lugt, var det allervæmmeligste, der kunde møde hans Næse

Næst. Han bad dem da, at lade det være, indtil de bleve afløste; men der fandtes undertiden saadane Smøgere iblant dem, som enten fordi Banen havde for megen Magt over dem, eller fordi een eller anden havde Eyst til at drille ham, ikke vilde seie ham i hans Begiering, og ragede des uagtet friskvæl, i hvor meget han end derover bandede og skieldte. Endelig fandt han omsider paa et Middel, hvorved han opnaaede sit Diermærke. Det bestod deri, at han til Giengeldelse opvartede saadan en haardnakken Smøger med en Dunst, der vist ikke luætede af Ambra. Han tog sit Natstrin frem, og ragede saaledes op i det, at om den Baghavende ikke vilde gvaæles, saa maatte han slukke sin Pibe. Dette Middel forsømte han aldrig ved nogen sliq Leilighed; thi saasnart een tændte sin Pibe, og var det end midt om Natten, saa stod han op fra sin Bræ, og begyndte sit Experiment; og dette virkede saa kraftigt, at han ikke havde nødig at igjentage det ret mange Gange; thi dets Virkning gjorde strax et dybt Indtryk paa den hele Garnison. Ingen som kiendte ham, prøvede mere paa at tænde sin Pibe. Og hændte det sig at en fremmet Underofficeer fik denne Vagt, saa advarede de andre ham om det, som vilde selge, hvis han var saa ulykkelig, at vilde synde derimod.

Da Norcross en kort Tid havde fiddet fast efter hans sidste Paagribelse, saa ankom hans Kone med sit Barn, for at besøge ham. Saasnart som hun kom inden for Castellets Muure, forlangede hun at tale med sin Mand, og man viiste hende da hen til Commendanten, som svarede hende, at han deri ikke kunde være hende til nogen Tieneste, førend han desangaaende havde faaet høiere Ordre, og at hun altsaa maatte gie; men hun paastod med al Magt, at ville tale med ham, og gjorde saa megen Strel, at Commendanten, som ikke vidste, hvad hun kunde have i Sinde, befalede at hun skulde sængsliq forvares. Hun blev derfor sat ind i et andet Kammer, indtil han havde meldt hendes Ankomst og Opførsel for Kongen.

Derefter fik Politimesteren Kongelig Befalning at lade hende føre over til Skaane, samt give hende nogle Reisepenge, og betynde hende, at hun ikke under Straf af evigt Fængsel maatte komme her ind i Riget, hvilket og straf blev fuldblyndet, da hun med en Baad blev bragt over til Landskrone.

Hendes Søen tog hun med sig. Han skal siden været bleven opfostret i Danmark. Men i Aaret 1735 kom han atter herover. Da Kongen fik dette at vide, saa antog han sig ham. Han vilde ikke at han skulde bære Fæderens

derens Misgjærning, og da han nu var 17 Aar gammel, og havde endnu intet lært, saa besluttede man at han skulde lære noget, og til den Ende blev han indsat i Lære som Klædevæver paa Guldhuset i 3 Aar, hvilken sin Læretid han ogsaa udholdte og blev siden løsgæven. Kongen var endog saa naadig, at han foruden hans Fortieneste lod ham give hver Uge 3 Mark til Hielp, at han desto bedre skulde kunde holde sig, hvilke Penge han ikke allene nød i sin Læretid, men ogsaa i de tre Aar han var Svend her. Men der var intet godt ved ham, han var liderlig og forsømmelig i sit Arbeide, og havde i øvrigt meget af Faderens trodsige Væsen paa sig, dog manglede han hans Mod. Fra Guldhuset, hvor han arbejdede baade som Dreng og Svend, havde han det Vidensbyrd, at han altid var meget opsætsig, studs, træven, lumsk og trættefier. Og han klagede altid paa en ublu dristlig Maade over den formeente Uret, hans Fader skede, ligesom han ogsaa viiste sig misfornøiet med alle dem, der vare i Landet.

Da han havde udlært og var bleven Svend, fik han, efter Kongelig Befaling, adskillige Gange Tilladelse, at komme ind til sin Fader, og tale med ham. Den første Gang skede det i Hr. Capitain Bagtmester Hr. Rickers og Hr. Capitain Hohendorfs Nær-

206

værelse, hvorefter sidste fuldkommen forstod det Engelske Sprog, om Faderen skulde ville tale engelsk med Sønnen. Men da Sønnen ikke forstod dette Sprog, saa blev sidstbemeldte Capitain befriet detsfra i Fremtiden.

Da Sønnen første Gang kom til Faderen, havde den gamle Norcross været syg; han sagde at han havde hørt, at hans kære Fader havde været svag; han kom altsaa for at see til ham, og høre om han ei havde noget at give ham. Dervaa fortalte han, at han nu havde udstaaet sin Lære og var bleven Svend.

Da Faderen saae denne sin eneste Søn, som var liden af Væxt og meget uanseelig, betragtede han ham fra Top til Taae og studerede. Dervaa beyndte han at begle ham igiennem paa det hæftigste. Det første han spurte ham om, med et vredt Ansigt, var dette: hvor det var muligt, at han kunde begaae den Nederdragtighed at bede Kongen om Tilladelse, at han maatte besøge ham? Derefter udstyrkede han en Hagel af Skildsord og Vebreidelser, fordi han havde været saa lavtænkende, at ville lære et Haandværk. Føler du da slet intet af de ædle Norcrossers Blod i dine Aarer; reis ud i den vide Verden, sagde han, forsøg dig, og prøv Lykken; see til at du kan komme til England, og strøb om muligt, at hjælpe din retmæssige

mæssige Konge, Pretendenten, paa den Engelske Trone. Du vil der finde nok af mine Venner, siig dem: at du er Norcross's Søen, saa skal du finde tusende færdige til at understytte dig, siig dem, at intet er din Fader mere smerteligt, end at hans Fængsel skal hindre ham fra at vise sin fødte Konge al muelig Tjeneste. Reis jo for jo heller, her i dette jammerlige Land kan intet Menneſke blive lykkeligt.

Ku gav han sig til at mynstre hans Klædebragt fra øverst til nederst. Han var klædt efter sin Stand, som en Haandverkskarl. Dette var ikke efter Norcross's Smag. Han fandt i sær hans Skoe utaalelige, fordi de vare med lave Hæle og rundnæse. Han viiste ham sine og sagde: see mine Skoe med høie Hæle og brede Næser, de passe sig for en Adelsmand!

Samtalen endtes paa Sønnens Side med at bede om Penge; og Faderen gav ham ogsaa nogle Rigsdaler. Men yttrede tillige en hiertelig Forrydelse over det, han ikke fandt ham oplagt til større Ting. Efter den Tid besøgte han ham adskillige gange; men aldrig i nogen anden Hensigt end at presse Penge af ham. Til sidst blev den Gamle saa vred paa ham, at han lod bede Commendanten, at Sønnen ikke mere maatte komme for hans Dine.

Da denne nu mærkede at han intet Tilflød mere kunde vente sig fra hans Fader, saa faldt han paa efter sit Haandværks Bedrægt, at ville reise. Heifalig Kong Christian den Siette var ham endog behielpelig dertil. Han befalede at der skulde gives ham 30 Rigsdaler til Reisepenge, og da man vidste, at han var en flet Huusholder, saa gif endog den Kongelige Naade saa vidt, at der, for hans eget Beste Skyld, blev søiet den Anstalt, at den halve Sum blev ham her udbetalt, og den anden i Amsterdam, hvorhen han havde besluttet at reise. Saasnart som han der havde trukken Pengene hos en Bexelerer, saa tog han først til Leiden; men strax derfra til Engeland.

Her meente han, efter Faderens Ord, ret at giøre sin Ehkke. Men da han kom der, var der ingen, som vilde kiendes ved ham, ei heller vilde vide noget af hans Fader at siige, han reiste da snart tilbage igien; og kom efter 6 Maaneders Traværelse atter til Kiøbenhavn. Nu meldte han sig hos Commendanten i Castelet for at faae sin Fader i Tale, hvilket da blev ham bevilget. Han fortalte ham nu, hvordan det var gaaet ham i Engeland; og man kunde tydelig see, hvor fortryndelig den gamle Morcross hørte paa denne Beretning. Endelig fattede han sig, og foregav, at hans Venner maatte i den

den lange Tid, han havde været borte, været bortdøde.

Sønnen forlod da atter Kiøbenhavn, for at reise videre paa sit Haandværk. Han tog nu til Sverrig, og søgte Arbeide i Malmøe; men da han var liderlig og forsømte sit Haandværk, saa lod han sig hverve til Artillerist. I den Tid han var i denne Stand, gav han en lille Prøve paa, at han i visse Maader kunde være lige saa frel som hans Fader. Han skrev nemlig her over til General Walter, at da han nu havde forsegt sig i Krigstienesten, saa kunde man nok giere ham til Artillerie-Officer i Danmark. Men han fik, som billigt var, intet Svar.

Da han havde udtient, kom han atter herover, og nu blev han idelig ved at overhænge Faderen for Penge. Høifalig Kong Friderich den Femte sendte engang Norcross 25 Species-Queater, deraf gav han Sønnen Tid efter anden de 12. Men da Faderen saae, at der var slet intet got ved ham, og Aarsagen til hans Besøgelse intet andet end at overtrygle ham for Penge, saa blev han tilsidst rasende forbitret, naar han saae ham, og han bad da atter Commendanten, at han ikke maatte faae Tilladelse, at komme for hans Dine, hvilket ogsaa blev ham tilstaaet.

Nu

Nu da Sønnen indsaae, at han ikke mere kunde have Nytte af sin Fader, reiste han atter over til Sverrig; og opholdt sig ved Mannusfakturet i Malmø: hvor han gistede sig. I Aaret 1753 kom han atter over til Kiøbenhavn, og havde sin Kone med sig. Han meldte sig nu igien for at faae Faderen i Tale; men den Gamle blev saa forbitret, da han hørte, at han havde giftet sig med en Pige af den borgerlige Stand, at han ikke vilde tillade at han maatte komme for hans Dine; han reiste nu atter til Sverrig, hvor efter man siden ikke har hørt noget om ham.

Dette var Sønnens Liv, hvad Moderen angaaer, da veed man intet om hende. Norcross kaldte hende vel sin kionne og yndige Frosken-Broffe; men da hun var her viste hun sig intet mindre end yndig; ei heller var hun kion. Hun var frie af Basen, tog gierne, medens hun sad fangen i Castellet, imod Officerernes Besøgelse; og, som Ordet gif den Tid, var hun ingen Lucretia.

Han brød sig ei heller stort om hende; medens hun var her, og syntes ei heller meget misfornøiet, da han erfarede hvorledes og paa hvad Maade hun var kommen bort.

Efter nu at have givet Læseren Efterretning om de tvende Personer som angik Norcross
saa

faa nær, ville vi nu fortsætte hans Historie videre.

I dette Buur sad han herved 16 Aar; han havde gierne kunnet erholdet mere Frihed, hvis han ikke med sin Stivfærdighed og uforfæmmede Frækhed havde selv sat sig derimod; men disse, saavel som hans uforfæmmede Trudefler vare uden Brændser. Efterfølgende Fortælling kan allerbedst aflægge Vidnesbyrd om hans Tænkemaade og Caracteer.

Da han ongefær havde sat en 3 Aars Tid i Buret, blev ham efter Høikongelig Befalning, Hans Majestæts Kong Fridrich den Fierdes Dødsfald, og Kong Christian den Siettes Tronbestigelse tilkiendegivet, og tillige, at man vilde lade ham slippe ud af Buret, og, naar han vilde skriftlig forpligte sig, ikke at søge Feilighed til at hævne sig paa Danmark, maaskæ da skienke ham den fuldkomne Frihed. Herpaa svarede han meget dristig:
 „ Slig en Haandskrift giver jeg aldrig fra mig,
 „ før vil jeg døe i mit Buur. Naar eengiver
 „ mig et Drefigen, da maa man ikke tage mig
 „ det ilde op at jeg giver ham det igien.“ Her-
 ved var da altsaa intet at giøre. Man var nødt til at holde paa ham og forvare ham som et andet vildt, skadeligt og glubst Dyr.

De to Mand som dagligen skulde have Vagt over ham, faldt ogsaa Guarnisonen til stor Besværlighed. Da General Walter blev Commendant sammesteds, forestillede han Kongen det, og raadte Hans Majestæt, ligesom Kammerherre Gabel tilforn havde raadet hans Hr. Fader, at han skulde lade ham udlevere til Engeland. Men Kongen, uagtet han var den Person, som Norcross mest havde fortørnet, vilde dog ei tillade det, og overgive ham hen til en skændig Død. Der blev da bragt i Forslag at sende ham til Indien. Men ved at eftertænke hvad han der maaske kunde falde paa, saa blev dette Forslag forkastet. Kongen saae tilsidst, at han gierne for sin Deel vilde give ham mere Frihed, om Generalen vilde være Borgen for hans Person, — dette vilde eller torde han ikke, men tilbød sig at betale en vis Sum Penge, naar den ikke var for stor. Men da dette ei heller kunde antages til Landets Sikkerhed, saa blev Beslutningen denne, at Norcross skulde blive som han var.

Imidlertid havde Norcross gjort sig saa mærkvaerdig ved sin Stivhed, besynderlige Fængsel og Forhold deri, at een og anden jevnliæen besøgte ham. Der blev da i alle Selskaber talt meget om ham, og det kom omsider for hendes Majestæts Dronning Sophie Magdalenes

dalenes Dren. Ved denne Leilighed fik hun Anledning til at høre en nærmere Beskrivelse over Capitain Norcross's Forseelser og Fængsel. Da hun nu erfarede hans Skiebnes Haarhed, blev hun rørt af Mildhed og Medlidendhed, imod denne Ulyksalige; hun bad Kongen om Naade for ham, at han maatte faae et mildere Fængsel og et skikkeligt Kammer at sidde i.

Kongen bevilgede det strax, og den 29 December 1742, fik Commendanten Befalning at tage ham ud af Buret; og tillige at betynde ham, at han havde Hendes Majestæts Dronningens Mildhed og naadige Forbøn allene at takke derfor; med det Tillæg, at Kongen gierne vilde lade ham vederfares mere Naade, hvis han ikke var et saa ryggeløst og ondt Menneske.

Saa snart som Commendanten havde faaet den Befalning, forsøiede han sig strax tilligemed Capitain Rickers hen til ham og bekiendtgjorte ham den.

Man skulde tænke at en 12 Aars Forløb fra det forrige Tilbud, skulde have forandret hans Sind. Men nei, han var og forblev den samme. Han yttrede ikke den mindste Glæde derover, tværtimod svarede han gandske studs: Naar man ei vilde lade ham slippe reent ud, saa var det ham det samme, han blæste der,

af enten han kom ud af Buret eller ei, med andre flere fornærmelige Taler.

Imidlertid blev dog den Kongelige Ordre fuldført. Norcross blev slaget løs fra sin Ketting, taget ud af Buret, og ført ind i det Kammer, hvor de tre bekendte Dvæler-Brødre Spøteruperne tilforn havde sat, og af denne Aarsag blev kaldt Tre Brødre-Stuen. Her forblev han indtil Fugleburet blev afbrudt, og Stuen, hvor det stod, var giort i Stand, da han omsider blev indsat der igien.

Ved Burets Nedrivelse løb alle hans Muus bort, og siden har han aldrig saaet dem igien. Jernstangen, som den Ketting, hvortil han var smedet, løb paa, befandtes ved det idellige Slid, at være bleven saa blank som et Speil, og i Eegeplankerne, hvorpaa han havde gaaet fremad og baglends, vare slidte dybe Hul-ler af hans Fodtrin.

Da man bragte ham ud derfra, og han var kommen ud i den forandrede Luft, erfarede han strax Virkningen af den. Han havde nær daanet; eller var bleven kvalt af den.

Saasnart som Buret var borttaget og Bærelset, sat i Stand igien, saa blev han bragt derhen. Men til alle Tilstødeværendes Forundring, blev han nu, da han savnede sine Muus ligesom rasebø. Han staktede og bandede,

og

og sagde, da man nu havde flittet ham ved den eneste Fornøielse han havde i Verden, saa kunde hans Fiender lige saa gjerne have taget hans Liv. Men da han hverken med sin Skielden eller Banden, eller med sin sædvanlige Piben kunde faae Musene sat igien, saa maatte han give sig tilfreds; og Tiden, som efter haanden vækker alle bittere Erindringer af Sorg og Lidelse, forhielp ham ondsider til at forglemme disse hans fiere Creature; og forskaffede ham igien hans forrige Sindstroe.

Nu saae det ud hos ham som hos en fornemme Statsfange. Bærelset var bleven hvittet og reengjort. Han fik et Bord, Stole og en Feltsteng ind til sig. Foruden den vagthavende Underofficer som vedblev at holde Vagt over ham, blev ham en Gefreider tillagt til Opvarning. Ingen Lærker betyngede hans Leegeme, og Bærelset var saa rumeligt at han kunde spadserer op og ned deri. Vinduer gik ud haardt til Kirken og til Gaden. Og for at faae frisk Luft i Bærelset havde han pilleet en Rude ud i det sidste. Til sin anstændige og rigelige Underholdning manglede han intet. Thi foruden det, som Kongen tilstod ham, fik han anseelige Forøringer af dem, som komme ind for at see ham. Disse uviffe Indtægter kunde ugentlig beløbe sig til 3. 4. eller 5 Rigsdaler.

D

Hans

Hans Tid fordrev han med at strikke sine Ducatpunge, af allehaande Silke; og i Bunden af dem indvirkede han et Haar af sit Stieg. Ligeledes gjorde han smaa Papiirs-Æsker meget nette, overtrukne med Guldpapiir, og inden i dem var hans Navn skreven, og i Bunden ligeledes lagt et Haar af hans Stieg. Disse Sager forærede han bort til dem, som besøgte ham. Han fordrede aldrig noget af nogen; men tilbød de ham noget, saa tog han derimod.

Som et Exempel paa hvor stor Magt Banen har over Mennesket maae man her tillige berette, at, han i mange Aar efter han var kommen ud af Buret, beholdt den Bane ved sin Spadsfering i hans Kammer, at gaae ligesaa mange Skridt tilbage, som fremad, eftersom han i Buret havde været nødt til.

I hans Dmgang, naar der kom Fremmede ud, var han meget artig, og viste sig altid som en Mand af Opdragelse og Levemaade; men i sær var han meget galant imod Fruensimmerne. Til dem var det han fornemmelig forærede sine Arbeider, dog ogsaa til Mandspersoner, naar de stode ham an. For det øvrige gik det meste af hans Samtaler ved sliq Leilighed ud paa, at bevidne dem sin Uskyldighed.

I hans Klædebrug var han meget pen og net, og holdt sig overmaade reenlig. Han
 har

har en stor Alonge-Paryk, og den var altid pudret, ligesom han ogsaa hver Dag havde smukt reent og hvidt Lintoi paa. Han toede sig, saa snart han havde rørt ved det mindste, hvorved han kunde smøre sig, og dette skede undertiden en halv Snees gange om Dagen. Derfor havde han altid en Skaal med reent Vand staaende paa Kakeborden, hvori han desuden fik et Par Skiver af en Citron. Hans Bærelse var altid pænt og reent, han seiede det selv hver Dag, og alt Støv og Snavs vaskede han overalt meget omhyggelig bort.

Hans Skieg lod han, som sagt er, groe, og flettede det i tre Lokker, det var kridende hvidt og naaede ham til Beltestedet, han puttede det løst i Barmen, og naar han talte med nogen, saa var hans Maade at tage det frem, og enten slaae Knuder derpaa, eller spille dermed som med en Tankeering. Men paa Kinderne lod han sig tvende gange hver Uge barbere.

Foruden det omtalte Arbejde var Læsning hans daglige Tidsfordriv. Han havde gjerne gode Bøger liggende hos sig, hvilke han enten laante af Officererne, eller de Fremmede som kom for at besøge ham. Denne Tidsfordriv forbedrede hans naturlige Vittighed og gjorde hans Dmngang og Tale behagelig. Han kunde ei heller mangle Feilighed dertil; thi han kunde

de lase og forstaae Dtte forskjellige Sprog, endog tale dem, nemlig: Engelsk, Fransk, Portugisisk, Hollandsk, Dansk, Indsk, Svensk og lidet Latin. Men disse mange Slags Sammenblandninger forvoldte ogsaa, at han ikke talte nogen af dem reent; ja endog det Engelske, hvilket han endog selv tilstod at mangen en Fremmed talte bedre end han.

Han skrev ellers en smuk Haand, og af sin Levnets Beskrivelse, som han selv, efter Hr. Kothes Begiering forfattede, sees ogsaa at han kunde skrive en god Stil. Han havde og lært at tegne. Medens han sad i Castellet, tegnede han sit Billede for et Speil, som var meget vel truffet. Musk havde han og lært. Han kunde spille paa Violin, endskjont han deri ikke havde bragt det meget vidt.

I hans Levemaade var han meget ulige, undertiden behjælp han sig meget knapt, og til andre Tider, naar han fik Indfald og var ved Skillingen, levede han høit. Saa lod han hente et Par Postier fra den franske Kof, og drak den beste Champagner-Viin dertil.

Af Religion var han som en af Pretendentens Tilhængere, Romersk Catholsk. Han levede altid i Kirkens Samsund; og den catholske Pater betiente ham, naar han begierede det, med Sacramentet.

Hver

Hver Postdag lod han hente Aviserne fra Marketerens, og naar han fandt noget i dem om Kongen af Engeland, saa bandte og sfieldte han forfærdelig, kaldte ham en Usurpateur og ønskede sig kun, at han endnu havde sine Ungdoms Aar og Frihed, for at vove sit Liv og Blod for Pretendenten; og at tiene ham som sin retmæssige Herre, ved at hjælpe ham paa den ham frarøvede Trone.

Om Danmark talte han undertiden lige saa bespotteligt og foragteligt. Iblant andet, sagde han, at hvis han engang skulde døe her i Castellet, saa vilde han ønske, at man vilde brænde hans Legeme til Støv og sende Asken hen i et christent Land at begraves.

Hans Haab om at komme ud og faae sin Frihed var altid i levende Erindring hos ham. Strax efter at han var kommen ud af Buret gjorde han ogsaa Begyndelse med at bruge nye Kneb til at erhverve sig den. Man havde altid, medens han sad i Buret, ladet ham have frie Raadighed over de Penge, som blev givet ham. Men da han, efter at han var sluppen ud deraf, betiente sig af dem til at undvige paa ny, saa blev denne Frihed ham betagen. Og efter den Tid maatte ingen give ham noget selv; men levere det til Capitain Wagtmeesteren, Hr. Capitain Rickers, som derover holdt en Bog,

hvortil han lod Gaverne indføre, og Norcross var det tilladt, at lade dem hente hos ham, naar, og saa mange af Gangen, som han vilde.

Ursagen til denne Forsigtighed, var som sagt, at han ved Penge søgte at bruge nye Kneb til sin Flugt. Naar en Underofficeer havde Vagt hos ham, som enten var ung eller uerfaren, eller som han enten ansaae for dum eller godtroende, saa stræbte han strax at faae saadan en Karl til sin Ven. Han bildte dem da ind at han havde nedgravet en stor Skat, som han havde fundet i et Skib, paa et vist Sted ved Stranden i Sverrig. Denne vilde han dele med dem, naar de vilde være ham behielpelige til at komme ud. Var han først i Frihed, da skulde han giøre dem til lykkelige Mænd. Det hændte sig engang at han fik fat paa saadan en godtroende Stakkel. Han fortalte ham dette, og da han mærkede at Karlen troer ham, og lovede at hjælpe ham, saa bestroede han ham sit Anslag, og leverede ham en Daler, hvorfor han skulde løbe Sovekrud paa Apothelet. Derefter aabenbarede han ham, paa hvad Maade han vilde iværksætte sit Forslag. Den følgende Dag vilde han give den vagthavende Underofficeer dette Krudt ind; og naar han da sov, vilde han tage hans Klæder af og

isere

isøre sig dem. Derpaa naar Officeren kom med den anden for at lukke ham ud, saa vilde han med Underofficerens Raarde støde Officeren tvært igienuem Hjertet, og derpaa tage Flugten.

Den godtroende Underofficeer tog rigtig imod Pengene, men da han var bleven afløst, og just stod i Begreb med at gaae paa Apotheket; saa begyndte han at føle en stærk Samvittigheds Angest, og tillige estertænkte, at om Sagen blev aabenbaret, eller fik et slet Udfald, vilde han faae stor Straf; saa gik han, i Stedet for at gaae til Apothekeren, hen til sin Capitain og fortalte ham den hele Sag.

Nu blev derover holdt Forhør; men Mercross nægtede alting med den største Frøkhed, vilde ei heller tage Pengene tilbage, og da der ingen Vidner var, saa maatte man lade Sagen falde. For imidlertid at hindre sligt i Fremtiden blev, som sagt, den frie Raadighed, han hidindtil havde havt over sine Penge, ham nu betagen.

Frieheden var iblant alle dejjordiske Ensaligheder, som han kiendte, den Afgud han meest tilbad. Dagligen ønskede han sig den, og dagligen ventede han den. For at gjøre sig beqvem til at imodstaae den frie Lufts Virkninger, hvis dødelige Kraft han engang havde erfaret, vendte han sig altid en god Stund

imod den Rude han havde piffet i su, og blev der staaende, ja undertiden, naar det blæste lukkede han Munden op lige for Trækvinden, som for at sluge den, og indsluge nye Livsaander.

Da General Walter var død, og General-Major Baurenfeind blev udnævnt til Commandant i den Afdødes Sted, besaae han alle Ting i Castellet, og iblant disse ogsaa Arresthuset. Ved denne Leilighed aflagde Norcross et nyt Vidnesbyrd paa hvor kjer Friheden var ham. Omvendspiont han paa den Tid var en gammel Mand, saa anmodede han dog strax General-Majoren om at udvirke ham sin Frihed; og da Generalen svarede: at han syntes at Koeligheden var ham nu som en gammel Mand best tienlig, og at han ikke kunde forlange det bedre i Verden end han nu havde det her, ligesom det ogsaa var uvist om han, naar han kom ud, skulde formedelsk de mange Aars Indbefiddende kunde taale Luftens Virkninger, saa blev Norcross fortrydelig; han vendte sig om til General-Majoren med en fornærmet Mine og sagde som en fortørnet Hofmand paa Fransk: Ah, Monsieur! c'est mon affaire. Ha! min Herre! det bliver min Sag.

Imidlertid har man Aarsag til at troe, at Higen efter sin Friheds Erlangelse ikke just var det som i nogle Aar havde høvt meest Magt
over

over hans Sind; derpaa gav han selv et kras-
 rigt Beviis, da han afflog at underskrive det
 Revers, som tilbød ham den. Denne
 Mand's hele Levnet er en Riede af sære og uover-
 lagte Handlinger, Frelshed, Uforskammenhed
 og Ordganderie; havde Lyst til Frihed været
 hans herskende Lidenkab, saa havde vist en
 Mand af hans Karakter ikke nægtet at under-
 skrive de Billaar, som tilbød ham den. Nei
 saa lige frem at komme i Frihed kunde ikke røre
 en Norcross. Havde man derimod været
 forsømmelig ved at paapasse ham. Havde man
 givet ham Leilighed til at sønderlide sine Læn-
 ker, med sine Negle at giennembrude de Ege-
 traller, som udgjorde Siderne af hans Buur,
 da skulde man nok have seet ham virksom, og
 søgt sin Værelse i at dnyffe Bagten i Søvn, stede
 dens Sabel i Hjertet paa Fangefogden, og at-
 ter i den hele Bagts Paasyn springe nogen i
 Stranden, og saaledes selv banet sig Vej til
 Frihed i hvor gammel han endog nu var.
 Denne hans Begiering til General-Major
 Baurenfeind maa man da ingenlunde ansee for
 hans Alvor; men luns for det den virkelig var,
 et Indfald, som kunde give ham Leilighed til et
 flygtigt og dristigt Svar.

Desuden havde den lange Tid han sad i
 Fængselet til deels gandske forandret hans for-

rige Wildhed. Man har seet hvad Magt den Vane at gaae fremad og baglends i sit Buur, havde haat over ham i Hensigt til hans Legems Begærelse, den havde ligeledes haat stor Indflydelse paa hans Siind og Tænkemaade, ja endog gjort ham hans haarde Villkaar taalelige; og omsider ved de mangfoldige Besøg og det Bellevnet han ved de Besøgendes Gaver nød, undertiden endog fornøielige; ligesom hans Buur og besynderlige Fængsel og Lænker ogsaa kunde møtte hans sære Ærebegierlighed, som fra hans første Ungdom af altid i alle Handlinger havde viist sig paa en udmærkende Maade frem for alle andre Mennecker, og forskaffe ham den Trøst, at han, iblant alle de Fanger, som Historien siden Amerclans Tid har at fremvise, var een af de mærkværdigste.

Imidlertid maae det være som det vil, saa blev dog ei hans Ønske, i Fald det havde været hans oprigtige Alvor, opfyldt. Han maatte slide sin Tid hen i det Kammer, hvor han sad indtil Døden, som gjør en Ende paa alle Elendiges Kummer, og Bellhstiges Fornøielser, ogsaa affaar hans Livstraad. Men førend vi ville tilkiendegive Læseren noget om hans Død og Begravelse, saa ville vi først give en Afriidsning af hans Statur, Physiognomie og Legemsbeskaffenhed, og den tænkende Læser skal endog heraf kunne see at Naturens vise Herre

Herre ikke har ladet denne underlige Mand gaae ind i Verden uden tilbørligt Skilt, og at han havde udrustet ham med saadanne Gaver, som umisbrugte, skulde have gavnet Verden, og gjort ham selv berømmelig.

Historien fremviser os mange Exempler paa dristige og forvoorne Menneſker, som just ikke have været store af Bert. Alexander og Hertugen af Lurenburg, som begge have viist Verden, at de kiendte til ingen Frygt, og som have opofret saa mange Tusende Menneſkers Liv; vare begge kun meget liden af Bert; Norcross var ei heller synderlig høi dog tillige overmaade smedig i alle sine Lemmer, meget hurtig og fryg og overmaade oplagt til alle forvoorne Handlinger og strax færdig til hvad det skulde være, hans Ansigt var rundt og hans Øine meget smaae og laa dybt inde i Hovedet, hans Diensstene vare brune, sunklende og fulde af Gld, som tydelig tilkiendegav hvad han var skillet til, og i Stand til at foretage sig.

Alle hans Lemmer var vel proportionerede, og af Historien selv har Caseren alt seet, at han har troet om sig selv at han har været en overmaade smul Mandsperson, at mange Fruentimmere næsten i alle Lande have været forelskede i hans Person. Men Folk, som havde kiendt ham paa den Tid, forsikrede dog, at Alder-

ren havde i denne Henseende forandret ham til Fordeel. Det sølvgraae Haar og det lange Skieg af samme Farve, gav hans Alderdom en saa ærverdigg Anseelse, som langt overgik hans Unadoms blomstrende Roser. Paa den Tid skal hans Haar og Skieg have været brændende rødt, hvilket gav ham et skummelt og sølt Physiognomie, der tydeligen tilkiendegav hvad man kunde vente sig af ham.

Overalt paa hans hele Regeme var han begroet med Haar, og saa loien som et Dyr, og da man i Gylfstad lod ham klæde nøgen af, for at eftersee om han ikke havde forstukket noget hos sig, hvormed han kunde rive sig ud af Lænkterne og faae Leilighed, til at undvige af Arresten saa fandt man hans Bryst at see ud som en Røvebælg, hvilket just ikke var et ret behageligt Syn for de Tilstædeværende, og indjog dem alle Bæmmelse og Afsky.

Ligesom hans Lemmer stode i et godt Forhold til hinanden, saa vare disse ogsaa begavede med gode Kræfter; og hans naturlige Sinds-gaver vare affsamme Beskaffenhed. Han besad baade Skarpsindighed og Wittighed, og havde tillige en nypperlig Hulommelse. Han kunde tænke og overlægge med Forstand; men hans Lidensskaber forledede ham til at misbruge disse store Naturgaver som Forsynet havde betroet

troet ham; og denne Mand, som, naar han havde anvendt disse Evner paa en anden Maade, skulde maaske været bleven nævnet med Høiagtelse iblandt dette Aarhundredes Sæhelte, nødes man nu til at hense i den Klasse af Uffum, som ved en ilde Anvendelse af deres Evner og Kræfter, synes at være skabte til det menneskelige Kiøns Ulykke. Hans Hierte maae Gud dømme; men den som med Ligegyldighed tilbynder sig at være Kongerøver og Morder, samt at stille hele Flaader i Brand, midt i Fredstider, kan man umueligen tiltroe ædle Følelser.

Forsynet med slige gode Legemskræfter, nød han ogsaa uagtet hans haarde Fængsel, den indspærrede Luft og den Mangel af Bevægelse, som han ei var vant til, dog næsten en bestandig Sundhed; og det synes som hans Stivsindighed og Frækhed i at trodse Ulykker forskaffede ham den samme Fordeel, som den mildere Følelse, roelig Taalmodighed, pleier at give den lidende Uffyndighed. Dog var omsider hans Livs Ende forhaanden, efter en kort og just ikke smertelig Sygdom, døde han den 4de December 1758 i en Alder af 71 Aar. Efter at han i alt havde sat i Fængsel her i Castellet Friderichshavn i 32½ Aar. Den derpaa følgende Torsdag den 7de December blev hans affieledede Legeme

Regeme begravet i Kiøbenhavns Garnisons
 Kirkegaard. Hans Begravelse var efter hans
 Stand. Han blev ført til Graven af tvende
 Underofficerer og en Commando af 24 Mand,
 og altsaa maatte dog hans Støv tvertimod hans
 uforfæmmede Ønsker forvares i dansk Jord.
 Landsmand vogt dig for hans Minde, og bær
 Medynk med hans Aske!

Trykfeil.

S. 71. Lin. 2. Møner læs : Mørner

S. 72. Lin. 23. Møner læs : Mørner

**De øvrige hist og her indsnegne Bogstavfeil vilde den
gunstige Læser selv behøge at rette.**

